

‘Kempische Kleiputten’

**Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische
structuur, regio Noorderkempen
ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan**

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota - tekst

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Doelstelling, reikwijdte en detailleringgraad van het plan	6
3	Planningscontext	7
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan.....	7
3.1.1	De bindende bepalingen	7
3.1.2	Het richtinggevend gedeelte	7
3.1.3	Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur	8
3.1.4	Het afbakeningsproces in de regio Noorderkempen	9
3.2	Relatie met andere beleidsbeslissingen	14
3.2.1	Beslissing tot opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Kempische Kleiputten’	14
3.2.2	Gewestelijk RUP Klei van de Kempen.....	14
3.2.3	Afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout	15
3.2.4	Ruimtelijke ontwikkelingsvisie nabestemming ontginningsgebied Blak-Meergoor	16
3.2.5	Processen en beleidsbeslissingen gekoppeld aan ontginningsgebieden	17
3.2.6	Multi-groeve MER.....	17
3.2.7	Planologische attesten voor ‘IOK Afvalbeheer’ en ‘Steenbakkerij Floren’	18
3.3	Relatie met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor de speciale beschermingszones (SBZ)	19
3.3.1	Algemene situering.....	19
3.3.2	Gebiedsspecifieke situering SBZ-H ‘Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats’	20
3.4	Relatie met het provinciale en de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen.....	20
3.4.1	Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen	20
3.4.2	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Beerse	22
3.4.3	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brecht	24
3.4.4	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Merksplas.....	25
3.4.5	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Rijkevorsel.....	26
3.4.6	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Turnhout	26
3.4.7	Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen.....	27
3.4.8	Gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen	27
3.4.9	Verkavelingsvergunningen	28
4	Bestaande ruimtelijke structuur van het plangebied	29
4.1	Situering van het plangebied.....	29
4.2	Deelstructuren.....	30
4.2.1	Fysisch systeem	30
4.2.2	Agrarische structuur	31
4.2.3	Natuurlijke structuur	35

4.2.4	Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed.....	46
4.2.5	Situering van het plangebied vanuit de doelstelling ontginning van klei en zand	47
4.2.6	Nederzettingsstructuur	49
4.2.7	Lijninfrastructuur	49
5	Bestaande feitelijke en juridische toestand	50
5.1	Bestaande feitelijke toestand.....	50
5.2	Bestaande juridische toestand	50
5.2.1	Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	50
6	Verantwoording van het planvoorstel.....	53
6.1	Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven	53
6.1.1	Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Noorderkempen	53
6.1.2	Visie en doelstellingen van de ‘VLM-studie’	61
6.2	Verantwoording voor opname van de gebieden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan62	
6.2.1	Deelplan 1 west: De Leeuwerik	62
6.2.2	Deelplan 2 centraal noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide	65
6.2.3	Deelplan 3 centraal zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei	70
6.2.4	Deelplan 4 oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoewe	74
7	Specifieke beoordelingen en toetsen	78
7.1	Onderzoek tot milieueffectrapportage	78
7.1.1	Omschrijving van het doel en de reikwijdte van het plan.....	78
7.1.2	Aftoetsen van de plan-MER-plicht van rechtswege	80
7.1.3	Overwogen, maar verworpen alternatieven.....	81
7.1.4	Relevante en te onderzoeken milieueffecten	82
7.1.5	Samenvattende beschrijving	106
7.2	Passende beoordeling ten aanzien van als SBZ te beschouwen gebieden	107
7.2.1	Kenmerken speciale beschermingszones.....	107
7.3	Veiligheidsrapportage	107
7.4	Watertoets	107
8	Ruimtebegroting.....	109
9	Stedenbouwkundige voorschriften	110
9.1	Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften.....	110
10	Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften	125

1 Inleiding

Voorliggend document is een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat (Art. 2.2.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening):

- een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is;
- de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichtingen en/of het beheer, en, desgevallend de normen, vermeld in artikel 4.1.12 en 4.1.13 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid;
- een weergave van de feitelijke en juridische toestand;
- de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is;
- in voorkomend geval, een zo limitatief mogelijke opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden;
- in voorkomend geval, een overzicht van de conclusies van (a) het planmilieueffectenrapport, (b) de passende beoordeling, (c) het ruimtelijk veiligheidsrapport, (d) andere verplicht voorgeschreven effectenrapporten;
- in voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, vermeld in artikel 2.6.1, een planbatenhoefting, vermeld in artikel 2.6.4, of een compensatie, vermeld in boek 6, titel 2 of titel 3, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid;
- in voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een gebruikersschadecompensatie vermeld in het decreet van 27 maart 2009 houdende vaststelling van een kader voor de gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen, overgedrukt en erfdiensbaarheden tot openbaar nut.

Het grafisch plan (Bijlage I) en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften (Bijlage II) hebben verordenende kracht. De teksten en grafische plannen van de toelichtingsnota (Bijlage IIIa en IIIb) hebben als dusdanig geen verordenende kracht, maar behouden hun waarde als inhoudelijk onderdeel van het geheel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

De registers met betrekking tot planschade, planbaten, kapitaal- of gebruikersschadecompensatie hebben een informatief karakter (Bijlage IV).

2 Doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad van het plan

De doelstelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan is tweeledig:

- uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Noorderkempen;
- de differentiatie doorvoeren ten aanzien van de ontginningsgebieden voor Kempische Klei, de voormalige ontginningsgebieden, de stortgebieden en de relevante tussenliggende landbouw- en natuurgebieden en eventuele andere bestemmingen.

Het plan legt de daarvoor noodzakelijk bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vast op perceelsniveau.

Het plangebied is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Brecht, Rijkevorsel, Merksplas, Beerse en Turnhout. Het plangebied omvat de ontginningsgebieden en tot natuurcomplexen geëvolueerde voormalige ontginningsgebieden en agrarische randzones aan weerszijden van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.

Voor een cartografische weergave van het plangebied wordt verwezen naar de grafische plannen die als bijlage bij deze toelichtingsnota werden gevoegd.

3 Planningscontext

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan

3.1.1 De bindende bepalingen¹

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk)
Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: 'Vlaanderen open en stedelijk'

Met de metafoor 'Vlaanderen, open en stedelijk' wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

Ruimtelijk afgewogen en vastgestelde programmatie van delfstoffenwinning

Het richtinggevende gedeelte van het RSV stelt dat ontginning van een specifieke delfstof deel uit moet maken van een door de overheid ruimtelijk afgewogen en vastgestelde programmatie van delfstoffenwinning, met vaststelling van locaties en nabestemmingen per samenhangend delfstoffengebied. Met de opmaak en goedkeuring van het RUP Klei van de Kempen (zelf voortgaand op het goedgekeurde bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van de Kempen), is voor de kleiontginninglocaties in de Noorderkempen uitvoering gegeven aan deze visie.

In voorliggend RUP worden deze locaties niet hernomen tenzij ze kaderen binnen een groter natuurcomplex waarvoor voorliggend plan bestemmingswijzigingen voorziet. De bestemmingswijzigingen ten aanzien van ontginningen zijn beperkt tot grensaanpassingen en wijziging van de nabestemming voor Blak-Meergoor voortgaand op de VLM-studie.

In die optiek zijn volgende ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven zoals omschreven in de richtinggevende bepalingen van het RSV ook in voorliggend RUP relevant met name ten aanzien van de afstemming van de nabestemmingsmogelijkheden en dus de ruimtelijke potenties van het gebied op de bestaande en gewenste natuurlijke en agrarische structuur van het gebied, dat ontginningen structuurondersteunend en structuurversterkend kunnen zijn, dat de schaal van de ontginning aansluit bij de schaal van het landschap en dat de omvang van de ontginning de structuur en de functie van de structuurbepalende component niet aantast.

Principes met betrekking tot de nabestemming en herinrichting kunnen onder meer zijn:

- het afwegen van de nabestemming in functie van de nabestemming van de ontginningsgebieden binnen dezelfde delfstoffenzone;
- het afstemmen van de nabestemmings- en herinrichtingsmogelijkheden op de bestaande natuurlijke en agrarische structuur en desgevallend op de stedelijke structuur (stadsrandfunctie) en op de bevolkingsconcentratie (recreatiefunctie);
- het onderling afstemmen van de diepte en de oppervlakte van de ontginningsactiviteiten en de nabestemming;
- het minstens behouden of ontwikkelen van de natuur- en landschapswaarden bij elke nabestemming.

Tijdens de ontginningsactiviteit is het noodzakelijk dat op een zorgzame wijze de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving van de ontginningsactiviteit wordt gerespecteerd en de herinrichting gefaseerd wordt aangepakt, onmiddellijk gevolgd door de volledige nabestemming.

De nabestemming en herinrichting moeten worden ingepast in het ruimtelijk beleid voor het gebied met als doel de (natuurlijke) structuurbepalende functies te versterken en een landschap met ruimtelijke kwaliteit te realiseren.

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis

voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

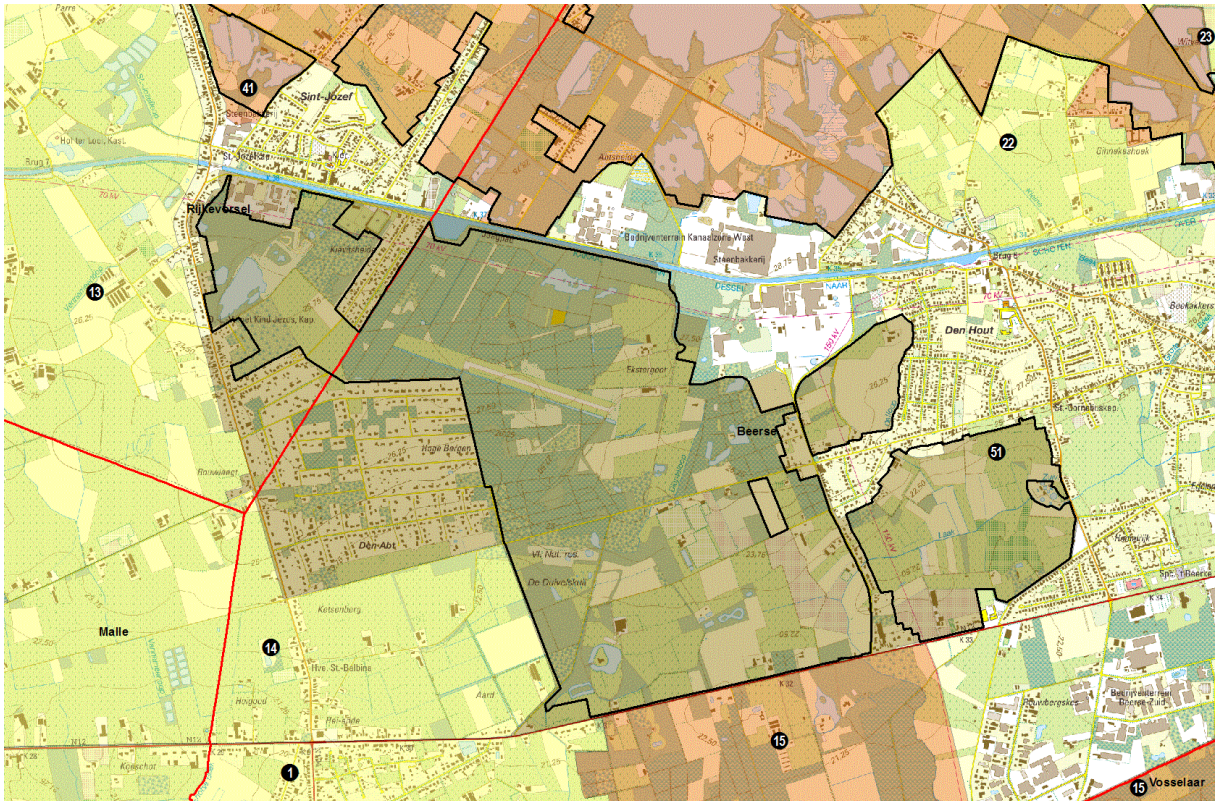
Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

Het coördinatieplatform bepaald in principe jaarlijks in een 'gebiedsgericht programma' voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart.

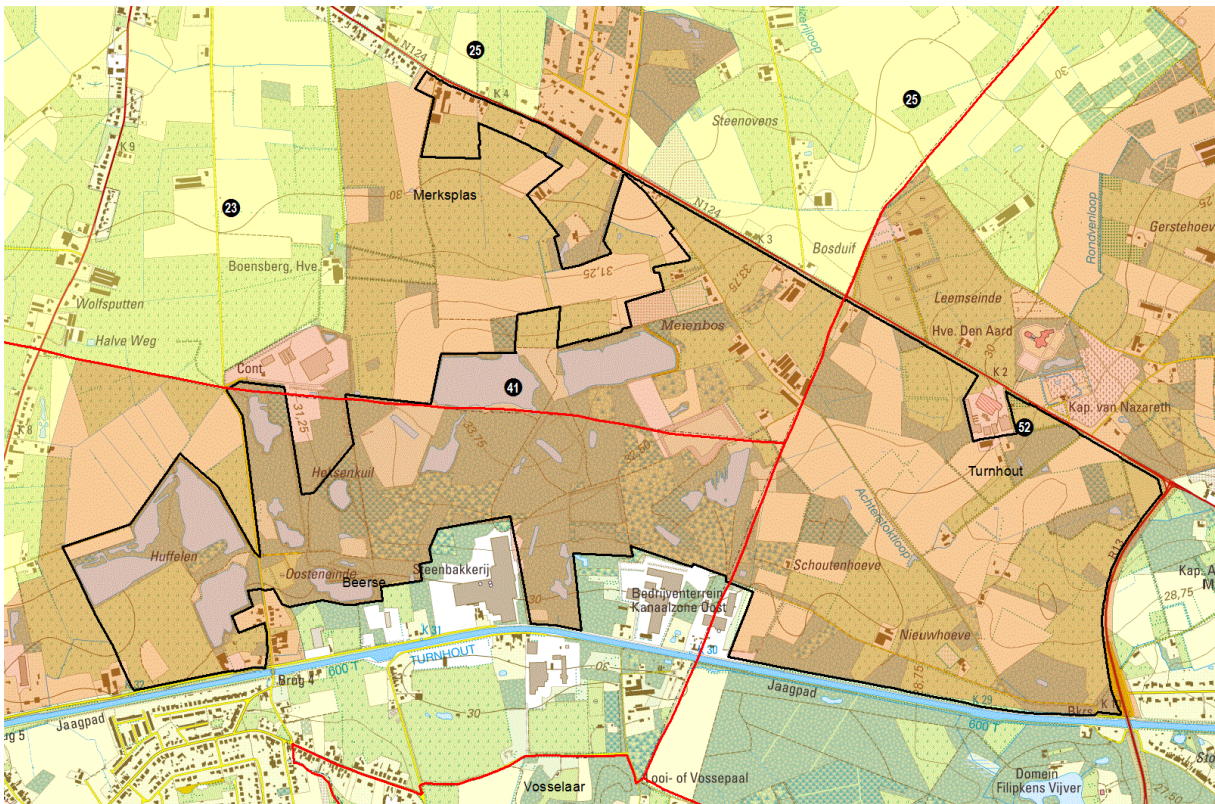
3.1.4 Het afbakeningsproces in de regio Noorderkempen

Voor de buitengebiedregio Noorderkempen werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2006. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma werd in maart 2008 voor advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen.

De Vlaamse Regering nam op 12 december 2008 kennis van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma en de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen daarover en ze keurde ze de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 31.300 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

Figuur 3. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 3 centraal-zuid

Figuur 4. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 4 oost

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geeft verder uitvoering aan de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die in het kader van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de buitengebiedregio Noorderkempen werd uitgewerkt. Het ruimtelijk uitvoeringsplan geeft invulling aan (een deel) van de actiegebieden 41 (Omgeving Blak – Abtsheide – Oosteneinde), 46 (Omgeving ontginningsgebieden Kooldries, Leeuwerik, Klokkeven), 50 (Randgebieden Merksplaskolonie), 51 (Gebied tussen Oostmalle, Beerse en Rijkevorsel) en 52 (Turnhouts Vennengebied zuid). Deelplan 1 west omvat delen van actiegebied 46, deelplan 2 centraal noord delen van actiegebieden 50 en 41, deelplan 3 centraal zuid delen van actiegebied 51 en deelplan 4 oost delen van actiegebieden 41 en 52.

Volgende ruimtelijke concepten uit de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zijn relevant voor het plangebied:

- grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte (concepten 10.3, 10.9 en 10.10);
- Het behoud en de versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen (concepten 15.3, 15.9, 15.10, 15.11, 15.12 en 15.13);
- Het behoud en de versterking van samenhangende boscomplexen (en van parkstructuren (concepten 16.19 en 16.21);
- Het behoud en de versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw (concepten 18.7, 18.9 en 36.1);
- De ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen (concepten 23.4 en 23.5);
- Het vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (concept 24.10);
- Afstemming met de ruimtelijk begrensde stedelijke gebieden (concept 25.2).

Het operationeel uitvoeringsprogramma (OUP) formuleert voor het plangebied volgende acties:

Actiegebied 41 (figuur 2 en 4, OUP-kaart 2c): Omgeving Blak – Abtsheide – Oosteneinde (delen van deelplan Centraal-Noord en deelplan Oost en van toepassing op de concepten 10, 15 en 16):

- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het hernemen van de agrarische bestemming op de gewestplannen tussen Blak en Luisterborg (10.10);
- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de bos- en natuurwaarden in en rond Het Blak-Abtsheide, Luisterborghoeve, in Luisterborg en Oosteneinde (15.9, 15.10, 15.11, 16.21);
- Verder onderzoek en overleg nodig in functie van de nabestemmingen van de ontginningsgebieden in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones. Afstemming met de VLM-studie project Blak-Meergoor (Albon), het gewestelijk RUP Klei van de Kempen en met acties genomen door provincie in het kader van ecologische verbinding. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.

Actiegebied 46 (figuur 1, OUP-kaart 2b): Ontginningsgebieden Kooldries, Leeuwerik-Klokkeven en Kraaienhorst (deelplan West en van toepassing op de concepten 15 en 16)²:

- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het voor het versterken van de bos- en natuurwaarden in De Leeuwerik (15.3);

² Aandachtspunten hierbij vanuit behandeling van adviezen op GRS: nr.165 en 166. Kooldries ligt niet meer in het plangebied. Voor Leeuwerik: aandachtspunt in adviezen nr.167.

- Verder onderzoek en overleg nodig in functie van het gedetailleerd in kaart brengen van het landbouwgebruik en de landbouwbedrijfszetels, concrete mogelijkheden voor uitbreiden van natuurgebieden en specifieke inrichtingsacties binnen het agrarisch gebied/bosgebied in functie van de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.

Actiegebied 50 (figuur 2, OUP-kaart 2c) : Randgebieden Merksplaskolonie (deel van deelplan Centraal-Noord en van toepassing op de concepten 10, 16, 18 en 24):

- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur, bos voor het gebied ten westen van Merksplaskolonie (conform RVK Merksplas)(10.9, 16.9, 18.7, 24.10);
- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de bosstructuur in Breebos (16.9) en realiseren van een bosverbinding met Wortelkolonie (18.7);

Actiegebied 51 (figuur 3, OUP-kaart 2c) : Gebied tussen Oostmalle, Beerse en Rijkevorsel (deel van deelplan Centraal-Zuid en van toepassing op concepten 15 en 18):

- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de natuurwaarden in Kievitsheide – Klundert (inclusief het woonuitbreidingsgebied en complex Hoge Bergen – vliegveld)(15.12, 15.13), het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos in het gebied tussen Einde en Beerse (18.9) met aandacht voor weidevogels en ecologisch waardevolle graslanden (conform RVK Malle-Beerse).

Actiegebied 52 (figuur 4, OUP-kaart 3) : Turnhouts Vennengebied, zuid (deel van deelplan Oost en van toepassing op concept 36):

- Opmaak van een gewestelijk RUP voor het nader het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos (36.1).

Vanuit de adviezen van actoren over het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur zijn volgende voor het plangebied relevante elementen meegenomen in het verder overlegproces:

- Kunnen de verschillende kleiontginningsplassen worden verbonden zodat een groot aaneengesloten gebied voor natuurontwikkeling wordt gecreëerd?
- Op welke manier kan de leefbaarheid van de aanwezige landbouwbedrijven ondersteund worden?
- Is er mogelijkheid voor een bestemmingswijziging van het woonuitbreidingsgebied in Ekstergoor?
- Op welke manier wordt afgestemd met de studie van VLM in opdracht van ALBON betreffende de nabestemming van het ontginningsgebied Blak-Meergoor?
- De gemeente Brecht heeft een oplijsting gemaakt van woongebieden, landelijke woongebieden, woonuitbreidingsgebieden, recreatiegebieden en/of bedrijventerreinen die dienen uitgesloten te worden uit de diverse actiegebieden.
- Bij 'laagdynamische toeristisch-recreatieve voorzieningen en herbestemmingen van bouwkundig erfgoed op maat van het landelijk gebied' horen volgens ons ook voorzieningen voor jeugdrecreatie en –educatie en jeugdinfrastructuur.

3.2 Relatie met andere beleidsbeslissingen

3.2.1 Beslissing tot opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Kempische Kleiputten’

In de beslissing van de Vlaamse Regering van 7 mei 2010 is gesteld dat er selectief wordt ingezet op de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. De keuze van de projecten dient daarom ‘strategisch’ te zijn en dus gericht te zijn op de realisatie van de essentiële doelstellingen van het RSV en de prioriteiten uit het regeerakkoord en de beleidsnota’s. Binnen dit kader werd in het coördinatieplatform C-AGNAS (zie verder) op 9 december 2010 geopteerd voor opname op het gebiedsgericht programma van 2011 met volgende hoofdlijnen.

Het plan geeft invulling aan volgende beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering:

- het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-netwerk;
- het herbestemmen van zonevreemde bebossing;
- het realiseren van ‘quick wins’ voor natuur in gebieden waar weinig discussie is en snel resultaat bekomen kan worden.

3.2.2 Gewestelijk RUP Klei van de Kempen

De Vlaamse Regering stelde op 8 april 2011 het gewestelijk uitvoeringsplan ‘Gebieden voor oppervlaktedelfstoffenwinning: oppervlaktedelfstoffenzone Klei van de Kempen’ definitief vast. Het RUP heeft betrekking op delen van de gemeenten Brecht, Beerse, Essen, Hoogstraten, Malle, Merksplas, Rijkevorsel en Turnhout.

Bij de goedkeuringsbeslissing over het GRUP Klei van de Kempen deed de Vlaamse Regering volgende uitspraken die van belang zijn voor het voorliggend GRUP Kempische Kleiputten:

volgende uitspraken die van belang zijn voor het voorliggend GRUP Kempische Kleiputten:

De gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening (Gecoro) van Beerse (Bezwaarschrift B25) stelt dat niet alle ontginningsgebieden zijn meegenomen in dit RUP en verwijst daarvoor ondermeer naar de VLM-studie in opdracht van de administratie bevoegd voor de natuurlijke rijkdommen, Albon over ontginningsgebied ‘Het Blak-Meergoor’ waarover consensus is bereikt tussen alle betrokken partijen. Vlacoro verwijst naar de toelichtingsnota waarin verduidelijking wordt gegeven over de doorwerking van het BOD naar het RUP. De Vlaamse Regering stelt dat het gewestelijk RUP uitvoering geeft aan het besluit van de Vlaamse Regering van 1 december 2006 houdende goedkeuring van het BOD Klei van de Kempen en op het feit dat het BOD tevens als plan-MER fungeert bij de voorgestelde bestemmingswijzigingen. De studie over ‘Het Blak-Meergoor’ is opgestart na deze datum en maakt dus geen deel uit van de opties opgenomen in het BOD en de hierin opgenomen milieu-afweging. De Vlaamse Regering heeft op 12 december 2008 goedkeuring gehecht aan het operationeel uitvoeringsprogramma voor afbakening van de gebieden van de natuurlijke, agrarische en bosstructuur voor de regio Noorderkempen. In het kader van de uitvoering van dit afbakeningsproces wordt prioriteit gegeven aan een actiegebied voor opmaak van een gewestelijk RUP dat betrekking heeft op de vele ontginningsgebieden in de regio en gelegen zijn aan weerszijden van het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten. Het betrokken gebied ‘Het Blak-Meergoor’ maakt deel uit van dit actiegebied. De Vlaamse Regering is dan ook van mening dat de consensus die werd bekomen tussen de beleidsdomeinen natuur, landbouw en natuurlijke rijkdommen ten aanzien van de wijziging van de nabestemming van dit ontginningsgebied op korte termijn juridisch kunnen worden verankerd in het op te stellen gewestelijke RUP voor dit actiegebied in het kader van het afbakeningsproces buitengebied.

3.2.3 Afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening regionaalstedelijk gebied Turnhout' werd goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse Regering van 04/06/2004.

Het afbakingsplan van het regionaalstedelijk gebied Turnhout omvat niet alleen de grenslijn van het regionaalstedelijk gebied, maar ook gebiedsgerichte voorstellen die essentieel zijn om het stedelijk gebied vorm te geven. Deze voorstellen worden per deelplan opgenomen. Volgende deelplannen palen aan het plangebied:

Deelplan 1 'specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Kanaal-West' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- De grens van de afbakening van het regionaalstedelijk gebied wordt gevormd door het kanaal, met uitzondering van de 3 regionale bedrijventerreinen waaronder kanaal-west (Terca Beerse, Camine N.V.). Het natuurlijk waardevol gebied 'Open Noorderkempen', waartoe ook de huidige en potentiële waarden van de voormalige kleiontginningen worden gerekend, wordt beschouwd als grenstellend gebied van het buitengebied. Het gebied 'Open Noorderkempen' wordt omschreven als: *Complex van grotere open waterpartijen gelegen in de microcuesta van de kleien van de Kempen. Deze waterpartijen bevinden zich in de diverse stadia van verlanding met belangrijke overgangen van de historische voedselarme heidegronden naar de antropogene waterpartijen. De toponiemen Blak, Kievitsheide, Klokkeven, Leeuwerik, de Volharding verwijzen enerzijds naar de historische vochtige heide, anderzijds naar de ontginningen. Zeer omvangrijke populaties van kamsalamander komen voor op tal van plassen;*

Deelplan 2 'specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Kanaal-Oost' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- het herbestemmen van zonevreemde bebossing;
- De grens van de afbakening van het regionaalstedelijk gebied wordt gevormd door het kanaal, met uitzondering van de 3 regionale bedrijventerreinen waaronder kanaal-oost (Terca-Nova, Sita-Noord, Van Gorp). Het natuurlijk waardevol gebied 'Open Noorderkempen' wordt beschouwd als grenstellend gebied van het buitengebied.

Deelplan 10 'Specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Den Busselen' (aan de zuidoostgrens van deelplan 2 centraal noord):

- het herbestemmen van bestaande bedrijvigheid;

Deelplan 13 'Randstedelijk groengebied de Wieltjes' (ten oosten van deelplan 4 oost):

- De landschapsecologische waarde en de openheid van het gebied (punt- en lijnvormige elementen zoals de houtkanten) dient behouden en zo mogelijk versterkt te worden;

Deelplan 14 'randstedelijk groengebied Molenvloet' (ten oosten van deelplan 3 centraal-zuid):

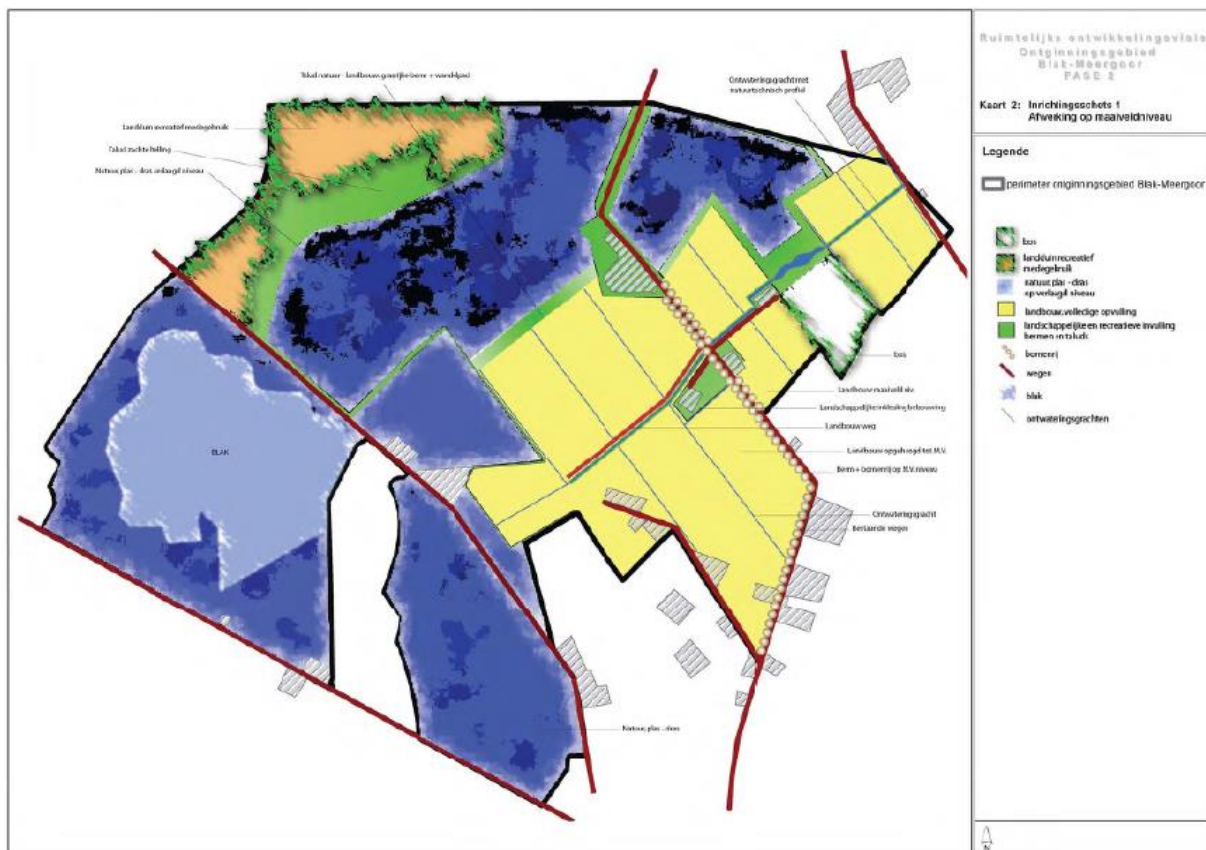
- Dit landschappelijk waardevol agrarisch gebied sluit aan op het buitengebied. Het vrijwaren van van de open ruimte en de versterking van de Laakbeekvallei zijn de belangrijkste doelstellingen;

Deelplan 16 'bosgebied Stadsbos Regionaalstedelijk gebied Turnhout' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- De belangrijkste doelstelling is de inrichting van een toegankelijk en openbaar recreatief stadsbos met vrijwaring van de belangrijkste natuurwaarden. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan een belangrijk onderdeel van het sleutelconcept, met name het niet bebouwen van het gebied tussen de cluster Beerse/Vosselaar en Turnhout/Oud-Turnhout.

3.2.4 Ruimtelijke ontwikkelingsvisie nabestemming ontginningsgebied Blak-Meergoor

Het ontginningsgebied Blak-Meergoor in Beerse is een actieve kleiontginning. Op het gewestplan is het gebied bestemd als ontginningsgebied en reserveontginningsgebied met als nabestemmingen agrarisch gebied, groengebied en gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Deze nabestemmingen houden echter geen rekening met het bestaande of potentieel te ontwikkelen ruimtelijk kader voor het gebied. Zo zijn er voor bepaalde delen van het ontginningsgebied al belangrijke natuurwaarden aanwezig of hebben verschillende overheden ondertussen ook een eigen visie op het gebied. Ook zijn er intussen afspraken gemaakt die in overeenkomsten zijn vastgelegd en die gevolgen hebben voor de nabestemming. Hierdoor is er onduidelijkheid ontstaan over de te realiseren nabestemmingen van het ganze gebied.

Figuur 5. Inrichtingsschets 1: consensusvoorstel uit eindrapport VLM-studie (2009)

Om deze redenen gaf de dienst Natuurlijke Rijkdommen in september 2007 aan de VLM opdracht een gedragen ruimtelijke visie te ontwikkelen voor de nabestemming van het huidige ontginningsgebied Blak-Meergoor. Deze opdracht heeft in februari 2008 geleid tot een eindrapport fase 1 waarin de ruimtelijke ontwikkelingsvisie voor de nabestemming is opgenomen. In fase 2 (maart 2009) van deze studie werd deze visie verder gedetailleerd uitgewerkt in een aantal scenario's. Uiteindelijk werd gekozen voor de Inrichtingsschets 1 (afwerking op maaiveldniveau) als consensusvoorstel met als belangrijkste principes een open landbouwgebied waarin door het inrichten van bermen en ruigtestroken en andere KLE's een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit wordt verzekerd,

waarbij de huizen worden behouden en maximaal worden ingepast in het landschap en de realisatie van een effectieve verbinding tussen het domeinbos Luisterborg en het westelijk natuurcomplex³.

Uiteindelijk doel van deze studie was om samen met de lokale, provinciale en Vlaamse overheden tot overeenstemming te komen over de visie op de toekomst van het ontginningsgebied Blak-Meergoor. Belangrijkste partners in dit proces waren VLM, Albon, ANB, L&V, gemeenten en provincie.

3.2.5 Processen en beleidsbeslissingen gekoppeld aan ontginningsgebieden

Het ANB werkt samen met enkele bedrijven aan landschapsinrichtingen, waarbij gebruik gemaakt wordt van industriële exploitaties (ontginningen en DOP's):

- inrichtingsschets Meergoor Noord (Haskoning, 2008);
- inrichtingsschets natuurcompensatiegebied Steenbakkersdam (Haskoning, 2009);
- Inrichtingsschets 'Verondieping Blak' (Feryn, 2009);
- Inrichtingsplan 'koloniegebied als ondiep vijvergebied' (Wienerberger, 2010);

Bilateraal overleg (structureel, ad hoc), door ANB met de sector gaande van individuele ontginners tot O.V.O. (Overlegplatform Vlaamse Ontginners);

Beslist beleid: overeenkomsten die bepalen dat de kadastrale percelen die werden opgenomen een inrichting en nabestemming krijgen als natuurgebied (met mogelijkheid tot uitbreiding).

- Concessieovereenkomst tussen Koramic Terca Brick Industrie (KTBI) en de Belgische Staat m.b.t. het Koloniegebied;
- Raamovereenkomst tussen Wienerberger en Vlaamse Overheid in het kader van het gewestelijk RUP 'Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout ' met betrekking tot het Meergoorgebied;
- Vergunningenbeleid ANB – afgeleverde adviezen;

In de omgeving van het Blak is er een dringende nood van de ontginner om te starten met ontginning van enkele delen van het gebied waarvoor in consensus een andere nabestemming is afgesproken dan momenteel voorzien is op het gewestplan (ook beslist, zie eerder). Gezien de afwerking in dezelfde milieu- en stedenbouwkundige vergunning wordt opgenomen kan dit beslist beleid in het gedrang komen

3.2.6 Multi-groeve MER

Multigroeve MER: Groeves van de Kempen (Arcadis, 2009) is een project-Mer in functie van de (her)vergunning van de kleigroeves van Wienerberger, gelegen in de delfstoffenzone Klei van de Kempen. De vergunningen voor ontginningen vervallen in de periode tussen 2010 en 2016. Wienerberger wenst de klei te ontginnen en de nabestemming te realiseren van vier gebieden, met name: Kraaijenhorst in Malle en Brecht (ANT027), Sint-Jozef in Rijkevorsel (ANT030); Blak-Meergoor in Beerse (ANT032) en Halve Weg en Boensberg in Beerse en Merksplas (ANT033 en ANT034). Kraaijenhorst, Halve Weg en Boensberg (volgens RUP Klei van de Kempen Meienbos) maken geen deel uit van het plangebied van voorliggend RUP Kempische Kleiputten. Een gedeelte van Blak-Meergoor en van Boensberg werd reeds herbestemd middels het RUP Klei van de Kempen. Deze gebieden worden bevestigd in voorliggend RUP omdat ze deel uitmaken van een groter natuurgeheel waarvoor wel opties in het RUP Kempische Kleiputten zijn opgenomen.

Voor elk van deze gebieden wordt een ontwikkelingsalternatief en randvoorwaarden met betrekking tot de afwerking van de projectgebieden omschreven die relevant kunnen zijn voor zover ze betrekking

³ Eindrapport fase 2 "Ontginningsgebied Blak-Meergoor" (maart 2009, deel 7 besluit, p. 38-39 en 45

hebben op het plangebied van voorliggend RUP. Hierna wordt kort ingegaan op het ontwikkelingsvoorstel en de randvoorwaarden per gebied.

ANT030 – Sint-Jozef – Rijkevorsel (enkel deel ten zuiden van Oude Goorstraat)

Er wordt voor dit gebied uitgegaan van een afwerking in functie van natuur. De mogelijkheden voor fysieke boscompensatie op gebieden van Wienerberger door bosaanplant op akkers in natuurgebied mits behoud van de permanente waterplassen. Verder wordt voorzien in een verontdieping van permanent waterdragende waterplassen onder andere door aanleg van geleidelijke oevers. In de planmer wordt deze zuidelijke zone als ontgonnen beschouwd⁴.

ANT032 – Blak Meergoor - Rijkevorsel

Voor het eindbeeld van dit gebied wordt verwezen naar het consensusvoorstel zoals uitgewerkt in het kader van de VLM-studie (2009) met name een oostelijke afwerking in functie van landbouw en een westelijke afwerking in functie van natuur.

Voor het landbouwdeel wordt een ecologische en landschappelijke basiskwaliteit nagestreefd door herstel van KLE's, dreven en andere landschapsstructurende elementen zoals afwateringsgrachten, eventueel waterbufferbekkens, poelen, boscompensatie op taluds, enz... De dreefstructuur langsheen de Osseweg wordt behouden en ook de binnen het projectgebied gelegen vijf woningen blijven behouden en ook de toegankelijkheid blijft verzekerd⁵.

Voor het natuurdeel wordt de klemtoon gelegd op natte en vochtige ecotopen door verontdieping van permanent waterdragende waterplassen met o.a. aanleg van geleidelijke oevers. In de zuidwestelijke zone aansluitend bij de duinenrug van Blakheide worden voedselarme en in de zuidoostelijke zone iets voedselrijkere ecosystemen nagestreefd.

3.2.7 Planologische attesten voor 'IOK Afvalbeheer' en 'Steenbakkerij Floren'

Op 23 juli 2010 werd bij ministerieel besluit een positief planologisch attest afgeleverd voor het bedrijf IOK Afvalbeheer. De procedure werd opgestart met een plenaire vergadering op 15 december 2011. Het gewestelijk RUP Historisch gegroeid en bestaand regionaal bedrijf "Milieubedrijf Beerse-Merksplas" werd intussen definitief vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012. Delen van dit gewestelijk RUP HGB Milieubedrijf Beerse-Merksplas waarvoor specifieke bestemmingen of bepalingen gelden ten aanzien van de bedrijvigheid of stortactiviteiten, worden buiten het plangebied gehouden van het RUP Kempische Kleiputten. Delen die bestemd zijn als natuurgebied en rechtstreeks aansluiten bij het omgevende natuurcomplex worden wel meegenomen.

Op 27 augustus 2012 werd bij ministerieel besluit een voorwaardelijk gunstig planologisch attest afgeleverd voor het bedrijf Steenbakkerij Floren. Omdat dit attest vervallen is, werd een nieuwe aanvraag tot planologisch attest ingediend. De procedure tot het verlenen van dit attest is intussen doorlopen en een nieuw (voorwaardelijk) gunstig planologisch attest werd afgeleverd op 6 oktober 2016. Gezien de ligging zuidelijk van het kanaal Dessel-Schoten en de gewenste afstemming met het omliggende natuurgebied, kan het RUP dat hieruit zal voortvloeien los worden gezien van het RUP Kempische Kleiputten. De gebieden die belangrijk zijn voor de aan het bedrijf opgelegde natuurcompensaties en die gelegen zijn aansluitend bij de bedrijfssite, zullen opgenomen worden in het op te stellen gewestelijk RUP voor dit bedrijf. Bedoeling is een versterking en kwaliteitsverbetering van de natuurwaarden van dit gebied te bewerkstelligen.

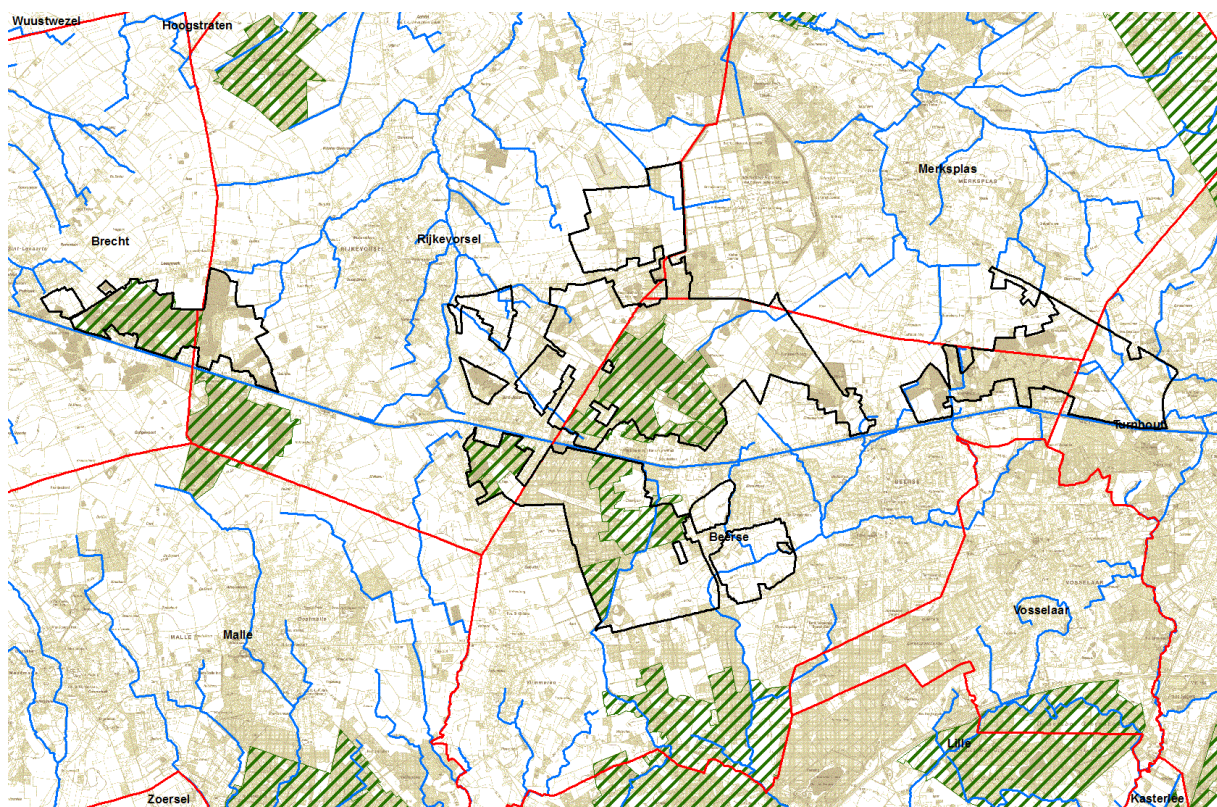
⁴ Definitief MER – Niet technische samenvatting, deel 20, p.20-50

⁵ Goedkeuringsverslag Multigroeve MER, p.7

3.3 Relatie met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor de speciale beschermingszones (SBZ)

3.3.1 Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrictlijngebieden op 7 december 2004 van “communautair belang”. De Habitatrictlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de “aanwijzing” van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van “prioriteiten”. De Vlaamse Overheid diende dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrictlijngebieden definitief aan te wijzen en prioriteiten vast te stellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (SBZ-V).

Figuur 6. Habitatrictlijngebied (SBZ-H) in het plangebied

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD zijn verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD).

Via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen geeft de Vlaamse overheid invulling aan de verplichting tot definitieve aanwijzing van de speciale beschermingszones en de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen “behelzen zo nodig passende, specifieke

of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen". Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met "de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden".

Naast de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma's in of in de omgeving van speciale beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

3.3.2 Gebiedsspecifieke situering SBZ-H 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats'

De definitieve goedkeuring van de instandhoudingsdoelen en prioritaire inspanningen voor het habitatrictlijngebied (SBZ-H) 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats' gebeurde op 23 april 2014.

De SBZ-H is ongeveer 700 ha groot en omvat 7 deelgebieden, verspreid over de gemeenten Brecht, Malle, Rijkevorsel en Beerse. Het gebied is van belang voor 9 habitattypes en 8 Europese soorten.

Voor de verschillende voorkomende habitats en soorten zijn doelen geformuleerd. Tevens werden er prioritaire inspanningen bepaald:

- Reddingsmaatregelen voor het leefgebied van de heikikker;
- Uitbreiding van het leefgebied van de kamsalamander;
- ontwikkeling van heidekernen;
- omvorming van bestaande naaldbossen naar zuurminnende eikenbossen;
- ontsnipperende maatregelen voor amfibien;
- kwaliteitsverbetering oeverzones plassen;
- beperking van de invloed van landbouwenclaves aanpalend aan Volharding en Abtsheide;

3.4 Relatie met het provinciale en de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen en uitvoeringsplannen

3.4.1 Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 10 juli 2001 (een herziening op 4 mei 2011).

Volgende bindende bepalingen zijn van belang voor het gewestelijk RUP:

Geselecteerde natuurverbindingen:

- tussen Brechtse heide en De Leeuwerik;
- tussen De Leeuwerik en het Brebos;
- het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-netwerk;
- tussen het Brebos en het gebied nabij Oosteneinde en Nazareth;

Complex van nieuwe landschappen:

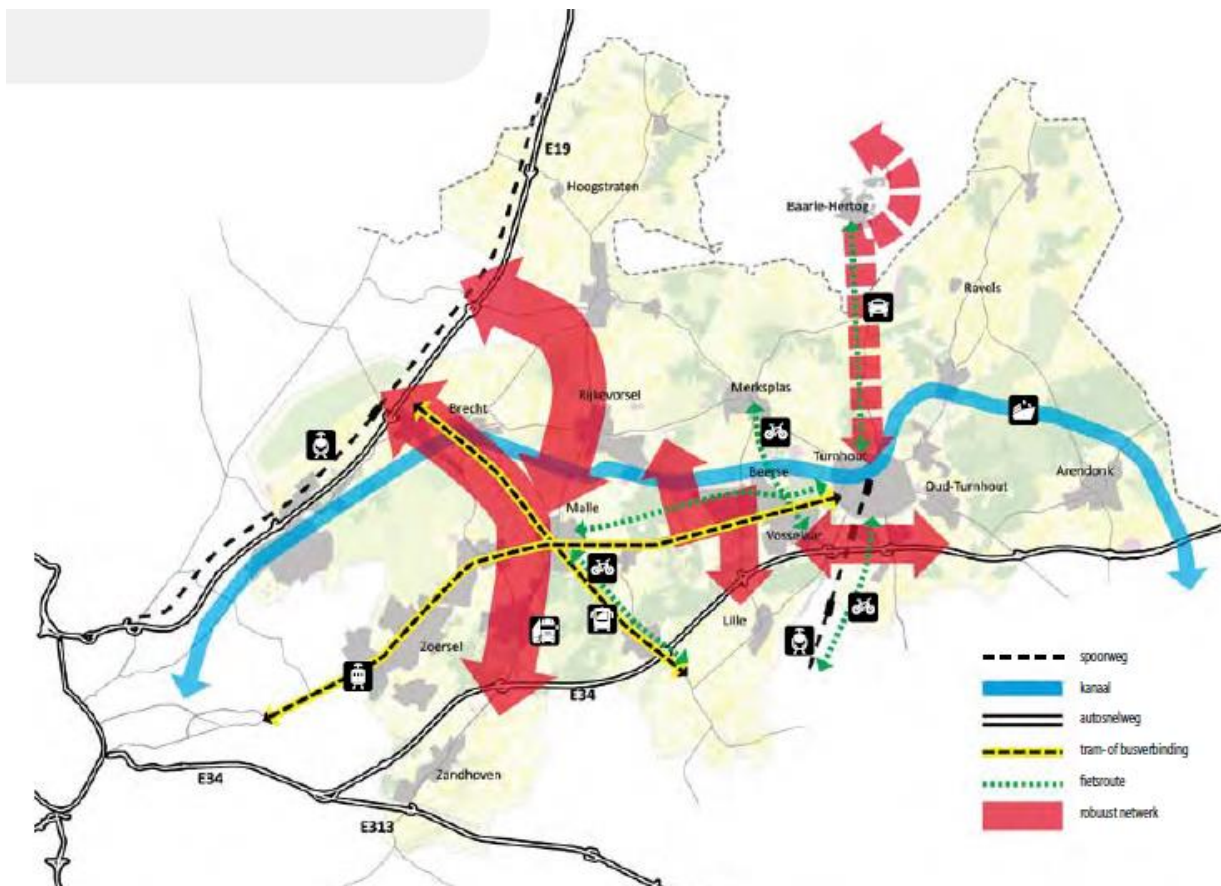
- Kleiwinningsgebied langs het kanaal Dessel-Schoten-Turnhout;

Structurerende reliëfcomponenten:

- Cuesta van de kleien van de Kempen;

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- De provincie heeft het kaderplan “gedifferentieerd ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor de glastuinbouw binnen de macrozone Hoogstraten’ opgemaakt en goedgekeurd op 28 februari 2008. In het plan worden een aantal clusters binnen de macrozone Hoogstraten aangeduid als een potentieel ontwikkelingsgebied voor de glastuinbouw. Op 11 maart 2010 heeft de provincie beslist om 2 clusterzones via een PRUP verder uit te werken. Eén van deze clusters is het doorgroeigebied Rand te Rijkevorsel, welke overlapt met voorliggend RUP. Deze PRUP procedure is stopgezet. Er wordt in het plan-MER geen rekening gehouden met deze mogelijke ontwikkeling.
- De provincieraad van de provincie Antwerpen besliste op 25 juni 2009 tot definitieve vaststelling van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan “Merksplas Kolonie te Merksplas”. Op 16 september 2009 werd het PRUP definitief goedgekeurd bij ministerieel besluit. In het operationeel uitvoeringsprogramma van de Noorderkempen werd gesteld dat een initiatief voor de randgebieden rond de kolonie deze beslissing moest afwachten.
- Eind 2005 keurde de provincie een ‘Kaderplan: multifunctioneel ontwikkelingsperspectief en strategisch beleidsplan voor het kanaal Dessel – Turnhout – Schoten’ goed. Het actieplan is grotendeels uitgevoerd.

Figuur 7. Structuurschets ‘Mobiliteitsplan Noorderkempen’ (2012)

In maart 2012 keurde de provincieraad het eindrapport 'Mobiliteitsplan Noorderkempen' goed. De doelstelling is om voor de maas tussen E313 – E34 – E19 een nieuw robuust netwerk voor de Noorderkempen uit te werken.

Uitgaande van deze studie staan volgende onderzoeken relevant voor het plangebied op stapel.

- Opmaak van een plan-MER voor een omleidingsweg (N14) westelijk of oostelijk van Rijkevorsel.
- Beerse-west: onderzoek naar de ontsluiting met een nieuwe brug over het kanaal ter hoogte van Terca en Campina – bezoekerscentrum en masterplan.
- Beerse-oost: onderzoek naar ontsluiting van de bedrijvencluster (Sita, Wienerberger) richting R13, ring rond Turnhout.

De studie van de provincie stuurt aan op een ontsluiting van Kanaalzone Oost via de nieuwe oeververbinding aan Kanaalzone West. De ontsluitingsproblematiek van de Kanaalzones West en Oost in Beerse worden met andere woorden aan mekaar gekoppeld. In dit verband wordt ook verwezen naar het initiatief van de gemeente Beerse ten aanzien van de westelijke ontsluiting ter hoogte van de Nieuwe Dreef.

3.4.2 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Beerse

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 26 april 2007.

Figuur 8. Gewenste ruimtelijke structuur – GRS Beerse

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

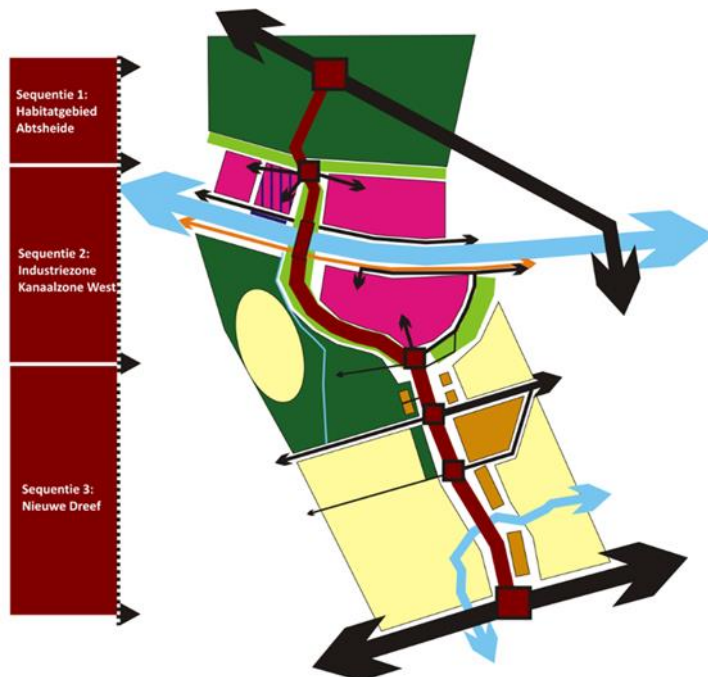
- Ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden Nova (Oosteneinde) en het bosgebied Luisterborg doorheen landbouwgebied.
- Hoge Bergen-Ekstergoor, het Blak, Meergoor-Nova en Einde zijn geselecteerd als waardevolle natuurgebieden vanwege de specifieke natuur- en landschapswaarde.
- De ruimte tussen kanaalzone Oost en kanaalzone West is geselecteerd als open ruimteverbinding.

Volgende punten zijn in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod gekomen:

- Het woonuitbreidingsgebied Ekstergoor werd geschrapt bij gemeentelijk besluit, met herbestemming naar natuurgebied. De omgeving van het groenhuis (beheerboerderij) is gedeeltelijk voor openbaar nut te herbestemmen.
- Hoge Bergen-Ekstergoor is geselecteerd als lokaal steunpunt voor zachte recreatie, passend binnen de vooropgestelde natuurontwikkelingen van dit natuurgebied.
- De gemeente is vragende partij voor een inrichtingsstudie voor de kleiputten “Het Blak” vanuit hoofdfunctie natuur.

Verder is gebleken dat het gemeentebestuur vragende partij is om snel duidelijkheid te verstrekken in verband met de keuze van de Nieuwe Dreef versus de parallelweg ten aanzien van de ontsluiting Kanaalzone West. In dit kader is ook gewezen op de haalbaarheidsstudie ontsluitingsweg kanaal Noord

door de provincie en is de aandacht gevestigd op de zonevreemde woningen ter hoogte van de Nieuwe Dreef in agrarisch gebied en in bosgebied.

Figuur 9. Tracé Nieuwe Dreef westelijke omleiding Beerse

De gemeenteraad van Beerse besliste intussen in zitting van 18 december 2014 voor het tracé van de Nieuwe Dreef als zuidelijk deel van de ontsluitingsweg. De zonevreemde woningen langsheen de Nieuwe Dreef, gelegen in bosgebied, zullen niet mee opgenomen worden in het RUP 'Ontsluiting Kanaalzone'. Het RUP Kempische Kleiputten wordt afgestemd op dit in opmaak zijnde gemeentelijk RUP. Ter hoogte van de omleiding rondom het bedrijf Metallo Chimique (zuidzijde kanaal) wordt afgestemd tussen beide planningsprocessen.

3.4.3 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brecht

De bestendige deputatie heeft op 16 december 2004 het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Brecht definitief goedgekeurd.

Volgende bindende bepalingen zijn van belang voor het gewestelijk RUP:

- Het kleiputtenlandschap tussen Veerle en D'Hoef is geselecteerd als te behouden en versterken bos-en parkstructuur;
- Het kleiputtenlandschap St. Lenaarts is geselecteerd als ondersteunend toeristisch-recreatief knooppunt;
- Het agrarisch gebied ten westen van het kanaal is geselecteerd als landbouwgebied met natuur- en landschapswaarde.

Volgende punten zijn in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod gekomen:

- De oude kleiputtenlandschappen zijn in de loop van de jaren geëvolueerd naar waardevolle natuurgebieden. In deze gebieden liggen bedrijvzones van steenbakkerijen. Door de Vlaamse overheid is recent een planningsinitiatief gestart voor de historisch gegroeide steenbakkerij Floren (Heihoefken Noord, afweging zonevreemd gebruik) op basis van een voorwaardelijk gunstig planologisch attest;
- De kleiputten als recreatief-industrieel-ecologisch landschapspark. Het gemeentebestuur is vragende partij voor het ontwikkelen van een Kempisch steenbakkerijmuseum;
- Uitbouwen van een groene natuurlijke verbinding tussen het oude kleiputtenlandschap ten oosten van Sint Lenaarts en het Groot Schietveld.

Intussen is gebleken dat de recreatieve optie voor het gebied Pothoek-Sint-Lenaarts verlaten is vanwege de concentratie van sportinfrastructuur in de nabijheid van de bestaande voetbalvelden ter hoogte van Heihoefken (Kraaienhorst) middels een gemeentelijk RUP Recreatie en Openbaar nut (Besluit Dep. 14.08.2013).

Ten aanzien van de industriële bestemming zuidelijk van De Leeuwerik en op de noordoever van het kanaal, voorzag de gemeente de oprichting van een Kempisch Steenbakkerijmuseum. De oprichting hiervan is echter geschrapt in de herziening van het GRS (Besluit Deputatie 19.11.2015). Ten aanzien van deze bedrijvigheid wordt een verfijning van de grillige begrenzing tussen bedrijfsterrein en natuurgebied nagestreefd.

3.4.4 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Merksplas

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 6 december 2007.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- De cuesta van de Kempen is geselecteerd als structurerend reliëfelement;
- Het klei-kanaallandschap is geselecteerd als nieuw landschap;
- Meyenbos/Meienbos is geselecteerd als aandachtsgebied open ruimte op gemeentelijk niveau;

De gemeente Merksplas was in het GRS ook vragende partij om in overleg met de gemeente Beerse een RUP op te stellen voor de zone voor milieubedrijvigheid in het zuiden van de gemeente met volgende aandachtspunten.

- Herbestemming in functie van de bestemming van de huidige activiteiten op grondgebied van Merksplas;
- Voorzien van een aangepaste ontsluiting.

Voor dit bedrijf werd intussen een planologisch attest afgeleverd dat resulteerde in een gewestelijk RUP. Ten aanzien van de ontsluiting neemt de provincie initiatief in het kader van de ontsluiting Kanaal Noord.

Voor het ontginningsgebied suggereert de gemeente aan de hogere overheid om de ontginning te beperken tot het huidig niveau. De bestaande uitbreidingszone (thv Meienbos) wenst ze niet te weerhouden aangezien de grondgebonden veeteeltsector zeer sterk vertegenwoordigd is in dit structureel sterk agrarisch gebied. Daarnaast is ook het landschap een aandachtspunt in deze regio. Ook suggereert ze om de huidige gewestplanzonering niet verder in te vullen en ze op dit niveau te bevriezen. Anderzijds is er de vraag van de ontginning om in functie van een optimale ontginning een aantal beperkte gewestplanwijzigingen door te voeren, met een logische(re) afwerking/nabestemming als resultaat in het gebied Boensberg-Oost.

3.4.5 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Rijkevorsel

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 5 maart 2009.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- De kleiputten Kleiweg (buiten plangebied) en St. Jozef en het bosgebied Hoge Heideweg zijn geselecteerd als natuur- en boscomplex;
- De verbinding tussen het natuurcomplex Helhoekheide en het Blak via kleine natuur- en boscomplexen is geselecteerd als lokale ecologische verbinding;
- De kleiputten van Klaterstraat, Oude Goorstraat, Leeuwerik en Helhoekheide zijn geselecteerd als landschapsrelict;
- De verbinding tussen het Blak en villa Breebos over Merksplassesteenweg, tussen de KMO-zone De Meiren en het recreatiegebied Breebos is geselecteerd als open ruimteverbinding;
- De kleiput 'De Aalscholvers', Vrouwkensblok en terreinen LRV, Beersebaan zijn zgn. geïsoleerde recreatiegebieden;

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- Inpassen van de terreinen van LRV-VVR binnen de natuurontwikkeling⁶. De terreinen dienen zich maximaal in te passen in de verdere uitbouw van het natuurgebied het Blak;
- Behoud open ruimte corridor Merksplassesteenweg. Er is nog één duidelijke open ruimte corridor aanwezig. Deze corridor scheidt het bedrijventerrein De Meiren van het (verblijfs)recreatiegebied Breebos. De tussenliggende ruimte bestaat uit natuur en landbouw;
- Uitbouwen en versterken natuurgebied Kievitshede;

De gemeente wijst tevens op de zonevremde woningen in natuurgebied ter hoogte van Kievitshede en tussen Hoge Heideweg, Beersebaan, Eikendreef en Zwartvenstraat. Tevens wijst de gemeente op de begrenzing tussen het bedrijf Colmetal en het natuurgebied. Ter hoogte van Sint-Jozef werd de recreatieve infrastructuur (voetval) gevat in een deelplan van het sectoraal BPA zonevremde bedrijven.

Tot slot wijst de gemeente nog op de plassen in landbouwgebied en het Hof ter Looi (erfgoedinventaris) westelijk van de kern van Sint-Jozef die niet zijn opgenomen in het plangebied van het gewestelijk RUP (ligging in herbevestigd gebied).

3.4.6 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Turnhout

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 3 juli 2008.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- Open ruimteverbinding, de 'groene sikkel', tussen twee clusters van het stedelijk gebied, Beerse/Vosselaar en Turnhout/Oud-Turnhout, met een deel stadsbos (ten noorden van de N12);
- Het kanaal als groene drager;

⁶ Deze infrastructuur was in het verleden meermaals voorwerp van een sectoraal plan zonevremde recreatie (BPA in 2007; heden worden de mogelijkheden onderzocht om dit via gemeentelijk RUP herbestemd te krijgen). Anderzijds werd in het GRS een kaart opgenomen met mogelijke alternatieve locaties voor hervestiging van deze ruitervereniging.

- De noordelijke en zuidelijke natuurgebieden; deze elementen maken deel uit van de Vlaamse buitengebiedprocessen Noorderkempen en Neteland, delen zijn reeds als VEN aangeduid;

De stad wijst nog op de aanwezigheid van een dynamisch landbouwbedrijf binnen het plangebied maar ook op de typische kenmerken van het gebied.

Zij wijst ook op het belang van de hoogwaardige fietsverbinding op de noordoever van het kanaal en een interferentie met ontsluitingsplannen richting de ring rond Turnhout.

3.4.7 Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

Het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Merksplas Kolonie' (MB 16.09.2009) omvat het domein van de kolonie net noordelijk van het deelplan Centraal-Noord. De begrenzing van de contour van dit deelplan is afgestemd op dit provinciaal RUP.

3.4.8 Gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Brecht

Bijzonder plan van aanleg 'Groenstraat', goedgekeurd bij MB van 30 juni 1994. Het betreft eveneens een bestemmingsplan omvattende een visvijver, toegangsweg, parking en clubhuis aan een oude ontginningsvijver net oostelijk van de kern van Sint-Lenaarts (deelplan West).

Beerse

Bijzonder plan van aanleg 'Metallo Chimique' (MB 09.01.2004). Het betreft de ordening van een industrieel bedrijf langs het kanaal (deelplan 3 Centraal-Zuid). Aansluitend hierbij is de gemeente bezig met de opmaak van een gemeentelijk RUP 'Ontsluiting Kanaalzone' voor een westelijke omleiding met het oog op het ontsluiten van de industriegebieden aan beide zijde van het kanaal (zie bespreking GRS). De begrenzing van het gewestelijk RUP werd afgestemd op de recentste plannen voor deze omleiding. Voor het noordelijk deel is het exacte tracé nog onzeker. Hiervoor is geen tracé gevrijwaard in het gewestelijk RUP.

Verder is de gemeente bezig met de voorbereiding van een gemeentelijk RUP zonevrije recreatie waarvoor opties genomen worden ten aanzien van de visvijvers 'gemeentelijke visvijver' (Ginnekenhoek) en 'Visvijver Witven' en ten aanzien van 'Oosthoek Wijkvereniging'. Deze voorbereidingen leidden tot afweging van al of niet opname van de terreinen binnen het plangebied van het gewestelijk RUP. Voor de locatie 'Oosthoek Wijkvereniging' heeft de gemeente recent beslist geen plan op te maken en te kiezen voor een uitdoving. Binnen de voorbereiding voor het gemeentelijk RUP 'Zonevrije recreatie' is ook voorzien in de herlocalisatie van Ruitervereniging Sint-Lambertus en Sint-Quirinus; het perceel waarop deze herlocatie zal gebeuren is uit het plangebied van voorliggend gewestelijk RUP gesloten (deelplan 3).

Merksplas

Op grondgebied van de gemeente Merksplas is het RUP Glastuinbouw van toepassing. Het betreft een gemeentelijk RUP dat over het gehele grondgebied van de gemeente van toepassing is maar met name de glastuinbouwconcentratie ter hoogte van Koekhoeven (buiten het plangebied van voorliggend RUP) bevestigd als agrarische bedrijvzone. Voor het overige deel van het grondgebied worden bepalingen opgenomen als een 'overdrukzone afrembeleid' ten aanzien van glastuinbouwbedrijven. Deze

bepalingen worden niet opgeheven door voorliggend gewestelijk RUP. Het gemeentelijk RUP werd door de deputatie van de provincie Antwerpen goedgekeurd op 30 januari 2014.

Rijkevorsel

Bijzonder plan van aanleg "Breebos", goedgekeurd bij MB van 27.07.1994. Het betreft de bevestiging van infrastructuur ter hoogte van het recreatiedomein (deelplan Centraal-Noord).

Bijzonder plan van aanleg "Zonevreemde recreatie", goedgekeurd bij MB van 11 oktober 2006. Het betreft de bevestiging en regularisatie van sportinfrastructuur ter hoogte van het natuurgebied Kievitsheide (deelplan Centraal-Zuid).

Turnhout

Bijzonder plan van aanleg 'Leemshoeve' (MB 03.08.1998). Het betreft de ordening van een recreatieve zone net noordelijk van het plangebied van deelplan Oost.

3.4.9 Verkavelingsvergunningen

Niet vervallen rechtsgeldige verkavelingen blijven behouden. In principe worden bestaande verkavelingen ook niet opgenomen binnen het plangebied.

4 Bestaande ruimtelijke structuur van het plangebied

4.1 Situering van het plangebied

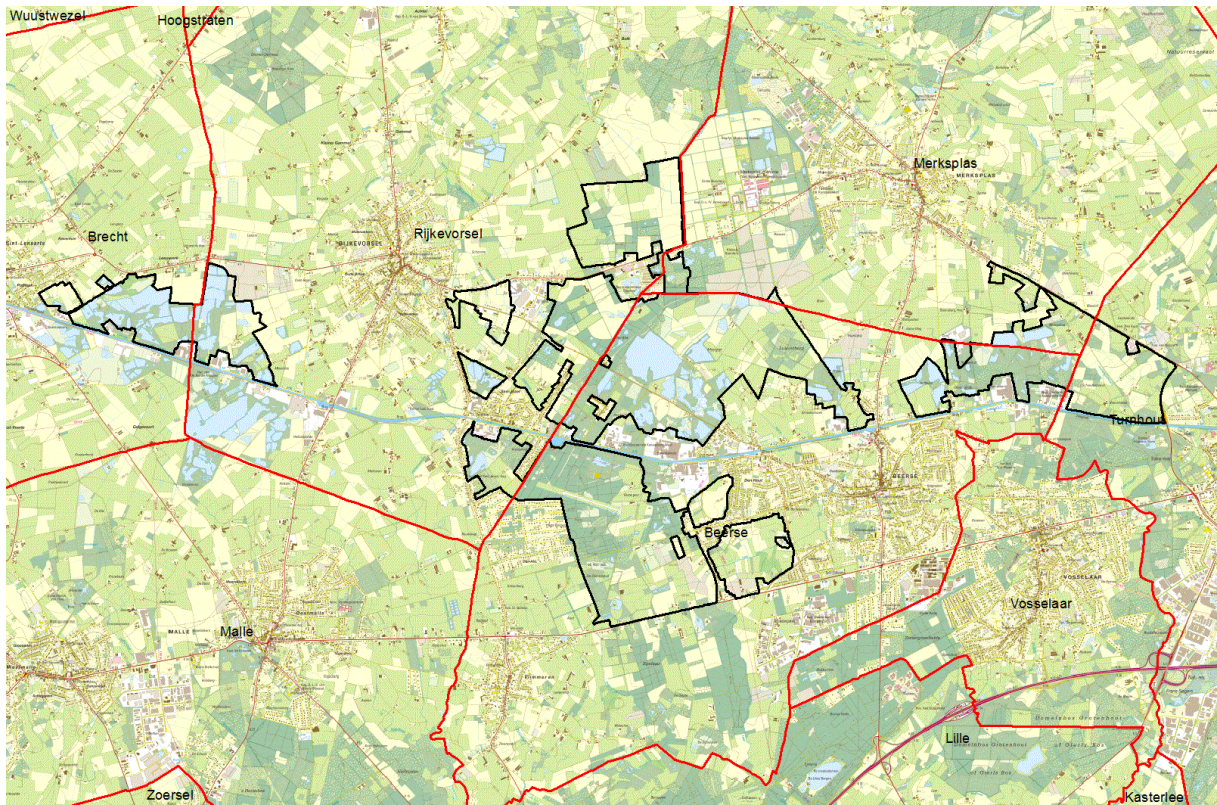
Het voorgestelde plangebied omvat de Kempische kleiputten langsheen het kanaal Dessel-Schoten tussen Brecht en Turnhout die niet zijn opgenomen in het gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen', niet reeds beleidsmatig herbevestigd zijn als agrarisch gebied of reeds opgenomen zijn in het Vlaams Ecologisch Netwerk. Een verdere analyse van de ruimtelijke context (bebouwing, woongebieden, andere harde bestemmingen) en de planningscontext (reeds afgewogen (her)bestemde gebieden) leidde uiteindelijk tot twee kleinere deelplannen en een groter centraal deelplan. Deze drie plandelen situeren zich van west naar oost op het grondgebied van de gemeenten Brecht, Rijkevorsel, Beerse, Merksplas en Turnhout.

Het **westelijk deel** situeert zich tussen Rijkevorsel en Brecht-Sint-Lenaarts ter hoogte van de kleiputten De Leeuwerik, noordelijk van het kanaal. De delen zuidelijk van het kanaal behoeven nauwelijks een bestemmingswijziging en kunnen ook meegenomen worden in afstemming met het gewestelijk RUP dat wordt opgesteld in uitvoering van het aan Steenbakkerij Floren verleende planologisch attest. Omwille van de vereiste afstemming met de Ankerplaats Brechtse Heide werd het gebied Kraaienhorst niet opgenomen binnen het plangebied.

Het **oostelijk deel** situeert zich tussen het regionaalstedelijk gebied Turnhout (ring R13 en kanaal Dessel-Schoten) en de verbindingsweg tussen Turnhout en Merksplas (N124). Westelijk wordt dit deel begrensd door het landbouwgebied rondom de Hoeve Boensberg en de in het RUP Klei van de Kempen aangeduide nieuwe ontginningsgebieden ter hoogte van Meienboshoeve en, meer zuidelijk, Halve Weg.

Het **centrale deel** omvat noordelijk van het kanaal Dessel-Schoten het grootschalige ontginningsgebied Blak-Meergoor en de natuurgebieden Luisterborg en Abtsheide tussen het regionaalstedelijk gebied Turnhout (Beerse) en de kern van Rijkevorsel. Belangrijke bebouwde delen zoals de kern van Sint-Jozef, het recreatiecentrum Breebos en het bedrijventerrein De Meren zijn buiten het plangebied gehouden. Gebieden die gevat waren door het RUP Klei van de Kempen (Sint-Jozef) zijn buiten het plangebied gelaten. Het gebied vormt tevens een grens met het domein van de Rijkswelddadigheidskolonie Merkplas waarvoor de provincie een ontwikkelingsperspectief heeft uitgetekend en vertaald in het provinciaal RUP. Het door boscomplexen en vennetjes versnipperde landbouwgebied westelijk van het koloniedomein wordt wel meegenomen.

Het centrale deel zuidelijk van het kanaal vormt het natuurcomplex Kievitsheide, Ekstergoor Duivelskuil tot oostelijk tegen het regionaalstedelijk gebied Turnhout en zuidelijk tot aan de N12 (Oostmalle-Beerse-Turnhout). Wordt ook in dit deelplan opgenomen, de agrarische gebieden die hier zuidelijk aan grenzen en beekbegeleidend zijn voor de Diepteloop en de Laakbeek.

Figuur 10. Contour plangebied met de vier deelplannen en met aanduiding gemeentegrenzen

4.2 Deelstructuren

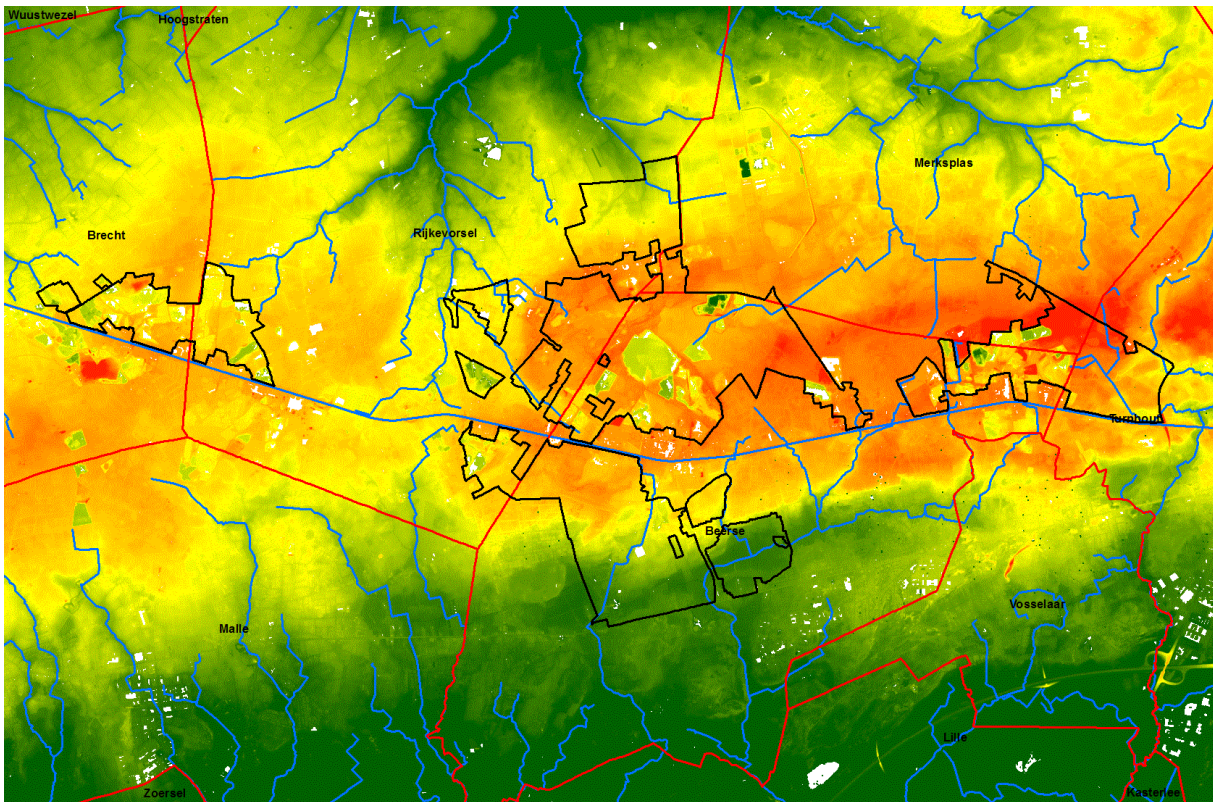
4.2.1 Fysisch systeem

Het plangebied van voorliggend RUP is gesitueerd op de waterscheidingskam tussen Maas- en Scheldebekken en loopt parallel met het kanaal Dessel-Schoten. De aanwezige hellingen zijn beperkt. Het maakt deel uit van het 'groot aaneengesloten open-ruimtegebied Noorderkempen' met een concentratie en specialisatie van grondloze veehouderij en tuinbouw onder glas of plastic en belangrijke natuurcomplexen voornamelijk langsheen het Kanaal Dessel-Schoten en bestaande uit vooral voormalige klei-ontginningsgebieden.

Op Vlaams schaalniveau kunnen de volgende structuurbepalende elementen worden gedefinieerd.

- de Noorderkempen is één van de bosrijkste gebieden van Vlaanderen. Grote eenheden naaldbossen en gemengd bos komen gebiedsdekkend voor, vooral op droge (stuif)gronden;
- Opvallend is een west-oost gerichte bosgordel in het zuiden van het plangebied;
- de ecologische noord-zuid verbinding: een 'reeks bossen' afgewisseld met gronden in landbouwgebruik (Meerle, Wortel, Veldenberg, St-Jozef);
- het kanaal Dessel-Schoten waarlangs verlaten kleiputten met spontane natuurontwikkeling voorkomen;
- belangrijke kwel- en infiltratiegebieden, een kwetsbare en diepe grondwatertafel;
- geheel van eerder grootschalige, open en functioneel sterk samenhangende landbouweenheden, met hoofdzakelijk melkveehouderij met voorkomen van verspreide bebouwing en lineaire perceelsrandbegroeiing;

- kleinschalige landbouweenheden, die op zich ook een sterk functionele samenhang vertonen voor eerder grondloze productierichtingen;
- landschappelijke elementen zijn het kanaal Dessel-Schoten, de bossen van de Noorderkempen en een aantal (beschermde) landschappen met 'relictwaarde'. Het centrale deel is grotendeels gelegen in relictzone;
- het regionaalstedelijk gebied Turnhout, waarbij ook delen van de gemeente Beerse werden geselecteerd, aan de oostelijke rand van het plangebied;
- het plangebied omvat geen hoofdwegen; noord-zuid vormt de N14 (tss. deelplan west en centraal: Malle-Rijkevorsel-Hoogstraten) de belangrijkste weg (secundaire weg type II); zuidelijk wordt het centrale deelplan begrensd door de secundaire weg type III N12.

Figuur 11. Reliefkaart van het plangebied met aanduiding waterlopen en gemeentegrenzen

4.2.2 Agrarische structuur

Globale omschrijving

Het plangebied omvat enkel gebieden die niet herbevestigd zijn als agrarisch gebied. In dit plangebied gaat het dan ook voornamelijk om gebieden met eerder hoge landschappelijke en ecologische waarde door de aanwezigheid van vele kleine landschapselementen of natuur- en bosgebieden.

De agrarische structuur in het plangebied is voornamelijk veehouderij (melkvee-, veevee-, varkens- en pluimveehouderij). In het gebied zijn heel wat jonge en dynamische bedrijven werkzaam.

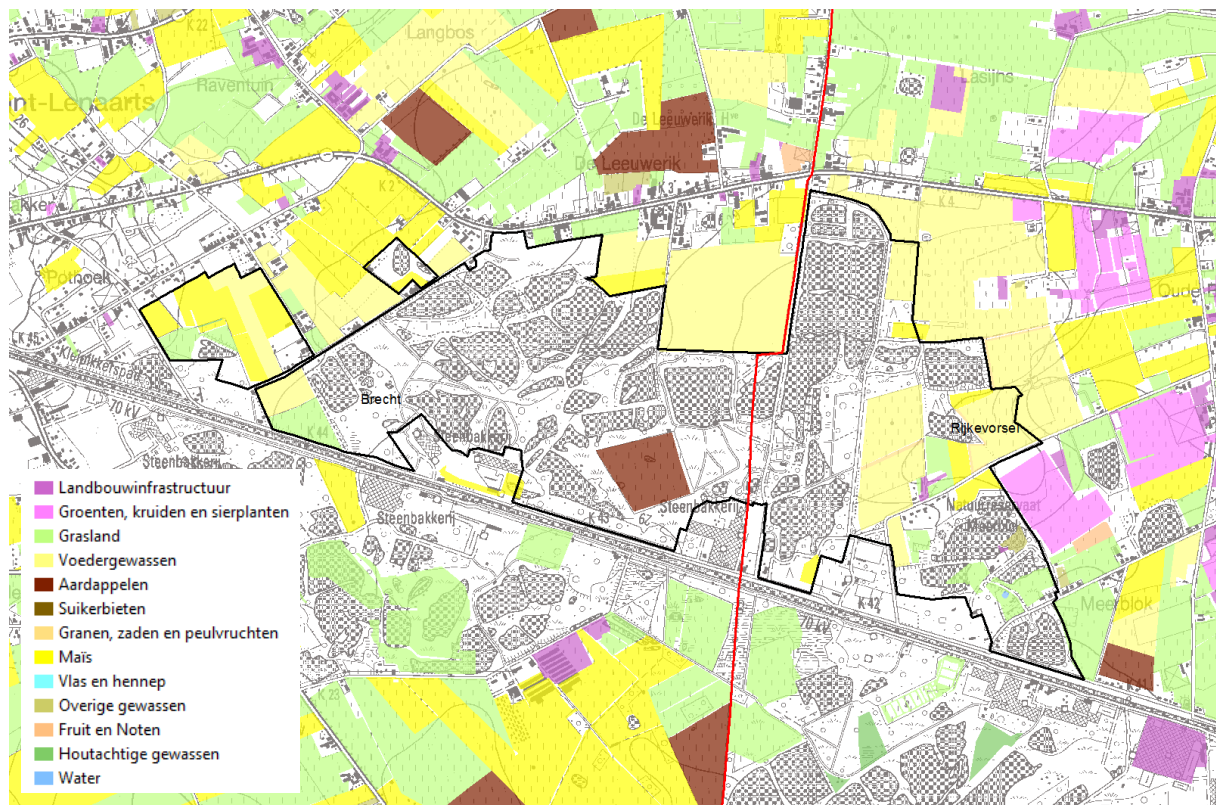
Uit de statistische gebiedsinformatie is gebleken dat er 217 landbouwers actief zijn binnen de plancontouren en 33 landbouwbedrijfszetels gevestigd zijn in het plangebied. 71 landbouwers zijn sterk betrokken bij

dit planningsinitiatief aangezien een groot gedeelte van hun gebruikspcelen zijn opgenomen binnen de plancontouren.

Deelplan 1 west: De Leeuwerik

Elementen van de bestaande agrarische structuur

In de omgeving Leeuwerik (enkel het oostelijk deel van het deelplan) is één aangifteplichtige landbouwbedrijfszetel gelegen. Het betreft een melkveehouderij. Er is geen zonevreemd landbouwgebruik. De omgeving maakt deel uit van de ruilverkaveling 'nieuwe stijl' Sint-Lenaarts.

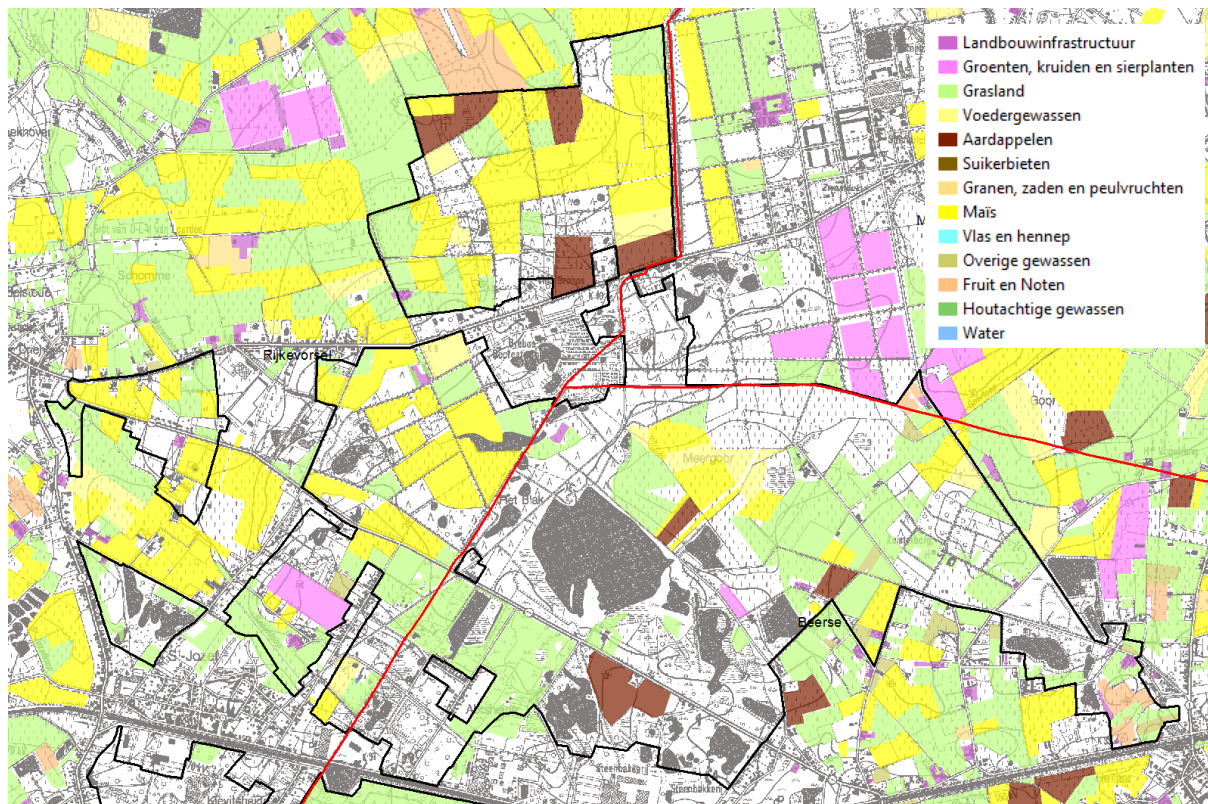
Figuur 12. Landbouwgebruikspcelen 2016 deelplan 1 west met aanduiding gemeentegrenzen

Deelplan 2 centraal-noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide

Elementen van de bestaande agrarische structuur

Ten noorden van Blak wordt het deelplan gekenmerkt door een afwisseling van bossen en professioneel landbouwgebruik. In dit gebied is één landbouwbedrijfszetel gevestigd van een melkveebedrijf. In de omgeving van Blak zijn vier aangegeven landbouwbedrijfszetels gevestigd van een rundveebedrijf, legkippenbedrijf, een varkenshouderij en een paardenhouderij. Het agrarisch gebied in dit deelplan is bijna volledig in professioneel landbouwgebruik als grasland of de teelt van voedergewassen (grasklaver en maïs). Er is in beperkte mate zonevreemd landbouwgebruik aanwezig. Het betreft een maïsakker met een oppervlakte van ongeveer 8ha.

In de omgeving van Luisterberg zijn vier landbouwbedrijfszetels gevestigd waarvan twee paardenhouderijen, een rundveebedrijf en een glasgroentebedrijf. Met uitzondering van de percelen van het glasgroentebedrijf, worden alle landbouwpercelen uitgebaat als grasland.

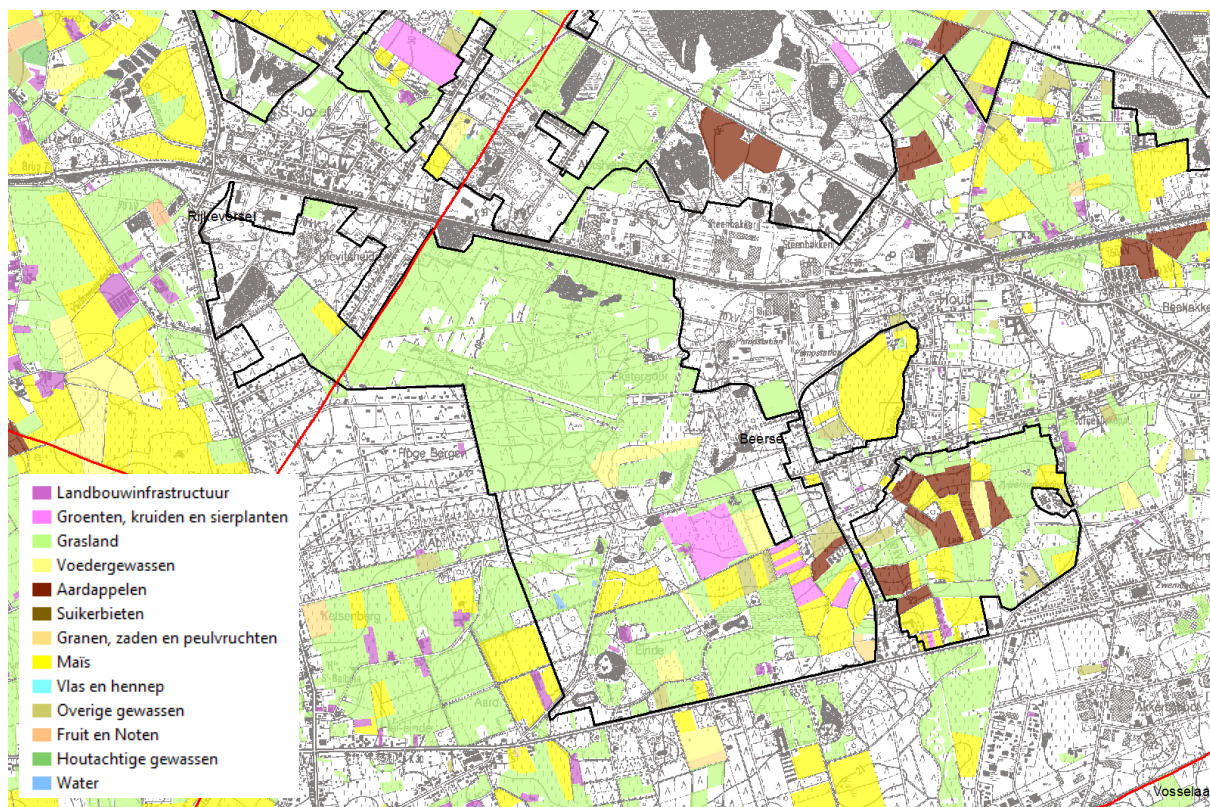

Figuur 13. Landbouwgebruikspcelen 2016 deelplan 2 centraal noord met aanduiding gemeentegrenzen

Deelplan 3 centraal-zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Elementen van de bestaande agrarische structuur

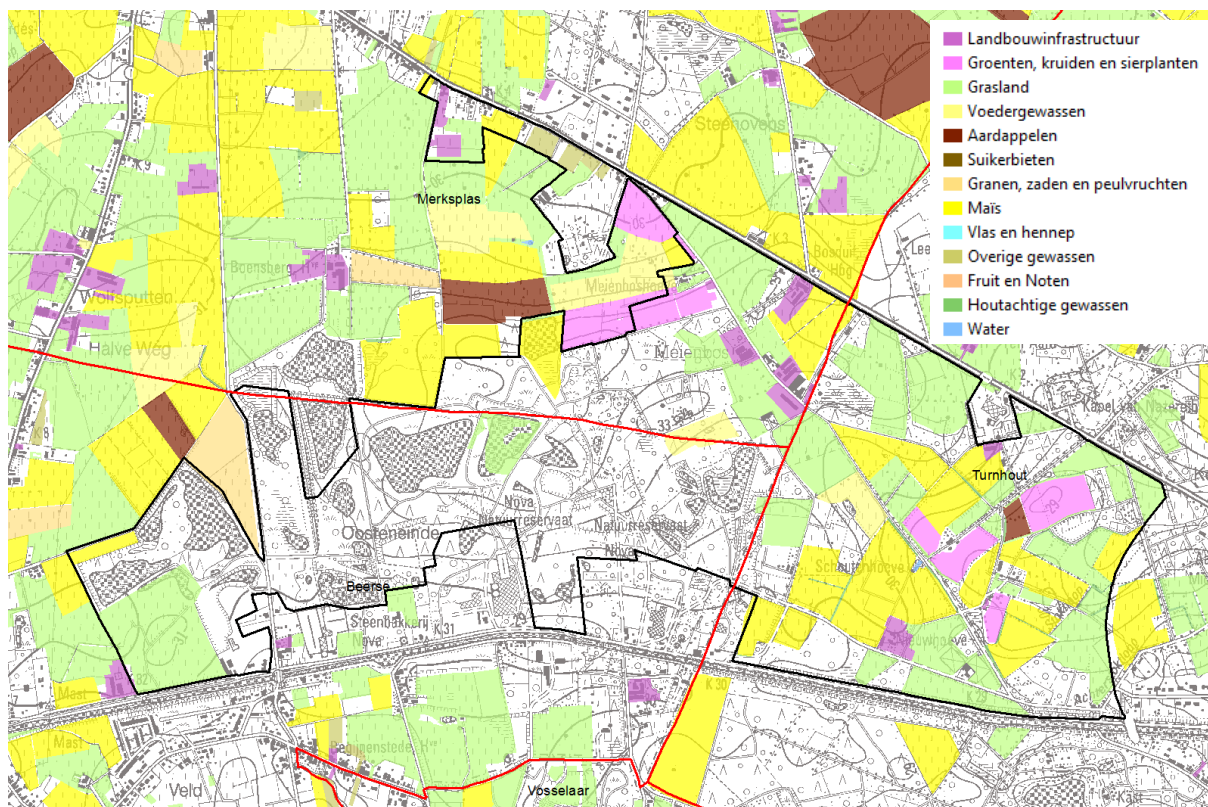
De professionele agrarische gebruikspcelen bevinden zich vooral in het zuidelijke gedeelte van het deelplan. Hier zijn bedrijfszetels van een boomkwekerij, een glasgroentenbedrijf, een paardenhouderij en een sierteeltbedrijf. Het agrarisch gebied binnen dit deelplan is nagenoeg volledig in landbouwgebruik, voornamelijk als voedergewassen en grasland. Er is beperkt zonevreemd landbouwgebruik aanwezig in natuurgebied, het gaat dan om een oppervlakte van ongeveer 24ha. Hiervan wordt een zekere oppervlakte 'landbouwgebruik' door ANB gegenereerd.

Figuur 14. Landbouwgebruikspcelen 2016 deelplan 3 centraal zuid met aanduiding gemeentegrenzen

Deelplan 4 oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoeve ***Elementen van de bestaande agrarische structuur***

In dit deelgebied zijn acht landbouwbedrijfszetels gelegen. Het gaat om een rundveebedrijf, vijf melkveebedrijven, een sierteeltbedrijf en een pluimveebedrijf. De agrarische gebieden zijn bijna volledig in landbouwgebruik als grasland, voedergewassen, vollegrondsgroenten en voor bloemeteelt.

Figuur 15. Landbouwgebruikspcelen 2016 deelplan 4 oost met aanduiding gemeentegrenzen

4.2.3 Natuurlijke structuur

Globale omschrijving

Het gebied wordt gekenmerkt door een mozaïek van bossen, heiden, plassen en vennen met aanwezigheid van Europees te beschermen habitats en soorten.

De waterplassen zijn van belang als leefgebied voor diverse soorten watervogels (eenden, ganzen, zwanen, steltlopers). Ze worden, net als andere voorkomende waterlichamen, gekenmerkt door een rijke amfibieënfauna. Op de oevers van de plassen komen oeverkruidvegetaties voor. Naast dit Europees habitat komen regionaal belangrijke biotopen 'rietland' en 'vochtig, meso- tot eutroof wilgenstruweel' voor. Veel van de plassen zijn omgeven door bossen of heidegebieden.

Bij de bossen overweegt naaldhout. In de natste delen van het gebied treft men vooral alluviale bostypes aan. De zogenaamde zuurminnende eikenbossen zijn nog jong en hebben de meeste kansen op de drogere gronden. Zowel op de droge als natte gronden komen boshabitats voor die zich als boshabitats kunnen ontwikkelen die behoren tot de Europees te beschermen habitats. In het gebied komen verschillende droge heidevegetaties, vochtige heide en duinheidehabitats voor.

Het kanaal Dessel-Schoten vormt een belangrijke verbinding tussen de verschillende bos- en natuurcomplexen én is ook van belang voor vleermuizen.

Deelplan 1 west: De Leeuwerik

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

Ontginningsplassen (Apo, Aom, Ap, App, ...) en verlaten steenbakkerijen zijn aspectbepalend. Tussen de plassen komen boshabitats voor. Enkele gedempte groeves zijn omgezet in weiland en/of beplant met populieren. Eikenberkenbos (Qb) komt tot ontwikkeling op de drogere delen. Heidevegetaties ontbreken in de Leeuwerik.

Vaartkant Rechts (Brecht, ten zuiden van het kanaal Dessel-Schoten) omvat een mozaïek van ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ae, Aer, Ao, ..), stortputten (Ko), opgehoogde terreinen (Kz, Ku) en soortenarme graslanden (Hx, op vergraven terreinen). De actieve steenbakkerij Floren ligt westelijk van het plangebied in industriegebied De Hoef.

Het kleiputtencomplex van Brecht-Rijkevorsel is vooral belangrijk voor overwinterende watervogels, in het bijzonder voor eenden (smient als Bijlage IV-soort). Overwintering van wilde ganzen (grote aantallen toendrarietganzen en kolganzen) in de omgeving van de SBZ (ten noorden van Leeuwerik en ten westen van Volharding-Klokkeven) is een redelijk recent fenomeen.

Kraaijenhorst is een gemengd landbouwgebied met zowel akkers (Bs) als weilanden (Hx, Hp, Hpr, Hp*, Hj,...), dat relatief rijk is aan KLE's (wegbermen, bomenrijen of houtkanten). In de overgangszone van het open landbouwgebied naar het kasteelpark van Westmalle liggen enkel naaldhoutpercelen en een bosfragment van gemengd loofhout (dominantie van berk). De percelen met grove den zijn bebost in de periode 1850-1910. Een aantal zeer algemene bosvogelsoorten komt (broedend) voor: boomkruiper, buizerd, grote bonte specht. Landschapsecologisch zijn deze KLE's van belang als stapsteen/verbinding.

In de reeds uitgeklaarde zone liggen enkele waterplassen, andere delen van het gebied zijn nog in ontginning. De ontginningsplassen en het ruime(re) omliggende landbouwgebied hebben een belangrijke avifaunistische waarde. Daar waar er actieve ontginning is, komen typische pioniers zoals oeverzwaluw, kleine plevier en blauwborst (broedend) voor. Naast algemene soorten libellen die kenmerkend zijn voor open stilstaand water, komen soorten voor die typisch zijn voor vennen (voorkomen owv voedselarm karakter van de ontginningsplassen). In het landbouwgebied broeden (primaire en secundaire) weidevogels als grutto, wulp, scholekster, Kievit, graspieper, veldleeuwerik en roodborsttapuit.

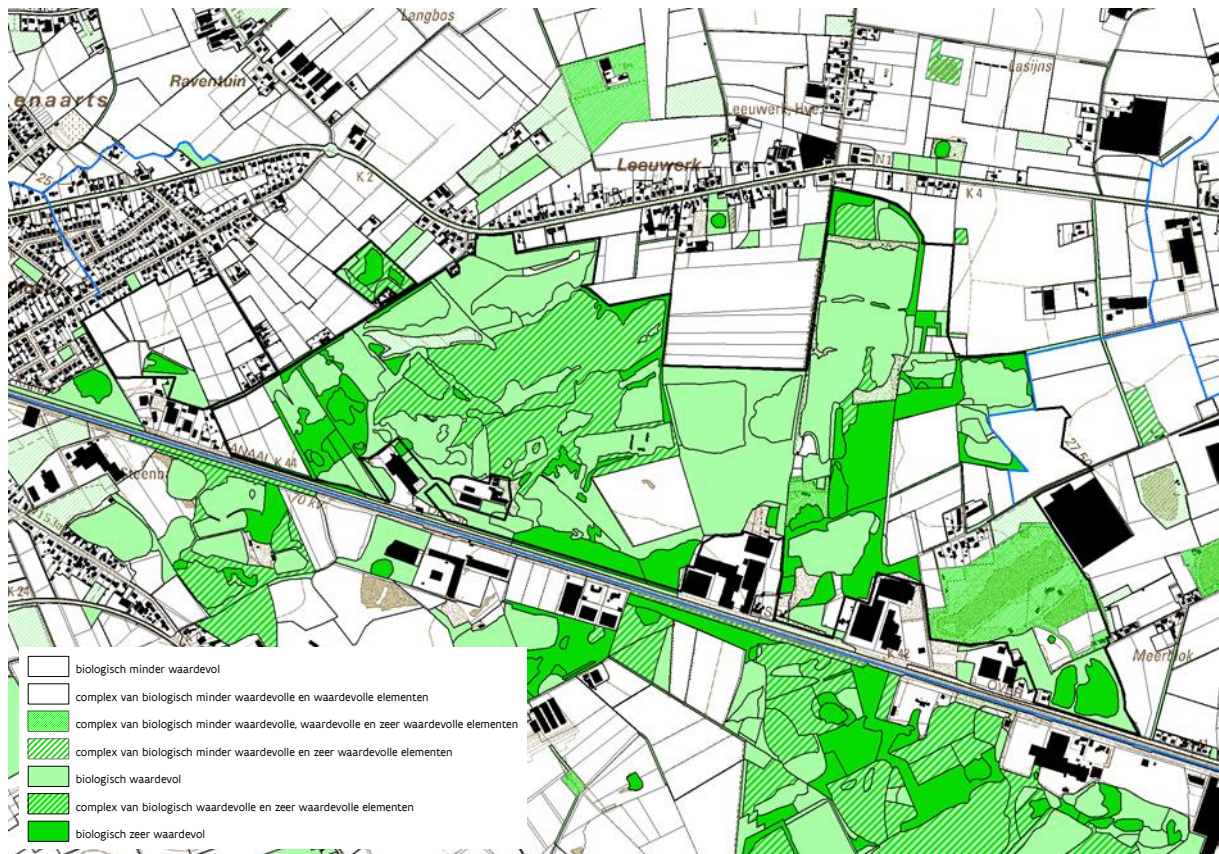
Ten noordoosten van Kraaijenhorst ligt langsheen het kanaal Dessel-Schoten een groter, aaneengesloten ontginningscomplex. De voormalige ontginningsplassen zijn voor meerdere soorten watervogels van (boven)regionaal belang.

Langsheen het kanaal Dessel-Schoten bevinden zich historisch verankerende bedrijven. Nieuwe bedrijven hebben zich gevestigd op voormalige fabriekssites. Naast verstoringseffecten kan de aanwezigheid van industriële activiteit (in een groter bos- en natuurcomplex) leiden tot ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie en barrièrewerking.

Er zijn zowel potenties voor heide- als boshabitats. Voor het gros van de vergraven terreinen (klei-ontginning) doet PotNat geen uitspraken⁷.

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten klei-ontginningsputten langsheen het kanaal, moeten in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plas-draszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

⁷ Het PotNat-model is een op het INBO ontwikkelde methode die op Vlaamse schaal op basis van abiotische factoren natuurpotenties kan inschatten. Het kan een hulpmiddel zijn bij ecologische gebiedsvisies, gebiedsgerichte afbakeningen en beheerplannen.
Zie: http://www.inbo.be/content/page.asp?pid=BOL_NAT_PotNat

Figuur 16. Biologische waarderingskaart deelplan 1 west

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen.

In het OUP (Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos, 2008) wordt ten aanzien van dit plangebied een versterking van de natuurwaarden in de ontginningsgebieden Leeuwerik en Klokkeven geformuleerd.

Natuurdoelen: Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ essentieel voor 3130, belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is zeer belangrijk voor Kamsalamander, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (Drijvende waterweegbree, Heikikker, Poelkikker, Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis).

Natuurbeheer: De gemeente Brecht is een (kleine) openbare eigenaar in de Leeuwerik. Er is geen technisch beheer door ANB

Deelplan 2 centraal-noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtshede

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

Met het gebied St.-Jozef wordt het ontginningsgebied ten noorden van de vroegere steenbakkerij SAS te Rijkevorsel bedoeld. Het gebied is deels ontgonnen, deels in ontginning. Het gebied wordt gekenmerkt door oligotrofe (Ao) en eutrofe plassen (Ae), eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz, Sf) en grasweiden (Hp, Hx). Het gebied is ingekapseld door bebouwing (woonstraten). De huidige faunawaarde van het gebied beperkt zich tot vogels.

Ten oosten van het ontginningsgebied ligt het bosgebied Hoge Heideweg. Het gebied omvat naaldhoutaanplanten (Ppmb, Ppmh), struwelen (Sf) en waterpartijen (Ae, vermoedelijk oude, kleinschalige ontginningsplassen). Het gebied is ingekapseld in bebouwing (woonstraten) en hierdoor ruimtelijk geïsoleerd. De woningen langsheen de Hoge Heideweg snijden het bosgebied zelfs aan. Het is een eiland in een versnipperd open gebied.

Ten westen van het bosgebied Hoge Heideweg ligt op grondgebied Rijkvorsel en Beerse het gebied Pomp-Poelberg (eigenaar en beheerder ANB, in totaal ca. 27 ha). Het natuurdomein bestaat uit 2 delen: Pomp (grondgebied Beerse) en Poelberg (grondgebied Rijkvorsel). De Pomp bestaat uit een oude, gelijknamige kleiput (Ae), een restant van de vroegere baksteenindustrie en omgeven door struweel (Sz), moerasbos (Vn), eikenberkenbos (Qb) en dennenbos (Ppmb). In de bossen ten westen van de kleiput liggen enkele vennen (Ao). Poelberg is een mozaïek van eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz), ruigtes, plassen (Ao), grasland (Hp), schraalland (Ha) en heidevegetaties (Cgb). Beide gebieden worden van elkaar gescheiden door het aardgastracé: een brede, boomloze strook waar een soortenrijk schraalgrasland (Ha) wordt ontwikkeld. In de poelen van Poelberg komen alle inheemse salamandersoorten voor (waaronder kamsalamander) en op de kleiput De Pomp (Ae) groeien zeldzaamheden als loos blaasjeskruid en vlottende bies. Ten zuiden van Pomp-Poelberg liggen vergraven terreinen in bosontwikkeling (Sz) met verspreide plassen (Ae).

Pomp-Poelberg wordt door de Lange Kwikstraat gescheiden van het natuurgebied Abtsheide (ca. 30 ha), ook in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos. In Abtsheide voorkomen van heidevegetaties (Cm, Cmb, Cgb,...), eikenberkenbos (Qb), naaldhout (Ppmh, Ppmb), struweel (Sf) en oligotrofe plassen (Ao).

Dezelfde habitats zijn ook kenmerkend voor de oostelijker gelegen Lage Heide, al komen hier lokaal ook iets rijkere habitats voor (Ae, Mr, Sf). Ten zuidoosten van de zgn. 'Geknikte Weg' liggen vergraven terreinen met plassen (App, Ae) omgeven door struweel (Sz), eikenberkenbos (Qb) en open plaatsen met heiderelicten (Cm, Cgb). Abtsheide en Lage Heide (ten zuiden van de Rijkvorselse weg) worden gescheiden door een landbouwenclave (Bs). De Lage Heide (historisch ontgonnen) loopt door ten noorden van de Steenweg op Rijkvorsel (ook historisch ontgonnen) in een mozaïek van eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz, So), heide (Cm, Cmb), plassen (Apo, Aom, Ao) en graslanden (Hj, Hr).

De Lage Heide gaat in het westen over in het ontginningsgebied Blak-Meergoor. Het Blak is een ontginningsplas in natuurontwikkeling (ca. 25 ha) met code Apo. Het Blak wordt omgeven door naaldhout (Ppmh, Ppmb, Ppms, Pms), struweel (Sz) en heide (Ce, Cg, Cdb, Cmb). Aansluitend ligt een kleinere ontginningsplas (Apo, ca. 8ha). Het Blak is een belangrijk gebied voor overwinterende watervogels met name voor wintertaling en andere soorten zwemende krakeend, pijlstaart, slobend en smient en wint aan belang als slaappleaats voor meeuwen (kokmeeuw, stormmeeuw, kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw). Ook qua libellen is het Blak met 22 soorten een soortenrijk gebied, waarvan 8 kenmerkende vensoorten. Ten noorden ligt het zgn. Meergoorgebied (uitbreiding van ontginning). Het aandeel graslanden met botanische waarde (Hp*, Hj) is gering. De meeste graslanden zijn niet waardevol (Hp en Hx), wat ook geldt voor de akkers (Bs). Al deze percelen zijn wél van belang voor de avifauna: broedend voorkomen van Kievit, scholekster, wulp, grutto, roodborsttapuit, rietgors. In de periferie (Cm, Cmb) met de Blakheide komt boomleeuwrik tot broeden. Ten noorden van het Meergoorgebied ligt het zgn. Koloniegebied Oost en West. Het betreft een actieve groeve (Kc). De Blakheide is beboste duinenrug (Ppmh, Ppmb, Pmb, Pms, Pmh, Qb) met vennen (Ao) en heide (Cm, Ce).

Het oosten van de gemeente Rijkvorsel wordt tussen de Vorselmoerweg en de gemeentegrens met Beerse gekenmerkt door een bosrijke omgeving. Het betreft kleinere bos- en natuurcomplexen die aansluiten op de bovenlokale noord-zuid georiënteerde bos- en natuurcomplexen in de gemeente Beerse en Merksplas. Tussen de bospercelen (Pa, Pmb, Ppmb, Ppms, Qb), dreven (Qb) en ven- (Ao, Sz) en heiderelicten (Cmb) liggen soortenarme graslanden (Hp, Hx) en akkers (Bs).

Ten noorden van de Steenweg op Merksplas en het recreatiedomein Breebos situeert zich het gelijknamige gebied Breebos. Een gesloten tot halfopen landschap met bossen (Pmb, Pa, Ppmb, Vn, Qb), bomenrijen, houtkanten en enkele graslanden met (beperkte) botanische waarde (Hp+, Hj). Tegen de Steenweg komt verspreide bebouwing (Un) voor. Ten oosten van het recreatiedomein Breebos (grondgebied Merksplas) verspreide plassen (Ae, Ao) en heidevegetaties (Cgb), aansluitend op een ruimer ven- en heidegebied in Merksplas-Kolonie (niet in projectgebied).

Ten oosten van het Blak-Meergoorgebied ligt het bosgebied Luisterborg (Qb, Ppmb; eigendom gemeente Beerse en ANB) dat geïsoleerd ligt in een open cultuurlandschap. Ten zuidwesten hiervan ligt een kleiner bos- en natuurcomplex bestaande uit de gemeentelijke visvijver Ginnekenshoek (Apo, Aom, Ae, Qb), het voormalige stort Vogelzang (Ku, Mr) en privé-visvijvers (Ae, Lhb) langsheen de Vossenbrugstraat. Dit complex vormt samen met Luisterborg een belangrijke stapsteen tussen het Blak en het gebied Oosteneinde-NOVA.

Knelpunten en potenties

In het deelgebied liggen natuur- en bosterreinen die te klein in oppervlakte zijn, te ver van elkaar liggen en/of onvoldoende interne samenhang hebben. Dit kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten. De autonome evolutie versterkt dit.

Het Gewestelijk RUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout voorziet een omleidingsweg tussen de N12 en de bedrijven langsheen het kanaal Dessel-Schoten. Afhankelijk van het gekozen scenario snijdt de nieuwe lokale weg Abtsheide aan. Het ontstaan van harde barrières (door transportinfrastructuur en andere vormen van grondgebruik) tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Verkeerswegen (bestaand/gepland), het kanaal Dessel-Schoten, bebouwing en ander direct grondbeslag zijn in de context van dit deelgebied het meest belangrijk.

De industriële activiteiten langsheen het kanaal genereren hindereffecten door verzurende deposities. Er zijn ook directe ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie van leefgebied en barrièrewerking.

De waterplassen in het gebied zijn veelal voedselarm. Aanwezige milieudrukken leiden (door onvoldoende buffering) tot eutrofiëring (instroming, inspoeling, verwaaiing van nutriënten), verzuring en verdroging.

In het gebied is er een stijgende recreatiedruk. In functie hiervan wordt er ingegrepen op de (a)biotiek van het gebied met verdere degradatie van natuurwaarden.

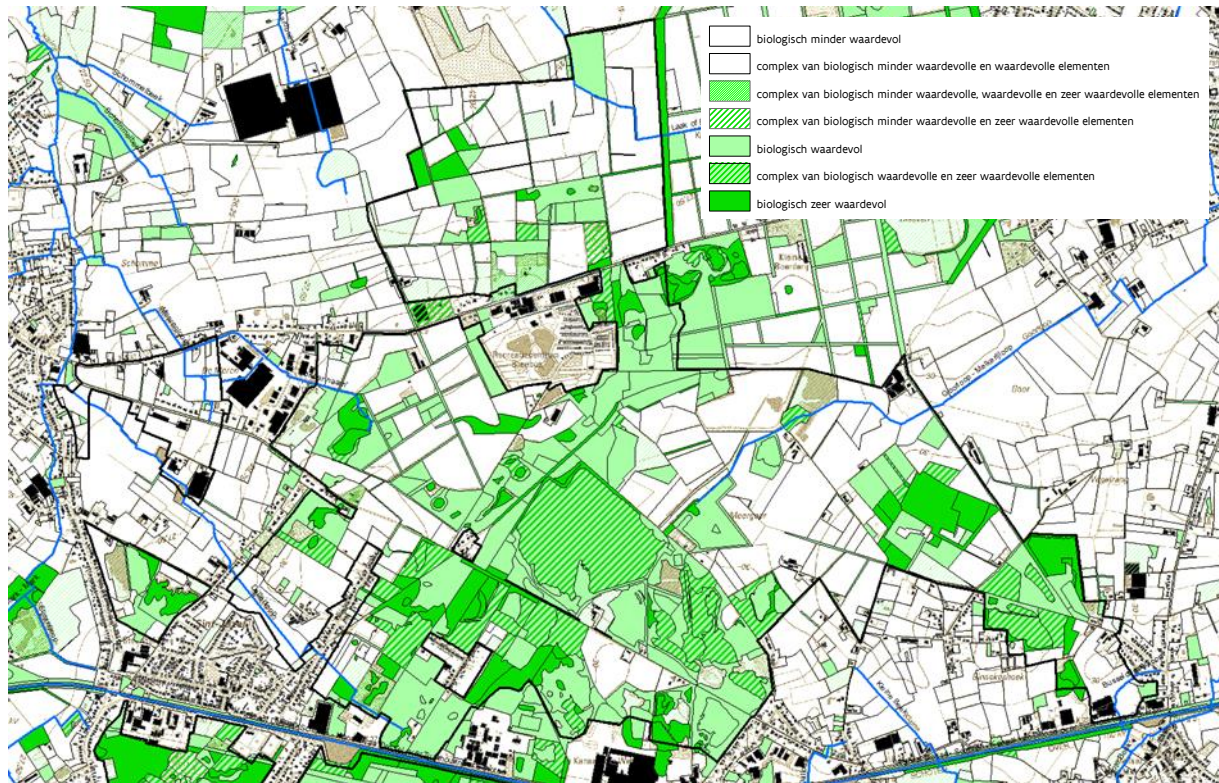
PotNat doet geen uitspraken over de vergraven terreinen. De potenties voor grote oppervlaktes permanent water (voedselarm of -rijk) liggen in de ontgonnen en nog te ontginnen gebieden. Potenties voor oeverkruidvegetaties zijn er in de ontginningsplassen met een oligotroof karakter. Hoge Heideweg, Luisterborg, Vogelzang, Ginnekenshoek hebben uitgesproken bospotenties (droog > vochtig > nat bos). Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van rijkere plassen (Ae). Voor de rbb's liggen hier eveneens de potenties.

Voor heide, venhabitats en overgangsvegetaties zijn er potenties in Pomp-Poelberg, Abtsheide, Lage Heide, Blak-Meergoor, Blakheide, Breebos incl. de kleinere bos- en natuurcomplexen in het oosten van Rijkevorsel. Potenties voor 9190 zijn erin alle gebieden die heden bebost zijn met naaldhout. De ecotoopclusters moeten op een duurzame wijze (landschappelijk en ecologisch) met elkaar verbonden zijn.

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten kleiontginningsputten langsheen het kanaal, moet in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd

naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plas-draszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen.

Figuur 17. Biologische waarderingskaart deelplan 2 centraal noord

Natuurdoelen: Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ essentieel voor 3130, belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is zeer belangrijk voor kamsalamander, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (drijvende waterweegbree, heikikker, poelkikker, laatvlieger, gewone dwergvleermuis).

Blak en omgeving, Pomp, Abtsheide en Lage Heide zijn gelegen in de SBZ-H

Naast de Europees te beschermen habitats zijn de rbb's van belang voor het natuurbehoud. Deze zijn vaak een leefgebied van Europees te beschermen (vogel)soorten.

Natuurbeheer: De gemeente Beerse is openbare beseigenaar tp Blakheide, Luisterborg, Vogelzang, Ginnekenhoek, Huffelen (technisch beheer ANB). Het ANB is eigenaar en beheerder van Pomp-Poelberg, Luisterborg en beheerder van de Abtsheide (eigenaar Campine NV).

Deelplan 3 centraal-zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

De Kievitsheide (Rijkevorsel) is biologisch waardevol tot zeer waardevol en omvat ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ap, Apo), plassen (Ae), vennetjes (Ao), heiderelicten (Cg, Cgb, Cmb), schraalland (Hab), struwelen (Sz), eikenberkenbos (Qb) en naaldhoutaanplantingen (Pa, Ppa). In de bossen komen eerder algemene bosvogelsoorten broedend voor.

In de zuidelijke rand van de residentiële woonwijk Den Abt liggen graslanden met biologisch waardevolle elementen (Hp+, Hp), begrensd met KLE's langsheen een veldweg. Lokaal werden er percelen omgezet in 'paardenweide' (Hx). De veldweg wordt in het zuiden begrensd door het landbouwgebied Ketsenberg. Boomkikker is historisch gekend van het gebied Ketsenberg-Aard waar de soort verdween in de jaren '80 van vorige eeuw. Ten oosten hiervan ligt de Duivelskuil (eigendom en beheer ANB, biologisch waardevol tot zeer waardevol). Het gebied omvat een mix van naaldhoutaanplanten (Pmb, Ppmb), struweel (Sz, Sm), eikenberkenbos (Qb), maar wordt vooral gekenmerkt door schraallandvegetaties (Ha, overgaand naar Hp), droge (Cg) en natte (Ce) heidevegetaties en plassen (Ao, Aom, Ae). In de oligotrofe plas langsheen de Klampovenstraat werden 13 soorten waterkevers en 16 verschillende soorten water- en oppervlaktewantsen vastgesteld. Acht hiervan zijn RL-soorten, waaronder bladlopertje, zwartbootsmannetje en venduikerwants. Boomleeuwerik (onregelmatig) en boompieper komen broedend voor. Ten zuiden komen gagelstruwelen (Sm) voor welke geleidelijk overgaan in eikenberkenbossen (Qb). De bosbestanden zijn belangrijk als broedgebied voor roofvogels (buizerd, sperwer, torenvalk). In het gebied en omgeving komen groene en bruine kikker, gewone pad, alpenwatersalamander, kleine watersalamander en kamsalamander voor.

Het gebied Eksterheide (beheer en eigendom ANB) is biologisch waardevol tot zeer waardevol. Het gebied omvat naaldhoutaanplantingen op landduinen (Pa, Ppa, Pmh, Ppmh, Ppms), eikenberkenbos (Qb), struwelen (Sz), moerasbos (Vo, Vn), afgewisseld met vennen (Ao), plassen (Ae), heidevegetaties (Cm, Ce, Cmb), schraalland (Ha), graslanden (Hr, Hp, Hj). Het vliegveld (Ki) werd opgebroken en maakte plaats voor 'vegetatieloze duinen'. Het gebied is belangrijk voor amfibieën, in het bijzonder voor heikikker en kamsalamander. boomleeuwerik en boompieper komen broedend voor. Tussen Eksterheide en Duivelskuil ligt de Gemeenteheide. In tegenstelling tot wat de naam laat vermoeden gaat het om openbaar bos (Pmh, Pms, Ppmb) In de oostelijke rand van de Eksterheide situeert zich een privé-domein (biologisch waardevol tot zeer waardevol). Het terrein bestaat uit naaldhoutaanplantingen (Ppmh, Pa, Ppa), eikenberkenbossen (Qb), vennen (Ao), bebouwing en paardenweiden (Hp). Tussen de Nieuwe Dreef en de kern van Den Hout ligt een ingesloten landbouwgebied (Hp, Hx, Bs) met verspreide biologisch waardevolle tot zeer waardevolle (lijnvormige) elementen (Mrb, Sz, Qb).

Ten oosten van de Duivelskuil situeert zich een bosrijk kasteelpark (Kpk) incl. kasteel met stoeterij (Ur) en paardenweiden (Hp). Ten noorden van het kasteelpark, eikenberkenbos (Qb) dat 'recent' is ontstaan door het dichtgroeien van heide. Fragmentair bleven nog lang relict bewaard van dopheide, struikheide en pijpenstrootje. Oostelijk aansluitend op het kasteelpark situeert zich een vrij grote, natte depressie waarin vijvers werden gegraven (Ap). Lokaal voorkomen van gagelstruweel (Sm) overgaand naar natte (Ce) en droge (Cmb) heiderelicten. Verder af van de depressie: vochtig halfnatuurlijk grasland (Hj, rompgemeenschap van het Dotterverbond). Ten noorden van de depressie: voorkomen van Wulp, Kievit, Scholekster en Roodborsttapuit als broedvogel. Einde heeft een meer extensief agrarisch gebruik (Hx, Bs). De lijnvormige elementen (bomenrijen, Qb en houtkanten, Kh) en veldbosjes (Qb, Pa) maken dat het landschap een halfopen karakter heeft, wel aanwezigheid van een serrecomplex en bebouwing (Ur) langsheen Oostmalseweg, Kongostraat en Antwerpseweg (Un). De zone aansluitend op de Nieuwe Dreef wordt gekenmerkt door een boomkwekerij (Kq), meer intensief gebruikte landbouwpercelen (Bs, Hx) en bebouwing (Ur). Langsheen de Laak ter hoogte van de Nieuwe Dreef, voorkomen van een veldbosje met Vogelmelk (stinzenplant).

De vallei van de Laakbeek (tussen de St. Corneliusstraat en de Nieuwe Dreef) wordt gekenmerkt door een percelering 'haaks op de beek' en een typische openheid (Hx, Hp, Bs), waarbij men vanaf de Oostmalseweg een panoramisch zicht had (Uv, in beperkte mate nog heeft) over de beekvallei tot aan de Antwerpseweg. De grootschalige percelen hebben een geringe ecologische waarde. Kievit broedt in de vallei, maar kritische soorten zoals watersnip en wulp zijn afwezig. De zone langsheen de Antwerpseweg wordt getypeerd door min of meer aaneengesloten bebouwing (Ua) en een boomkwekerij (Kq). Centraal in de vallei is de percelering eerder kleinschalig. Het gebied heeft er een hoge(re) ecologische waarde. Deze wordt bepaald door de aanwezigheid van goed gestructureerde en soortenrijke (elzen)houtkanten, knotwilgen en bomenrijen, veldbosjes, bramensingels en brede rietkragen. Lokaal zijn er restanten van oude meidoornhagen. Langsheen de perceelsgrenzen vallen vooral de moerasspirearuigten (Hf) op, met beperkt voorkomen van poelruit. Lokaal voorkomen van grondwaterafhankelijke vegetaties met bosbies, dotterbloem en knolsteenbreek. Ter hoogte van het waterzuiveringstation waren populierenaanplanten (Lhi, Lhb) beeldbepalend maar die zijn recent geroid en heraan geplant met standplaatsgeschikt loofhout. De floristische waarden van de bospercelen worden vooral bepaald door fragmenten van voorjaarsflora (slanke sleutelbloem, guldenboterbloem; kenmerkende soorten van oude elzen-vogelkersbossen). Nachtegaal (RL-soort) is gekend als broedvogel.

Knelpunten en potenties

In grote delen van het deelgebied rationaliseert het landschap onder invloed van de zgn. autonome evolutie. Het verdwijnen van ecologische verbindingen en het ontstaan van harde barrières tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Dit kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten.

Naast een rationalisatie van het landschap treden er ook wijzigingen op in het landbouwgebruik (glastuinbouw, boomkwekerijen, hobbylandbouw, paardenrecreatie, edm doen intrede). Hierdoor verdwijnen halfnatuurlijke graslanden en eraan gebonden soorten, waaronder weidevogels. Maar ook de karakteristieken (ic 'leesbaarheid') van het beekdallandschap.

De recreatieve bebouwing (Uv) in de Laakbeekvallei hypothekeert de landschappelijke en ecologische waarden door de niet-streekeigen beplantingen, draadafsluitingen en het onnatuurlijke karakter van de vijvers (Ap).

Het Gewestelijk RUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout voorziet een omleidingsweg tussen de N12 en de bedrijven langsheen het kanaal Dessel-Schoten. Afhankelijk van het gekozen scenario snijdt de nieuwe lokale weg én Ekstergoor én landbouwgebied Laakbeekvallei aan. Intussen is duidelijk geworden dat de gemeenteraad van Beerse beslist heeft om niet voor het tracé van de parallelweg te gaan maar de nieuwe ontsluitingsweg te laten samenvallen met de bestaande Nieuwe Dreef. Hierdoor wordt vermeden dat Ekstergoor of de Laakbeekvallei wordt doorsneden (zie eerder).

De industriële activiteiten langsheen het kanaal genereren hindereffecten door verzurende deposities. Er zijn ook directe ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie van leefgebied en barrièrewerking.

De Kievitsheide staat onder een sterke recreatieve druk. Onder andere door deze sterke recreatieve druk en in combinatie met verbossing (ontbreken van gericht beheer) ontbreken kritische habitattypische soorten.

PotNat doet geen uitspraken over vergraven terreinen (Kievitsheide). Einde en Laakbeekvallei zijn tussen Duivelskuil en de kern van Beerse (mogelijk tot effectief) overstromingsgevoelig. Ter plaatse Einde en Laakbeekvallei op de valleibodems matige tot zeer geschikte potenties voor alluviaal bos 91E0.

Potenties voor eikenberkenbos 9190 zijn er in grote delen van Kievitsheide, Eksterheide en omgeving, Duivelskuil en buiten de valleibodems ter plaatse Einde en Laakbeekvallei. Idem voor natte heide 4010 en droge heide 4030 (slechts beperkte mogelijkheden buiten Kievitsheide, Duivelskuil, Eksterheide en omgeving).

Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van grotere, rijkere plassen (Ae). Voor de regionaal belangrijke biotopen liggen hier eveneens de potenties. In dit deelgebied zijn er wat dat betreft slechts beperkte mogelijkheden.

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten kleiontginningssputten langsheen het kanaal, moet in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plas-draszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen.

In het OUP (Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos, 2008) worden ten aanzien van dit deel van het plangebied volgende acties geformuleerd:

- versterking van de natuurwaarden in Kievitsheide (inclusief het woonuitbreidingsgebied en complex Hoge Bergen-vliegveld);
- het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos in het gebied tussen Einde en Beerse en Heigoed-Ketsenberg met aandacht voor weidevogels en ecologisch waardevolle graslanden.

Verder onderzoek en overleg nodig in functie van afstemming tussen natuur en de aanwezige landbouw. Ook verder overleg nodig in het kader van de ruilverkaveling zodat de afspraken die gemaakt kunnen worden in het kader van de ruilverkaveling Malle-Beerse via dit RUP integraal gevaloriseerd kunnen worden. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied. Er wordt gewacht op de nuttigverklaring van de ruilverkaveling Malle-Beerse⁸.

Natuurdoelen: Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ essentieel voor 3130, belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is zeer belangrijk voor kamsalamander, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (drijvende waterweegbree, heikikker, poelkikker, laatvlieger, gewone dwergvleermuis).

Kievitsheide, Duivelskuil en Hoge Bergen-Ekstergoor (heden gekend als Eksterheide) en omgeving maken deel uit van de SBZ-H.

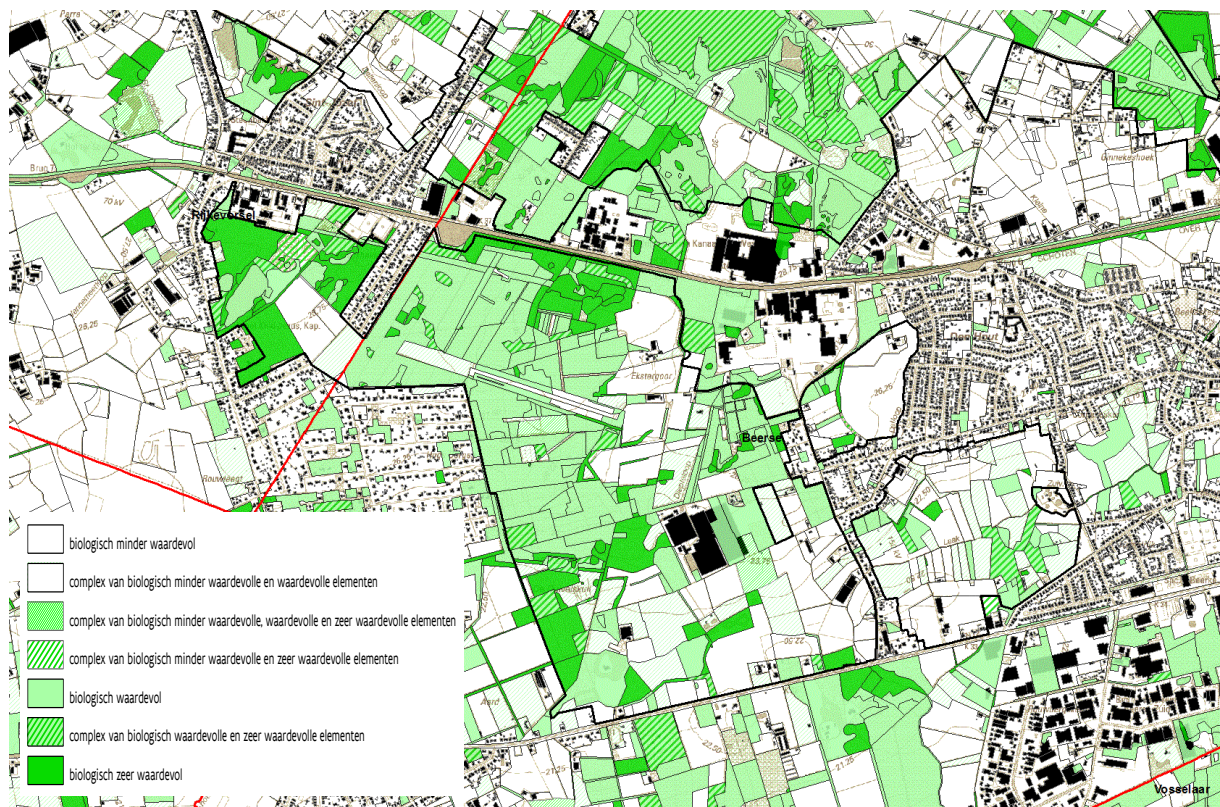
Wat landschapsbeeld betreft hebben Einde en Laakbeekvallei (tussen Einde en Beerse) een halfopen karakter. De Laakbeekvallei dringt (stroomopwaarts) als een 'openruimte vinger' de kern van Beerse binnen.

Een aantal specifieke natuurwaarden in Einde en Laakbeekvallei zijn gebonden aan (veld)bos(jes), de hoge dichtheid aan KLE's en een hoge natuurlijke grondwaterstand. Door het uittreden van

⁸ De rvk Zondereigen is in uitvoering. Deze wordt normaliter gevolgd door de rvk Rijkvorseel-Wortel. De wordt normaliter gevolgd door de rvk Malle-Beerse.aanvulling ANB: Einde en Laakbeekvallei (gebied tussen Einde en Beerse) waren opgenomen in het studiegebied naar het nut van de ruilverkaveling Malle-Beerse, maar zijn uiteindelijk niet weerhouden voor opname in de blokgrens.

mineralenrijk kwelwater voorkomen van grondwaterafhankelijke vegetaties. Rompgemeenschappen houden stand ondanks de verruigende invloed en verdrogende invloeden door drainage van de valleibodems en beekverdieping. In de bermen en perceelsscheidingen komen minder algemene tot vrij zeldzame kruiden voor, zoals poelruit *Thalictrum flavum* (uniek voor de Turnhouts regio). Schaalvergroting, intensivering van het landgebruik (omzetting naar cultuurgrasland, akker, boomkwekerij) of agrarische bebouwing (serres, andere) leidt tot netto verlies aan natuur- en landschapswaarden.

Natuurbeheer: De gemeente Rijkevorsel is openbare boscigenaar (ca. 16 ha), ter plaatse Kievitsheide (technisch beheer ANB). Het ANB is eigenaar en beheerder van delen van Kievitsheide (ca. 5 ha) te Rijkevorsel en Eksterheide (ca. 170 ha) en Duivelskuil (ca. 21 ha) te Beerse. De gemeente Beerse is openbare boscigenaar (technisch beheer ANB) ter plaatse Gemeenteheide (gelegen tussen Eksterheide en Duivelskuil), Einde en in de vallei van de Laakbeek. De Stichting Kempens Landschap is boscigenaar (ca. 6,2 ha) in de vallei van de Laakbeek (omgeving waterzuiveringsstation). Eventuele randvoorwaarden ten aanzien van uitvoering zijn de bosbeheersplannen van ANB en de gemeente Beerse en het Masterplan Metallo-Chimique.

Figuur 18. Biologische waarderingskaart deelplan 3 centraal zuid

Deelplan 4 oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoeve **Elementen van de bestaande natuurlijke structuur**

Oosteneinde-Nova is een grotendeels verlaten ontginningscomplex. Er kunnen verschillende deelgebieden worden onderscheiden. Het betreft ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ap, Apo, Aom, Ao, Ae) met moerasvegetaties (Mr) en struwelen (Sf, Sz), ingebed in bos (Pmb, Ppmb, Ppmh, Lhb,

Qb, Vn). In de oostelijke rand (grondgebied Merksplas) is er nog actieve ontginning (Boensberg-Oost). Voor het ontginningscomplex zijn 19 libellensoorten bekend, waarvan 4 vensoorten. Broedend voorkomen van blauwborst, ijsvogel, nachtzwaluw, rietgors, wintertaling, bergeend.

In het landbouwgebied ten noorden van het ontginningscomplex (grondgebied Beerse en Merksplas) broedend voorkomen van kievit, scholekster, wulp, grutto, veldleeuwerik, graspieper en roodborsttapuit. Het gebied wordt gekenmerkt door dreefstructuren en talrijke KLE's.

De Wieltjes wordt gekenmerkt door KLE's en verspreid liggend bossen, die onderling verbonden zijn door dreefstructuren. Langs het kanaal Dessel-Schoten liggen tussen Nieuwhove en de Nassaulaan grote(re) alluviale bospercelen.

Knelpunten en potenties

Historisch én recent ging beschermde natuur (Ao, leefgebied van Europees beschermde soorten) in voormalige ontginningsplassen verloren omwille van economische overwegingen. In het gebied zijn zogenaamde 'black-points' aanwezig (Beersewaard, Stonnemar).

In grote delen van het deelgebied rationaliseert het landschap onder invloed van de zgn. autonome evolutie. Het verdwijnen van ecologische verbindingen en het ontstaan van harde barrières tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Dit kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten.

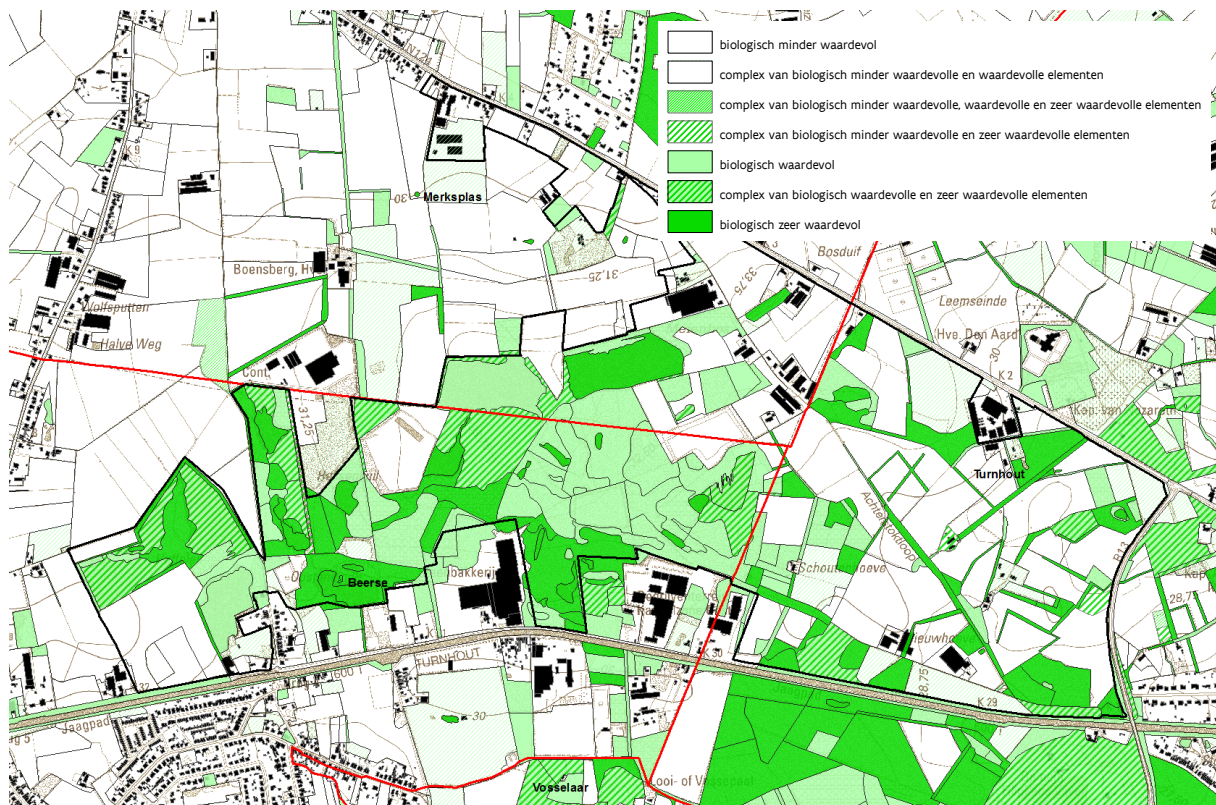
Kunstmatige afwatering na klei-ontginning door afpompings en afwatering van landbouwwater naar natuurgebied met eerder voedselarm karakter.

PotNat doet geen uitspraken over de vergraven terreinen.

De potenties voor grote oppervlaktes permanent water (voedselarm of –rijk) liggen in de ontgonnen en nog te ontginnen gebieden. Potenties voor oeverkruidvegetaties zijn er in de ontginningsplassen met een oligotroof karakter. De oeverzones zijn potentievol voor vochtige heide, veenslenken en overgangsvegetaties.

Het complex Oosteneinde-NOVA heeft uitgesproken bospotenties (droog > vochtig > nat bos). Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van rijkere plassen (Ae). Voor de rbb's liggen hier eveneens de potenties. Potenties voor eikenberkenbos en droge heide zijn erin alle terreinen die heden bebost zijn met naaldhout. De ecotoopclusters moeten op een duurzame wijze (landschappelijk en ecologisch) met elkaar verbonden zijn.

Natuurbeheer: De gemeente Beerse is openbare boscijnaar tp Oosteneinde (technisch beheer ANB). Het ANB is beheerder van Steenbakkersdam (eigenaar Wienerberger NV)

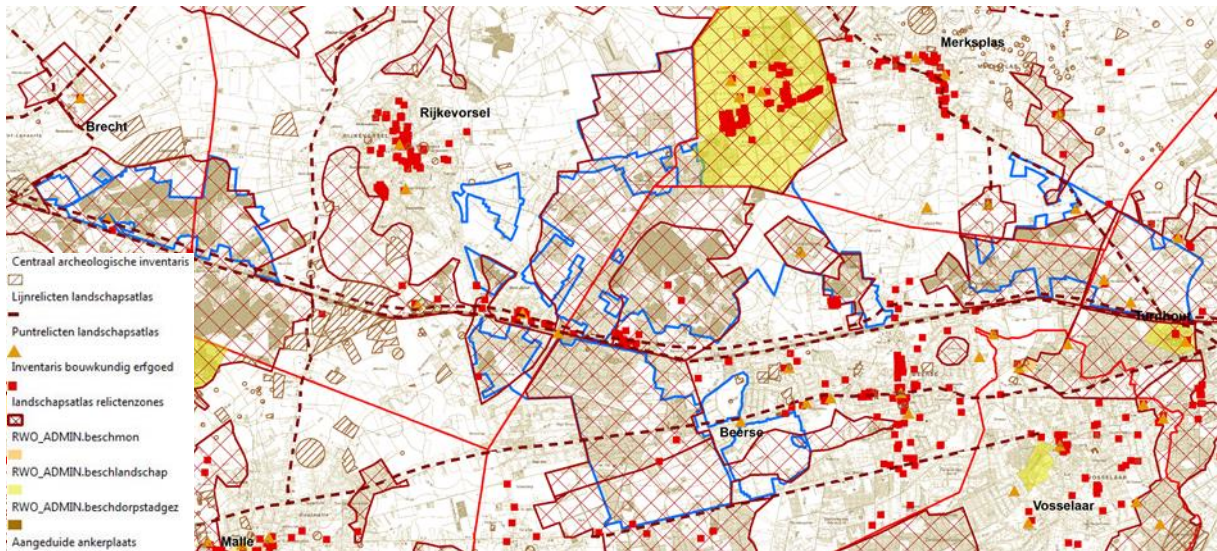
Figuur 19. Biologische waarderingskaart deelplan 4 oost

4.2.4 Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed

Elementen van de bestaande landschappelijke structuur

Binnen het plangebied zijn geen beschermde monumenten of landschappen opgenomen. Het plangebied overlapt niet met een als ankerplaats afgebakend gebied maar alle deelplannen zijn wel grotendeels gevat door relictzones:

- R10048: 'Kleiontginningsgebied Klein Veerle, Sint-Lenaarts en Sint-Jozef' voor het deelplan West en het westelijk deel van de deelplannen Centraal-Noord en Centraal-Zuid;
- R10051: 'Kolonie Merksplas en bos- en vengebied Bolkse en Blak Heide' voor het centrale noordelijke deel van deelplan Centraal-Noord;
- R10052: 'Kleiontginningsgebied Abtsheide, Luisterborg, Oosteneinde en Werkendam' voor het overige zuidelijke deel van deelplan Centraal-Noord en het westelijk deel van deelplan Oost;
- R10053: 'Luisterborg' voor het gebied Luisterborg in het oostelijk deel van deelplan Centraal-Noord;
- R10064: 'Bos- en akkercomplex Ekstergoor, Epelaar, Breevennen en Beerse Heide' voor het overige deel van deelplan Centraal-Zuid;
- R10056: 'Wieltjes' voor het oostelijk deel van deelplan Oost;
- R10055: 'Bosgebied Opstal-Steenovens' als uitstulping in het agrarisch gebied ter hoogte van Meienboshoeve Oost;

Figuur 20. Situering erfgoedelementen met aanduiding plangebied en gemeentegrenzen

Relictzones zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering.

Deze relictzones zijn verspreid over twee traditionele landschappen: Land van Brecht (310020 enkel deelplan West) en Land van Turnhout – Poppel (310030 overige deelplannen).

Identiteitsbepalende elementen van het plangebied zijn:

- een overwegend vlak landschap met grote compartimenten;
- wijdse zichten in landbouwzones gekenmerkt door grote blokvormige percelen;
- uitgestrekte natuurgebieden met talrijke waterplassen ten gevolge van de kleiontginningscomplexen;
- tussen de grote natuur(ontginnings)complexen zijn een aantal typische en oude landschapstructuren bewaard gebleven;

4.2.5 Situering van het plangebied vanuit de doelstelling ontginning van klei en zand⁹

Elementen van de bestaande ontginningsstructuur

In dit gebied wordt en werd de klei van de Kempen in hoofdzaak ontgonnen langs het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten waardoor het landschap gekenmerkt wordt door een wirwar van vijvers die zich als visvijver of natuurgebied ontwikkelen. Deze ontwikkeling is mogelijk aangezien de ontginningsdiepte meestal beperkt bleef tot minder dan 10 meter. Een groot deel van deze verlaten ontginningsgebieden heeft al een nieuwe bestemming gekregen als natuurgebied; een aantal ontginningsputten werd in het verleden gebruikt als stortgebied en heropgevuld.

Gelet op de heterogeniteit van de kleiafzettingen en de aanwezige zandafzettingen, zijn deze kleiputten om hydrologische redenen als stortplaats eerder te verwerpen. In dit delfstoffengebied heeft men ook praktijkervaring met de herstructurering als landbouwgebied eventueel op verlaagd niveau.

In de loop der jaren is het aantal steenbakkerijen sterk geslonken. Heel wat van de infrastructuur van voormalige steenbakkerijen is nog in industrieel gebruik. De logische inplanting van steenbakkerijen in

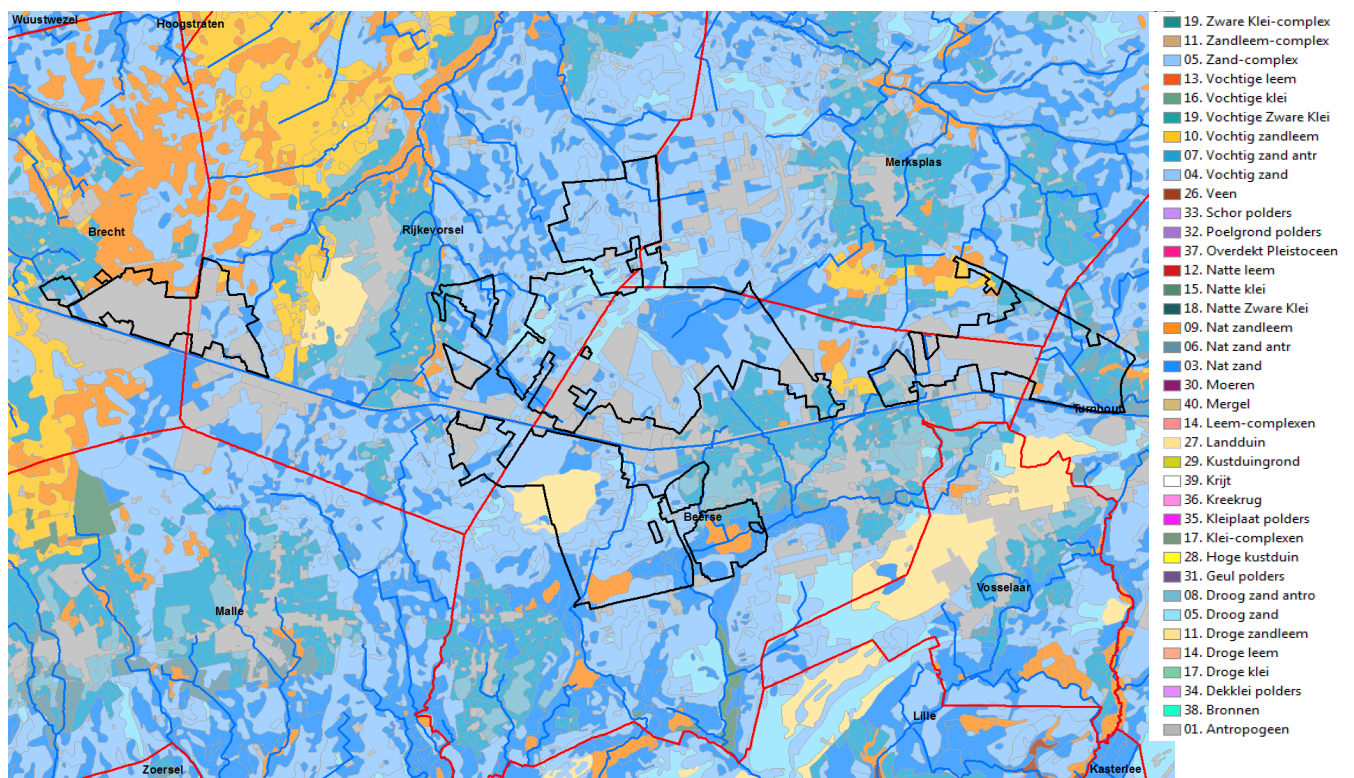
⁹ De meeste gegevens zijn afkomstig uit het Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan 'Klei van de Kempen' dat de basis vormde voor opmaak van het gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011).

de nabijheid van kleiontginning verklaart de huidige verspreide ligging van industriegebouwen soms te midden van natuurcomplexen.

De delfstoffenzone ‘Klei van de Kempen’ omvat anno 2016 nog vijf actieve steenbakkerijen die gevelsteen en binnenmuursteen produceren. Drie van deze firma’s behoren tot de Wienerberger groep en vertegenwoordigen het overgrote deel (> 80 %) van de totale behoefte aan klei binnen deze delfstoffenzone. Terca Beerse is op zich al goed voor de helft van de totale kleibehoeft. Historisch gezien vertegenwoordigt de baksteenproductie in de Kempen ca 20 % van de totale kleibehoeft.

Binnen de behoefteberekening dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende in het gebied voorkomende kleisoorten. Om tot een ideale, constante samenstelling te komen worden vette en magere, blauwe en bruine kleien samen met zand volgens eigen recepturen vermengd. De verhouding binnen de kleibehoeft verschilt dan ook van bedrijf tot bedrijf aangezien ze productafhankelijk is. Dit betekent tevens dat verschillende locaties gelijktijdig deze verschillende kleisoorten moeten kunnen leveren. Voor wat de bijmenging betreft wordt zowel zand als leem alsook alternatieve toeslagstoffen (shist) toegevoegd. De hoeveelheden hiervan zijn ook productafhankelijk.

Momenteel is er geen zandontginning in deze gebieden. Zand wordt wel als bijmengsel in kleigroeves ontgonnen maar is hier nooit hoofdgrondstof. Er wordt enkel zand ontgonnen voor de bijmenging in het kleimengsel. Het gebied ‘Blak’ is opgenomen in de delfstoffennota Zand als ‘voorstel voor nieuw ontginningsgebied’¹⁰.

Figuur 21. Bodemkaart met aanduiding plangebied en gemeentegrenzen

De desbetreffende plangebieden omvatten grotendeels uitgekleide gebieden op uitzondering van de belangrijke ontginningsgebieden Blak-Meergoor, Kraaijenhorst en Boensberg. De afweging en

¹⁰ Het gaat hier meer bepaald om de studie Ferryn die een onderzoek heeft gedaan naar de mogelijkheden van bijkomende winning van zand door verdieping van de bestaande plas.

aanduiding van ontginningsgebieden is immers grotendeels gebeurd in het RUP Klei van de Kempen. De opgenomen ontginningsgebieden vereisen geen bestemmingswijziging.

4.2.6 Nederzettingsstructuur

Het plangebied situeert zich op het interfluvium tussen Schelde- en Maasbekken. Op uitzondering van de woonkern Sint-Jozef liggen de kerndorpen Sint-Lenaarts (Brecht), Rijkevorsel en Merksplas net stroomafwaarts van dit bronnengebied. In het oosten en zuidoosten wordt het plangebied geflankeerd door het regionaalstedelijk gebied Turnhout (oosten) met uitlopers in Beerse en Vosselaar (zuidoosten). Hier dringt het open ruimtegebied ook deels binnen in deze verstedelijkte uitlopers. De wijk Den Abt – Hoge Bergen net zuidwestelijk van deelplan 3 vormt een residentiële verkaveling van voormalig bos- en natuurcomplex; een verdere gelijkaardige verkaveling van het woonuitbreidingsgebied (binnen plangebied) wordt vermeden door herbestemming naar natuurgebied. Tot slot vormen verspreide linten landelijk woongebied op de verbindingswegen tussen de kernen het karakter van het plangebied. Deze linten zijn niet opgenomen in het plan.

4.2.7 Lijninfrastructuur

Belangrijkste lijninfrastructuur doorheen het plangebied is een hoogspanningsleiding van 70 kV zuidelijk van het kanaal. Dit tracé is op het gewestplan opgenomen en wordt bevestigd in voorliggend RUP (enkel deelplan 3). Verder verloopt doorheen het centrale deel van het plangebied (van zuidwest naar noordoost) een pijpleiding vastgelegd via gewestelijk RUP Leidingstraat tussen Weelde en Zandhoven en definitief vastgelegd bij besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2006. Waar voorliggend gewestelijk RUP in de plaats treedt, wordt de overdruk 'pijpleiding' bevestigd.

5 Bestaande feitelijke en juridische toestand

5.1 Bestaande feitelijke toestand

De bestaande feitelijke toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij deze toelichtingsnota.

Kaart 0. Situering plangebieden

Kaart 1. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen

5.2 Bestaande juridische toestand

5.2.1 Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

Globale omschrijving

Het plangebied ligt in het gewestplan Turnhout (KB van 30.09.1977). De gebieden opgenomen in het plangebied zijn in hoofdzaak bestemd als natuurgebied, agrarisch gebied en ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied of agrarisch gebied. Een aantal gebieden zijn ook aangeduid als stortgebied of als uitbreiding van ontginningsgebied.

In het gebied werden geen gewestplanwijzigingen doorgevoerd.

Het centrale en oostelijk deel van het plangebied wordt doorsneden door het gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006).

Het RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) omvat wijzigingen over het ganse plangebied. De contour van voorliggend RUP is zo gekozen dat de delen die reeds afgewogen werden in het kader van dit RUP Klei van de Kempen, niet zijn opgenomen.

deelplan 1 west

Het plangebied van deelplan De Leeuwerik omvat de uitgekleide ontginningsgebieden noordelijk en zuidelijk van het kanaal Dessel-Schoten (voornamelijk in natuurgebied en stortgebied gesitueerd) en een versnipperd landschappelijk waardevol agrarisch gebied oostelijk hiervan. Centraal in het noordelijk deel ligt volgens het gewestplan nog een stortgebied dat deels is herbestemd als recreatieve visvijver en aanhorigheden. Het plangebied blijft beperkt tot een gebied noordelijk van het kanaal.

deelplan 2 centraal noord

Het plangebied van deelplan Centraal-Noord omvat in hoofdzaak het grootschalig ontginningsgebied en uitbreiding van ontginningsgebied Het Blak-Meergoor. Dit ontginningsgebied heeft als nabestemming natuurgebied voor het zuidwesten en agrarisch gebied voor het overige deel. Oostelijk en westelijk van dit ontginningscomplex zijn delen bestemd als agrarisch gebied (oosten) en landschappelijk waardevol agrarisch gebied (westen). Ze zijn versnipperd met bosfragmenten die in bosgebied en stortgebied (oosten) of natuurgebied (westen) zijn opgenomen. De noordelijke uitstulping van het plangebied is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied met veel kleine landschapselementen en deels met een drevenstructuur voortgaand op de structuur van de oostelijk hiervan gelegen Kolonie van Merksplas.

In het uiterste westen van dit plangebied zijn nog twee kleinere delen toegevoegd aan het plangebied. Tussen het bedrijventerrein De Meeren en de woonkern van Rijkevorsel wordt een niet herbevestigd agrarisch gebied opgenomen mits uitsnijding aan de zuidzijde van het ontginningsgebied Sint-Jozef (volgens RUP Klei van de Kempen). Noordwestelijk van de woonkern van Sint-Jozef wordt een

uitgekleide zone in natuurgebied, snippers ontginningsgebied en deels met overdruk in stortgebied opgenomen binnen het plangebied.

deelplan 3 centraal zuid

Het plangebied van dit deelplan omvat een bestaand natuurgebied Kievitsheide-Ekstergoor rondom het voormalige vliegveld.

Het oostelijk deel is deels herbestemd volgens RUP Klei van de Kempen naar natuurgebied. Delen zijn nog opgenomen in natuurgebied en natuurgebied met snippers overdruk stortgebied.

Het centrale deel is gelegen in bosgebied (noorden), agrarisch gebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied en stortgebied (zuiden). Westelijk van dit bosgebied situeert zich nog een woonuitbreidingsgebied. Centraal in het bosgebied ligt nog een agrarisch fragment. In het zuiden, ter hoogte van het gebied 'Einde', in de overgang tussen bosgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied, situeren zich enkele terreinen met hoge ecologische waarde. Delen hiervan, De Duivelskuil, zijn reeds als natuurgebied met overdruk GEN herbestemd door het RUP 'Kindernouwen- en Visbeekvallei' (BVR 20.02.2004).

De oostgrens ter hoogte van het kanaal wordt bepaald door het RUP Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout (BVR 04.06.2004) en het BPA 'Metallo Chimique' (MB 09.01.2004) van de gemeente Beerse. Omgeven door het regionaalstedelijk gebied situeren zich nog enkele agrarische gebieden. Deze grens wordt ook verder verfijnd op basis van de voorbereidingen van het gemeentelijk RUP voor de westelijke ontsluitingsweg en parallelle ruimtelijke opties hierbij.

deelplan 4 oost

Het plangebied van deelplan Meienbos – Nieuwhoewe omvat een complex van natuurgebied (volgens gewestplan, volgens gewestelijke RUP's Klei van de Kempen en HGB Milieubedrijf Beerse-Merksplas) net noordelijk van het kanaal en van de industriegebieden van Beerse.

Noordelijk en westelijk hiervan liggen ontginningsgebieden Meienboshoeve die niet in het plangebied zijn opgenomen (RUP Klei van de Kempen). Het omliggende agrarisch gebied is wel opgenomen voor zover niet nodig voor bevestiging als agrarisch gebied (zonevreemde woning en bedrijf).

Het oostelijk deel van het plangebied (tot tegen de ring van Turnhout) is volgens het gewestplan bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied (vele kleine landschapselementen).

De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel. Per element wordt de nummer van het deelplan toegevoegd waarop dit van toepassing is: deelplan 1 West, deelplan 2 Centrum-Noord, deelplan 3 Centrum-Zuid en deelplan 4 Oost.

Tabel 1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan nr. 16 Turnhout (KB 30.09.1977) Gewestelijk RUP 'Kindernouwen- en Visbeekvallei' GEN (BVR 20.02.2004) (3) Gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006) (3 en 4) Gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) (1-4) Gewestelijk RUP 'Historisch Gegroeid Bedrijf: Milieubedrijf Beerse-Merksplas' (BVR 14.09.2012) (2)

Plan	Naam
	Gewestelijk RUP 'Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout' (BVR 04.06.2004) aangrenzend
Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen	Provinciaal RUP 'Kolonie Merksplas (BVR 16.09.2009 (aangrenzend)
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	BPA Zonevremde recreatie 'Oostmalsebaan I' (Brecht) (MB 15.06.2004) (1) BPA 'Groenstraat' (Brecht) (MB 30.06.1994) (1) BPA 'Metallo Chimique' (Beerse) (MB 09.01.2004) (overlapt) (3) BPA 'Zonevremde recreatie' (Rijkevorsel) (MB 11.10.2006) (overlapt) (3) BPA 'Breebos' (Rijkevorsel) (MB 27.07.1994) (aangrenzend) (2) BPA 'Leemshoeve' (Turnhout) (MB 03.08.1998) (aangrenzend)
Beschermd landschap	Rijksweldadigheidskolonie Merksplas (BVR 29.06.1999) (overlapt) (2)
Beschermd stads- of dorpsgezicht	geen
Beschermd monument	geen
Gebieden van het VEN en IVON	VEN-gebied nr. 307 Grote Eenheid Natuur 'De Kempische Kleiputten' IVON-gebied nr. 347 Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling 'Milieubedrijf Beerse-Merksplas' VEN-gebied nr. 316 Grote Eenheid Natuur 'Het Turnhouts Vennengebied'
Habitatrichtlijngebied	Nr. 31 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats' BE2100019
Vogelrichtlijngebied	Geen
Vlaams Natuurreservaat	V044 De Duivelskuil (MB 04.02.2000) (3)
Recht van voorkoop	Uitbr.per.VI.Natuurreservaat De Duivelskuil (27.04.2000) (3)
Onbevaarbare waterlopen	<u>Categorie 0</u> : Kanaal Dessel-Schoten (1, 2, 3 en 4); <u>Categorie 1</u> : geen; <u>Categorie 2</u> : Zalmierloop (1), Goorloop-Melkerijloop (2), Breebosloop (2), Meerenloop (2), Dellenloop (2), Kleine Mark (2), Dalloop (3), Bosbeek – Kindernauwbeek – Visbeek - Diepteloop (3), Laakbeek – Hollebeemdenbeek – Aalebeek – Laak - Haarlebeek (3); Achterstoktloop (4), Rondvenloop (4); Niet geklasseerd: overige onbevaarbare waterlopen binnen het plangebied
Beschermingszone grondwaterwinningen	Geen Aanduiding beschermingszone van het gewestplan thv Blak-Meergoor (2)
Omvangrijke Ovam-dossiers	Campine (2005/2011) doss.ID: 147 (2 en 3) Metallo Chimique NV (2012) doss.ID: 235 (3) Containerpark Brecht (2001) doss.ID: 16947 (1)

De bestaande juridische toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij de toelichtingsnota.

Kaart 2. Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3. Bestaande juridische toestand: andere plannen

6 Verantwoording van het planvoorstel

6.1 Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven

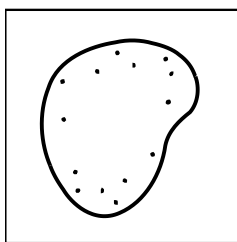
6.1.1 Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Noorderkempen

Het plangebied is in het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur regio Noorderkempen opgenomen in de deelruimte 'Open Kempen'.

Algemeen is de visie voor de 'Open Kempen' afgestemd op de belangrijkste typische landschapskenmerken van het gebied:

- De Open Kempen is een belangrijk agrarisch en open gebied. De goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal gevrijwaard voor de beroepslandbouw. Grondgebonden landbouw staat garant voor het open karakter van Open Kempen. Versnippering hiervan moet worden tegengegaan. Voor de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie.
- De structuurbepalende wateroppervlakten en aansluitende natuurcomplexen van de kleiontginningsgebieden langs het kanaal Dessel-Schoten bieden potenties voor het behoud en de ontwikkeling van watergebonden natuur- en landschapswaarden.
- In de Open Kempen wordt ruimte gevrijwaard voor het behoud en herstel van waardevolle natuurcomplexen. De waardevolle beeksystemen en de typische en waardevolle landschappen van de kolonies maken deel uit van een belangrijke noord-zuid gerichte aaneenschakeling van natuurcomplexen. De natuurwaarden van deze natuurkernen/systemen worden versterkt, maar ook de natuurverbindingsfunctie wordt verder ontwikkeld en versterkt zodat van het noorden tot het zuiden een aaneenschakeling ontstaat van natuur en boscomplexen, verweven doorheen het agrarisch gebied.
- Andere natuurkernen, verspreid in het open agrarisch gebied, worden versterkt en gevrijwaard.

Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor de land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte (concept 10)

De - mede dankzij diverse ruilverkavelingen - goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal gevrijwaard voor de beroepslandbouw.

In deze landbouwgebieden vormt een sterke grondgebonden landbouw een garantie voor het open houden van het agrarisch cultuurlandschap. De grondgebonden landbouw functioneert hier als belangrijke ruimtelijke drager van het gebied. De niet grondgebonden landbouw is in evenwicht met de ruimtelijke draagkracht.

Het ruimtelijk beleid is gericht op het garanderen van ontwikkelingsmogelijkheden en rechtszekerheid voor de grondgebonden landbouw, waarbij het open landschap behouden en versterkt wordt.

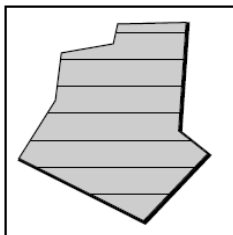
Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

10.3: landbouwgebied Overbroek – Loenhout, Meer en Sint-Lenaerts (figuur 22);

10.9: landbouwgebied Rijkevorsel – Wortel (figuur 23);

10.10: landbouwgebied Merksplas – Zondereigen;

Behoud en versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen (concept 15)

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heide, vennen en plassen moeten in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. In Open Kempen bestaan deze natuurcomplexen enerzijds uit de nattere gebieden waar de klemtoon ligt op plassen en vennen en anderzijds uit drogere boscomplexen. Waardevolle bosbiotopen met heide- en venrelicten, historische ontginningsstructuren en specifieke waarden eigen aan de verlaten kleiontginningsputten langs het kanaal, zijn hierbij te behouden en te versterken.

Deze ecologische zeer waardevolle en voor de natuurlijke structuur bepalende natuurcomplexen maken (zo veel mogelijk) deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen, ...).

Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel – Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plas-draszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora.

Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

In de bossen op de hogere zandgronden worden de mogelijkheden voor infiltratie behouden en waar mogelijk geoptimaliseerd door onder meer omvorming naar een meer natuurlijke bossamenstelling.

De meest kwetsbare kernen van de zeer waardevolle natuurcomplexen worden ruimtelijk gebufferd binnen voldoende grote samenhangende complexen. De natuurcomplexen worden recreatief gezoneerd, gericht op het vrijwaren van het medegebruik.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

15.3: Leeuwerik – Klokkeven (figuur 22);

15.9: Het Blak – Abtsheide (figuur 23);

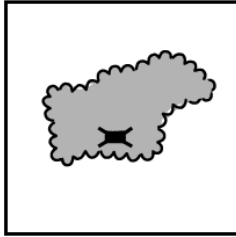
15.10: Luisterborg;

15.11: Oosteneinde;

15.12: Kievit;

15.13: complex Hoge Bergen – vliegveld.

Behoud en versterking van samenhangende boscomplexen (en van parkstructuren) (concept 16)

Zowel de grote boscomplexen als de kleinere waardevolle boskernen en parken moeten in samenhang met hun cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en waar mogelijk versterkt worden.

De structuurbepalende bossen en boscomplexen worden gedifferentieerd als natuurverwevingsgebieden. Gebiedsgericht en in afweging met andere bosfuncties kunnen accenten worden gelegd op bepaalde functies (natuur, landschap, cultuurhistorie, bosbouw, recreatie,...).

Bosuitbreidingsdoelstellingen worden gerealiseerd door de bestaande of historische complexen te versterken of te herstellen zonder de samenhang van aaneengesloten en structuurbepalende landbouwgebieden aan te tasten en rekening houdend met de landschapsecologische en cultuurhistorische context.

Kleine bossen in het agrarisch gebied worden behouden als stapsteenbossen tussen belangrijke natuurcomplexen. Ze kunnen ingeschakeld worden in de realisatie van droge natuurverbindingen doorheen de regio (bv. noord-zuid verbinding tussen Wortel en Vlimmeren).

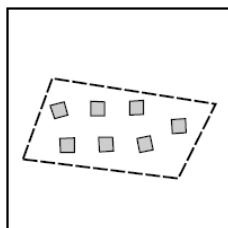
De specifieke parkstructuur en vegetatiesamenstelling van de kasteelparken zijn belangrijke landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische te behouden elementen. Waar nodig wordt gestreefd naar een betere integratie van de parken met de omliggende bosbestanden.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

16.19: Brebos (figuur 23);

16.21: Luisterborghoeve;

Behoud en versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw (concepten 18 en 36)

Binnen het landbouwlandschap van Open Kempen liggen een aantal landschapsecologische en cultuurhistorisch waardevolle landschappen met een vlaksgewijze afwisseling van landbouwgronden, ecologisch waardevolle graslanden, beboste percelen, houtkanten en andere landschapselementen.

Deze mozaïek van grondgebonden landbouw met kleine bos-, natuur- en landschapselementen en de ruimtelijke samenhang met de beekvalleien wordt behouden en versterkt.

Delen van deze mozaïeklandschappen kunnen een hoofdfunctie natuur, bos of landbouw zijn. Het beleid is gericht op het behoud van de grondgebonden landbouwfunctie, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het behoud, de ecologische opwaardering en het landschappelijke herstel van de aanwezige bos-, natuur- en landschapselementen.

Het gebied ten westen van Merksplaskolonie (Vrijkens Heide – Heiblokken) is conform de ruilverkaveling een landbouwgebied waar de bestaande bossen behouden blijven.

Ook ten noorden en westen van het stedelijk gebied Turnhout liggen een aantal landschapsecologische en cultuurhistorische waardevolle landschappen met een vlaksgewijze afwisseling van landbouwgronden,

ecologische waardevolle graslanden, kleinere bossen, poelen, vennen, houtkanten en dreven. In gebied 36.1 wordt een verweving gerealiseerd door middel van KLE's en bosfragmenten. Via stimulerende maatregelen wordt in landbouwgebieden met natuurverweving het beheer van deze kleine elementen bevorderd en wordt de landbouw zoveel mogelijk afgestemd op de aanwezige waarden. In de overstromingsgevoelige gebieden worden de landbouwfunctie en de waterbeheerfunctie zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Vanuit het ruimtelijk beleid worden deze gebieden gevrijwaard van verdere bebouwing, zodanig dat de waterbergingsfunctie bewaard blijft en waar nodig hersteld kan worden.

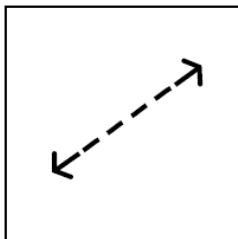
Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

18.7: gebied ten westen van Merksplas Kolonie (Vrijkens Heide – Heiblokken (figuur 23);

18.9: vallei van de Laak tussen Vlimmeren en Beerse;

36.1: Steenovens-Bosduif in gewenste ruimtelijke structuur 'Leemseinde – omgeving Peerdsven – Nieuwe Bossen'¹¹

Ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waardevolle lineaire elementen (concept 23)

*droge ecologische
verbinding*

In de Noorderkempen vormen o.a. de kolonies en de natuur- en boscomplexen langs het kanaal (Abtsheide-Kievit-Ekstergoor) een aaneenschakeling van waardevolle complexen verweven in het agrarisch gebied. De droge ecologische verbindingen tussen de waardevolle kernen worden doorheen het landbouwgebied gevormd door bomenrijen, houtkanten, bosjes en waardevolle graslanden.

Het ruimtelijk beleid is gericht op het behoud van de hoofdfunctie (landbouw, natuur, transport, recreatie, industrie, ...) waarin deze elementen gelegen zijn, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie mee ondersteunt.

Het uitwerken van de natuurverbindingen is een provinciale planningstaak.

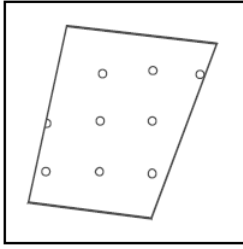
Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

23.4: noord-zuidverbinding doorheen de Noorderkempen (figuur 23);

23.5: verbinding Blak en Het Looi/ Flipkensvijver;

¹¹ Dit concept heeft betrekking op het gebied noordelijk van het deelplan Oost (noordelijk van de N124 Turnhout-Merksplas). Het deeltje van het plangebied tussen N124 en Kanaal (grens RSG Turnhout) is niet opgenomen in de GRS Noorderkempen noch in die van Neteland. Er wordt van uitgegaan dat het concept gezien de fysische toestand aansluit bij dit concept 36.1 dat in eerste instantie van toepassing is op het gebied noordelijk van de N124.

Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (concept 24)

In overdruk

In Open Kempen moet het behoud van de historisch en landschappelijk waardevolle landbouwlandschappen, natuur- en bosgebieden en het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden die samenhangen met de ontginningsgeschiedenis, gegarandeerd worden.

Kenmerkende en waardevolle te vrijwaren elementen zijn: de geometrische ontginningsstructuren in grootschalige landbouwlandschappen, planmatig ontgonnen bossen en heiden, dreven, houtkanten, bomenrijen, vennen, kasteeldomeinen en enkele historische hoeves.

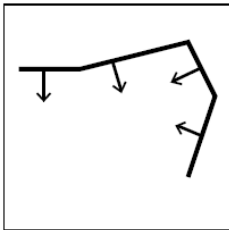
Het ruimtelijk beleid ondersteunt het behoud en herstel van waardevolle elementen in hun onderlinge samenhang.

De versterking ervan moet gebuieren met behoud en versterking van de historische kenmerkende elementen van het ontginningslandschap. Stimulerende maatregelen kunnen hierbij worden ingezet.

Het deelconcept is van toepassing op volgend gebied:

24.10: kolonie Merksplas (figuur 23);

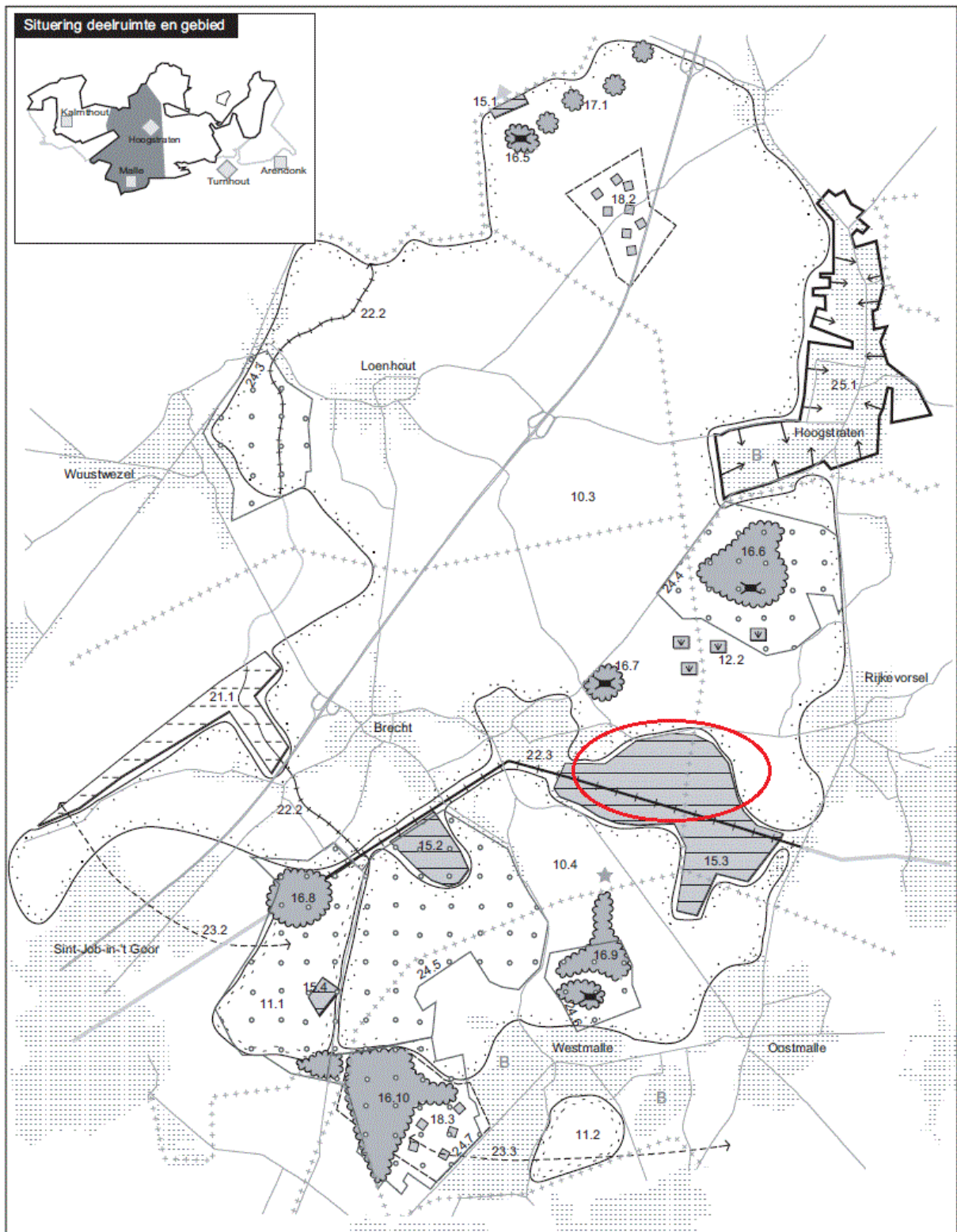
Ruimtelijk begrensde stedelijke gebieden (concept 25)

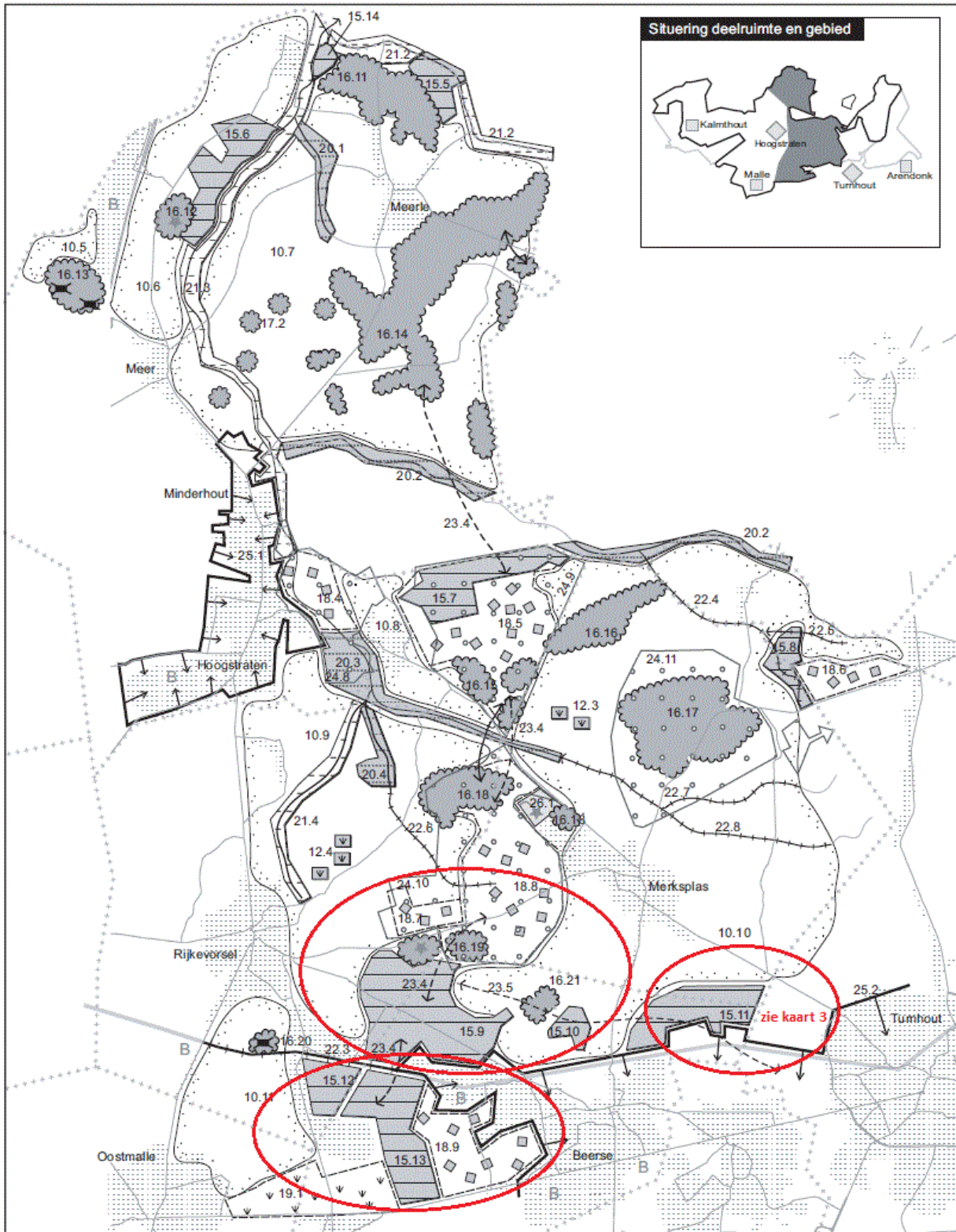
De afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout is een Vlaamse planningstaak die intussen voltooid is en de oostelijke begrenzing vormt van het plangebied.

Het deelconcept is van toepassing op volgend gebied:

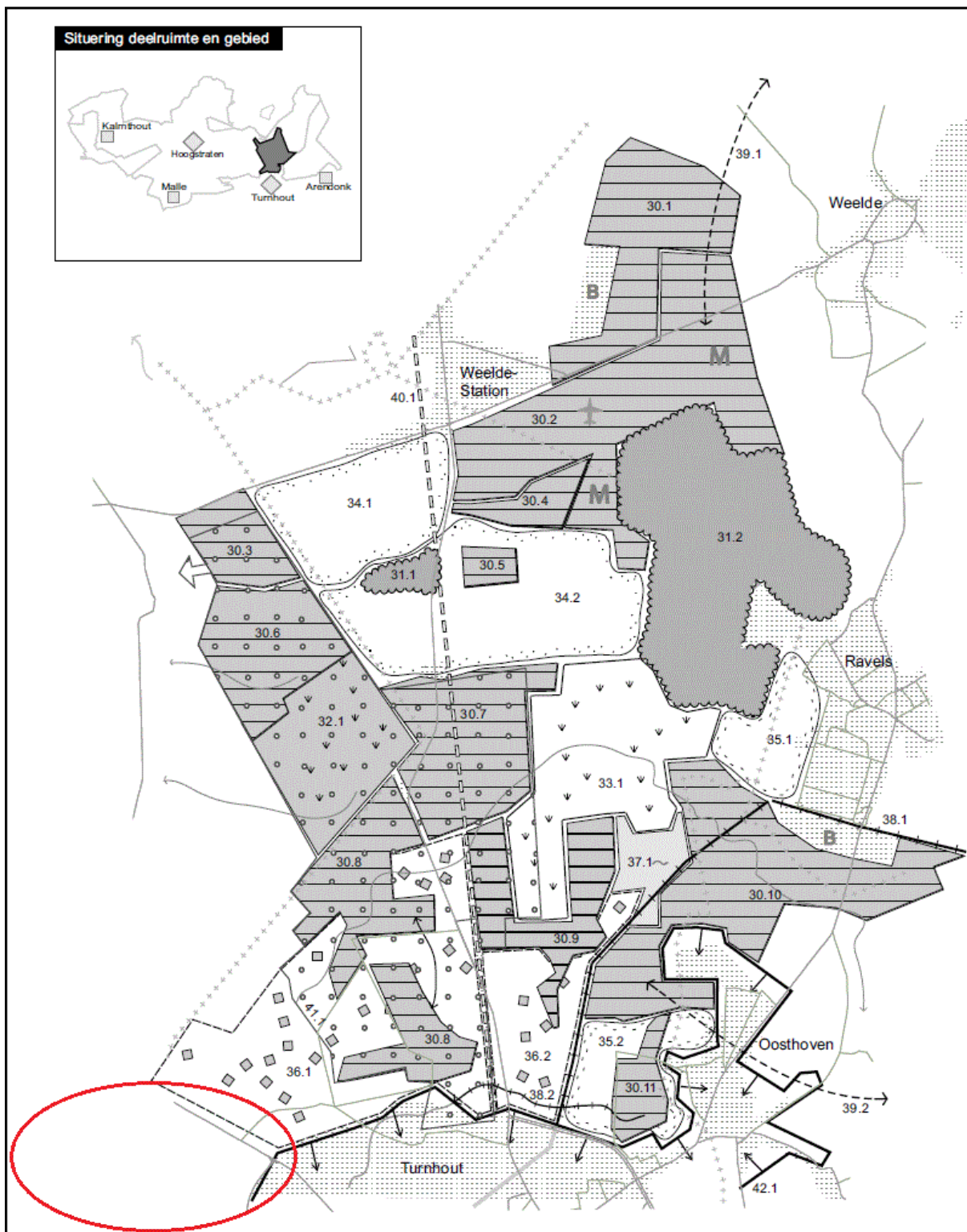
25.2: regionaal stedelijk gebied Turnhout (figuur 23);

Figuur 22. Uitsnede uit de 'Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos: regio Noorderkempen, deelruimte 2 Open Kempen' (kaart 2b: centraal westelijk deel) met indicatieve aanduiding plangebied RUP Kempische Kleiputten

Figuur 23. Uitsnede uit de 'Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos: regio Noorderkempen, deelruimte 2 Open Kempen' (kaart 2c: centraal oostelijk deel) met indicatieve aanduiding plangebied RUP Kempische Kleiputten

Figuur 24. Uitsnede uit de 'Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos: regio Noorderkempen, deelruimte 3 Turnhouts vennengebied en omgeving' (kaart 3) met indicatieve aanduiding plangebied RUP Kempische Kleiputten

6.1.2 Visie en doelstellingen van de 'VLM-studie'

De algemene krijtlijnen werden vastgelegd ten aanzien van de nabestemming. Deze kunnen, samengelezen, met de aanbevelingen vanuit het projectteam, als volgt worden samengevat:

- In het oosten van het ontginningsgebied wordt landbouw als nabestemming vooropgesteld. In dit gedeelte zal maximaal 60 ha netto landbouwareaal voorzien worden voor de professionele landbouw;
- De huizen worden behouden en maximaal ingepast in het landschap;
- De huiskavel die momenteel in het studiegebied aanwezig is, blijft behouden in landbouwgebied;
- De rest van het studiegebied krijgt natuur als nabestemming;
- In de overgangszone tussen landbouw op maaiveldniveau en het lager gelegen westelijk natuurgebied wordt een bufferzone aangelegd. Deze buffer kan een mogelijke invulling krijgen door landbouw op verlaagd niveau waarbij door middel van KLE's en de natuurlijke inrichting van de taluds het landbouwgebied een bufferfunctie krijgt.
- Een natuurlijke verbinding tussen het domeinbos Luisterborg en het westelijk natuurcomplex;
- Recreatief medegebruik in het gehele ontginningsgebied¹².
- De juridische randvoorwaarden opgelegd vanuit de concessieovereenkomst (tussen het Ministerie van Justitie en Koramic Terca Brick Industries) en de raamovereenkomst (tussen Vlaams Gewest en Terca Beerse) worden gevolgd;

In de aanbevelingen voor het **landbouwgebied** in het oosten wordt gestreefd naar:

- Het creëren van een optimale landbouwstructuur voor de beroepslandbouw;
- De landschappelijke integratie van het landbouwgebied in relatie met zijn omliggende gebieden (visueel open);
- Een ecologische basiskwaliteit te realiseren in de vorm van KLE's en het inschakelen van taluds om natuurlijke verbindingen en natuurstroken te creëren;
- Ruimte voor zachte recreatie;

Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat bij de inrichting de (geo)hydrologie een belangrijk aspect is voor een goede waterhuishouding en optimale bedrijfsmogelijkheden. Dit geldt zowel voor afwerking tot op maaiveld (gravitaire afwatering) als op verlaagd niveau (waterbekkens). Belangrijk hierbij is ook dat er een hydrologische scheiding is tussen landbouw en natuur.

In de aanbevelingen voor het **natuurgebied** in het westen wordt gestreefd naar:

- *Voor Meergoor-Noord (studie Haskoning):* Als landschap wordt een licht verzonken gelegen, omvangrijk ongepercelleerd natuurgebied voorzien met lange en zachte hellingen rondom en op de bodem een mozaïek van eerder kleine, ondiepe plassen met hogere en lagere ruggen daar tussen in. Het waterpeil schommelt dynamisch tussen winter en zomer. De halfopen landvegetatie omvat jonge struweelfase, oudere spontane bosjes en open schrale terreinen met kale bodem, droge en natte heide en mogelijk schraalgrasland. De amfibische oevers van de plassen omvatten jonge struweelfase, natte heide en venoever-vegetaties.

¹² Vereist geen doorwerking in de stedenbouwkundige voorschriften bij dit RUP.

- *Voor het Blak (studie Feryn):* de piste van verontdieping wordt gevolgd, waarbij een verbetering van de nabestemming natuur wordt nagestreefd.
- Het perceel ten westen van domeinbos Luisterborg wordt meegenomen als nabestemming natuur om een effectieve natuurverbinding te voorzien tussen natuurgebied en het domeinbos Luisterborg. Deze verbinding kan gerealiseerd worden in de vorm van een zacht hellende overgang met aandacht voor natte graslanden, struweel,...

In de aanbevelingen voor **de overgang tussen het landbouw en natuurgebied** wordt gestreefd naar de realisatie van zwakhellende taluds in de bestemming natuurgebied. Aangezien wordt gestreefd naar een landschappelijk open gebied met hier en daar lage houtkanten of solitaire struiken is het noodzakelijk dat houtopslag langsheen deze berm regelmatig wordt verwijderd en beheerd. Op die manier kan de noodzakelijke gracht (voor de hydrologische scheiding tussen landbouw en natuur) landschappelijk worden geïntegreerd en is er ook plaats voor zachte vormen van recreatie (wandelen- en fietspad). Zo kan deze overgang naast een ecologische en landschappelijke ook een recreatieve meerwaarde bieden die de recreant interactie biedt met het natuurgebied.

6.2 Verantwoording voor opname van de gebieden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Het ruimtelijk uitvoeringsplan voorziet de noodzakelijke bestemmingswijzigingen om de gewenste ruimtelijke structuur te vertalen.

Hierna wordt per bestemming en per deelplan en in relatie tot de ruimtelijke concepten aangegeven hoe het voorgenomen plan uitvoering geeft aan de ruimtelijke visie. Elke bestemming wordt met een uniek nummer aangeduid op kaart en hierna opgenomen in de verantwoording. Dit uniek nummer is samengesteld uit het nummer van het deelplan en een volgnummer per deelgebiedje.

6.2.1 Deelplan 1 west: De Leeuwerik

Het deelplan west vormt grosso modo het relatief compact natuurcomplex De Leeuwerik temidden van samenhangend herbevestigd landbouwgebied. Voor de verdere differentiatie van het gebied wordt verwezen naar de bespreking per apart bestemd onderdeel hierna.

Agrarische gebieden

Gebied 1.01 betreft het resterende deel van een ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied dat deels werd geschraapt middels het RUP Klei van de Kempen (BVR 08.04.2011). De optie van de gemeente om hier een dagrecreatiezone uit te bouwen aansluitend bij de kern van Sint-Lenaarts, is intussen achterhaald. Het huidige landbouwgebruik (grasland en akkers) kan worden bevestigd en is ook de huidige nabestemming van het ontginningsgebied. Het gebied omvat geen noemenswaardige landschappelijke- of erfgoedwaarden tenzij enkele restanten van dreefbeplanting (in het oostelijk deel) en enkele voormalige uitgravingen: een gebiedsgericht aandachtspunt is het behoud en het herstel van de kleine landschapselementen. Op die manier vormt dit agrarisch open ruimtegebied een natuurlijke overgang tussen woongebied van Sint-Lenaarts en het natuurcomplex De Leeuwerik.

Gebied 1.02 aan de oostgrens van dit deelplan maakt in tegenstelling tot de zuidelijk hiervan gelegen delen duidelijk deel uit van het aangrenzende ruimtelijk-functioneel samenhangend agrarisch gebied.

Het noordelijk hiervan gelegen deeltje (voormalig ontginningsgebied volgens het gewestplan) werd reeds als agrarisch gebied herbestemd bij de goedkeuring van het RUP Klei van de Kempen. Het gebied, hoewel volgens het gewestplan voorzien van de overdruk 'landschappelijk waardevol', wordt herbestemd naar agrarisch gebied. Op die manier wordt het onderdeel van het herbevestigd agrarisch gebied oostelijk hiervan.

Gebied 1.03 maakt net als **1.02** in feite deel uit van het grotere geheel van het aangrenzende ruimtelijk-functioneel samenhangend herbevestigde agrarisch gebied (landbouwbedrijf, verkaveling, grootschalige akkerpercelen, aangrenzende ruimtelijke concentratie van glastuinbouwbedrijven). Dit deel kan worden bevestigd als agrarisch gebied zonder overdruk natuurverweving; een marge wordt gevrijwaard als huiskavel bij het aanwezige landbouwbedrijf. Voor het overige wordt het niet herbevestigd gebied alsnog als agrarisch gebied bevestigd.

Agrarisch gebied met NVW

Gebied **1.04** vormt een door natuurgebied (natuurcomplex De Leeuwerik) omsloten landbouwgebied bestaande uit redelijk grootschalige maïsackers en aardappelvelden. De ingesloten ligging aangrenzend aan VEN-gebied verantwoordt de overdruk natuurverweving. Het zuidoostelijk gelegen landbouwbedrijf en een verkaveling op de zuidzijde van Vrouwkensblok, blijven uit de overdruk en maken deel uit van gebied **1.03**.

Natuurgebied

Gebied 1.05 vormt een kleine spievormige vijver met beboste oevers ter hoogte van de zuidwestgrens van dit deelplan. Aansluitend vormt een bosrestant de verbinding met het grotere natuurcomplex oostelijk hiervan. In het digitaal hoogtemodel blijkt dit gebied samen met het omliggende landbouwgebied tevens het brongebied te vormen van de Wehagenbeek die noordwestelijk afstroomt.

Gebied 1.06 werd als onderdeel van een ontginningsgebied Pothoek - Sint-Lenaarts herbestemd als agrarisch gebied middels het gewestelijk RUP Klei van de Kempen. Gezien dit deel geen landbouwgebruik kent, volledig bebost is met aanwezigheid van biologische zeer waardevolle vijvers en aansluit bij het grotere natuurcomplex De Leeuwerik, wordt het herbestemd als natuurgebied. De woningen vooraan langsheen de Groenstraat blijven bestemd als agrarisch gebied.

Gebied 1.07 is volgens het gewestplan bestaand natuurgebied (en een deeltje industriegebied) gevormd door vijvers afgewisseld met weilanden en dreven en parkachtige aanleg ter hoogte van enkele villa's. Het gebied wordt in eerste instantie opgenomen binnen het plangebied ter verfijning van de grenzen met het agrarisch gebied en industriegebied. Het kan in zijn totaliteit bevestigd worden als natuurgebied. Een gedeelte van het natuurgebied volgens het gewestplan is in de feitelijke toestand reeds ingenomen door de naastliggende industrie en wordt niet bevestigd als industriegebied.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 1.08 vormt een het groot aaneengesloten natuurcomplex 'De Leeuwerik' ontstaan uit de voormalige ontginning en gedeeltelijke heraanvulling van putten. Het gebied is op uitzondering van het deel oostelijk van de Leeuwerikweg volledig aangeduid als habitatrictlijngebied en behoort grotendeels tot het VEN (GEN en deels GENO). Ook de delen oostelijk van de Leeuwerikweg zijn als VEN aangeduid. Het gewestelijk RUP Klei van de Kempen herbestemde reeds de grillig in het gebied

gelegen ontginningsgebieden (bekend als De Leeuwerik) naar natuurgebied met overdruk GEN. Naar analogie hiervan wordt ook het zuidwestelijk gelegen 'stortgebied met nabestemming groengebied' herbestemd. Deze delen worden samen met het tussenliggende en oostelijk van de Leeuwerikweg gelegen natuurgebieden via voorliggend RUP bevestigd als natuurgebied met overdruk GEN.

Verder oostelijk worden ook enkele uitlopers van biologisch waardevolle en biologisch zeer waardevolle percelen als natuurgebied herbestemd. Het betreft delen die volgens het gewestplan gelegen zijn in agrarisch gebied met overdruk landschappelijk waardevol gebied bestaand uit bossen en vijvers van voormalige ontginningsactiviteit. Deze delen vormen samen met het omliggende agrarisch gebied het brongebied van de Zalmloop die noordoostelijk verloopt.

De zuidelijke grens van dit natuurcomplex wordt gevormd door het kanaal mits uitsnijding van enkele aldaar gelegen industriegebieden van voormalige steenbakkerij-activiteiten. Deze gebieden voor milieubelastende industrie volgens het gewestplan zijn zeer grillig van vorm en dringen op meerdere plaatsen diep in het natuurgebied. Ze worden niet opgenomen maar een verfijning van de bestemmingsgrens natuurgebied-industriegebied wordt wel doorgevoerd op basis van de feitelijke toestand en perceelsgrenzen.

Het noordwestelijk deel van dit gebied 1.08 wordt gevat door het BPA Groenstraat (MB 30.06.1994). Dit BPA voorziet in gedifferentieerde mogelijkheden voor visvijverrecreatie. In het noordelijk deel werd reeds een deel van het ontginningsgebied geschraapt en omgezet naar bos en landbouw. Binnen deze zone ligt de hondenschool Dogs Trianing Center. Deze vormt een open weiland te midden van bossen en vijvers.

In de zuidelijke delen van dit BPA worden volgens de geldende voorschriften nogal wat mogelijkheden voorzien voor inplanting van dienstgebouwen (bewaking, berging, sanitaire voorzieningen, cafetaria tot 300 m²). Tot op heden werd hier geen invulling aan gegeven en situeren zich in het gebied geen constructies. De voorschriften van dit BPA zijn duidelijk achterhaald.

Een groot deel van het gebied is in eigendom van de gemeente Brecht en van de Intercommunale Igean en wordt technisch beheerd conform het bosdecreet. Momenteel loopt in dit gebied een natuurinrichtingsproject waarbij op terrein inspanningen geleverd worden met betrekking tot de instandhoudingsdoelstellingen. Zo wil de gemeente een bijdrage leveren aan de natuurdoelen en bijdragen tot de instandhouding van een Europees beschermde soort. Concreet zal het terrein dat volledig binnen Habitatrictlijngebied gelegen is specifiek aan de behoeften van de kamsalamander aangepast worden. Tenslotte maakt de gemeente een natuurbeheerplan op om de beheervisie en – maatregelen voor de toekomst van het domein vast te leggen. Ten aanzien van de publieke toegankelijkheid en het recreatief medegebruik zijn de bepalingen in het VCRO van toepassing.

Door de gemeente is op 19 september 2016 een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd aan het Regionaal Landschap de Voorkempen voor het natuurinrichtingsproject wat bepaalde infrastructuur toelaat maar met als opzet een groene renovatie van het domein met het oog op de biodiversiteitsversterking- en instandhouding, de optimalisatie van het gebied naar het kamsalamanderaspect toe met onder meer oeververschuiving van de bestaande vijvers, natuurinrichting, opwaardering ten voordele van fauna en flora en beperkte openstelling door de aanleg van een wandelpad, knuppelpad en vogelkijkwand. Met deze vergunning is de hondenschool in zijn huidige hoedanigheid bestaanbaar; de recente werken werden uitgevoerd in afstemming met het Agentschap voor Natuur en Bos.

Gelet op de uitwerking van dit natuurinrichtingsplan en de ligging in Natura 2000 gebied wordt een herbestemming voorgesteld aansluitend bij de overige delen van dit natuurcomplex en worden de BPA-voorschriften ongedaan gemaakt.

Hiermee wordt voor dit gebied uitvoering gegeven aan het concept (15.3): behoud en versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen Leeuwerik-Klokkeven.

6.2.2 Deelplan 2 centraal noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide

Dit deelplan, noordelijk van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, omvat een centraal natuurcomplex rondom Abtsheide en Blak-Meergoor (grotendeels nog te ontginnen) met gewenste natuurverbindende relaties in noordelijke (Merksplas Kolonie), zuidelijke (Ekstergoor) en oostelijke richting (Luisterborg-Witven-Oosteneinde). Aan de westzijde van het plangebied strekt het samenhangend landbouwgebied Rijkevorsel-Wortel zich uit tot in Hoogstraten. Tussen het landbouwgebied en het natuurcomplex wordt de overgang gevormd door een verwevingsgebied met ecologische en landschappelijke waarden verweven met grondgebonden landbouw. Deze gebieden hebben nog de kenmerken van een vroegere landbouwontginning (KLE's, bosjes, dreven) en kunnen samen met de beboste gebieden rondom Recreatiecentrum Breebos verder gedifferentieerd worden in functie van de realisatie van de gewenste noord-zuid gerichte natuurverbinding. Het gebied Blak-Meergoor wordt bevestigd als ontginningsgebied maar met wijziging van de nabestemming conform het consensusvoorstel uitgewerkt in de VLM-studie. De wijziging van de nabestemming past in de ruimtelijke visie voor het gebied.

Agrarische gebieden

Gebied 2.01 vormt een niet herbevestigd agrarische gebied ingesloten tussen de kern van Rijkevorsel in het westen, het herbevestigd agrarisch gebied in het noorden, de KMO-zone De Meren in het oosten en de (nieuwe) ontginningsgebieden Meienboshoeve in het zuiden. Het gebied is grotendeels in landbouwgebruik en wordt qua contour afgestemd op de reële situatie van de omliggende functies.

Gebied 2.02 vormt een klein restgebiedje van een voormalige ontginning met aanwezigheid van een landbouwbedrijf. Het omvat geen of weinig natuurwaarden en kan in tegenstelling tot de zuidelijk en oostelijk gelegen delen (**2.19**) bevestigd worden als agrarisch gebied.

Gebied 2.03 vormt een landbouwgebied aansluitend bij de kern van Sint-Jozef en kan een overgangsgebied vormen tussen de bebouwing in het zuiden en de ecologische waardevollere gebieden in het noorden. In het gebied dat grotendeels in landbouwgebruik is een landbouwbedrijf gevestigd. In het zuiden aan weerszijden van de Dellenloop, tijdelijk grasland; in het noorden akkerbouw. Het gebied heeft ondanks de aanwezigheid van de Dellenloop nauwelijks aanwezige natuurwaarden. Nochtans kan aandacht en herstel van KLE's de lokale ecologische natuurverbinding realiseren die als visie staat ingeschreven in het gemeentelijk structuurplan van de gemeente Rijkevorsel. Het kan derhalve bevestigd worden als agrarisch gebied met aandacht voor natuurverbindende elementen.

Gebied 2.04 vormt, binnen het groter geheel van het landbouwgebied westelijk van de Kolonie van Merksplas, de huiskavel rondom een bestaand landbouwbedrijf. De gronden zijn grotendeels als grasland in gebruik en beschikken nog deels over de perceelsrandbegroeiing die ook eigen is aan de rest van het gebied. Dit gebied kan als agrarisch gebied worden bevestigd maar met extra aandacht voor de vrijwaring van kleine landschapselementen.

Gebied 2.05 vormt de huiskavel (met woning) bij een bestaande landbouwbedrijf temidden van het gebied **2.14** en kan als dusdanig als agrarisch gebied bevestigd worden.

Gebied 2.06 Geïsoleerde manège: bevestiging als agrarisch gebied.

Gebied 2.07 vormt de bebouwde uitsnijding agrarisch gebied en een deel gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut aan de noordrand van het ontginningsgebied Blak-Meergoor. Het gebied vormt een bestaande bedrijfszetel die met bestaande bebouwing deels in het ontginningsgebied binnendringt. Een marge wordt herbestemd als agrarisch gebied in functie van de huiskavel bij het aanwezige landbouwbedrijf. Een verfijning op perceelsgrenzen schept duidelijkheid omtrent de relatie met het gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut.

De **gebieden 2.08 en 2.09** vormen uitsnijdingen agrarisch gebied aan de zuidrand van het ontginningsgebied Blak-Meergoor die via het RUP Klei van de Kempen werden herbestemd naar agrarisch gebied en in voorliggend RUP worden bevestigd.

Gebied 2.10 vormt een ingesloten gebied tussen uitlopers van het woongebied van Beerse noordelijk van het kanaal langsheen de N132, het vijvercomplex Witven-Ginnekenhoek en het industriegebied langsheen het kanaal dat deel uitmaakt van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout. Het gebied is grotendeels in graslandgebruik. Aan de randen bevinden zich landbouwbedrijven waarvan het tuinbouwbedrijf (met serres) in het zuiden het grootste is. Mits afstemming met omliggende functies kan het gebied bevestigd worden als agrarisch gebied.

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Gebieden 2.11, 2.12 en 2.13 vormen samen met de beboste delen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP) westelijk van de Kolonie van Merksplas. Deze gebieden zijn onbebouwd en worden gekenmerkt door de aanwezigheid van kleine landschapselementen (bosjes, dreefplanting, ...) met een landschapsecologische en cultuurhistorische waarde. Hierin verschilt dit gebied van het samenhangend (en herbevestigd) aangrenzende agrarisch gebied westelijk en noordelijk hiervan. Het gebied vormt op die manier een voortzetting van de ontginningsstructuur zoals dat nog duidelijk aanwezig is binnen het Koloniegebied en waarmee het vanuit oogpunt erfgoed nauw samenhangt en waarvoor het een buffering vormt. Voor dit gebied wordt geopteerd voor agrarisch gebied met overdruk natuurverweving waardoor juridisch ook een bouwverbod wordt opgelegd voor het gebied. De beboste delen (**2.30**) worden als bosgebied bestemd (zie verder).

Gebied 2.14 vormt eveneens een landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP) in de overgang tussen agrarisch gebied en de KMO-zone De Meren westelijk en het natuurcomplex Blak-Meergoor en het Recreatiecentrum Breebos oostelijk van het gebied. Het gebied wordt doorsneden door biologisch waardevolle tot zeer waardevolle natuurelementen en -complexen met elkaar verbonden door kleine landschapselementen zoals dreefstructuren en bosjes. Op die manier vormt dit gebied een te behouden open ruimte corridor die ook als optie is opgenomen in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Merksplas. Het gebied is grotendeels onbebouwd (op uitzondering van **2.05**, landbouwbedrijfszetel en -woning) en kan door de aanwezigheid van de kleine landschapselementen en natuurelementen bestemd worden als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving. De meest waardevolle delen worden herbestemd naar natuurgebied (**zie 2.21, 2.22, 2.27**).

Gebied 2.15 vormt een ingesloten agrarisch gebied (GP) omgeven door natuurgebied en westelijk begrensd door een woonlint langsheen de Eikendreef. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een dreef en enkel poelen temidden van graslandgebruik. Het westelijk deel wordt bewerkt als akker. Gezien de aanwezige natuurelementen en de ligging in de overgang van

natuurgebied naar woongebied wordt het gebied herbestemd als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Gebieden 2.16, 2.17 en 2.18 vormen agrarische randgebieden op de grenzen van het biologisch zeer waardevolle bosgebied Luisterborg. In deze agrarische gebieden zijn geen landbouwbedrijfszetels aanwezig. Ze zijn grotendeels in graslandgebruik en worden gekenmerkt door de aanwezigheid van kleine landschapselementen. Hierdoor zijn ze van belang in de ondersteuning van de oost-west georiënteerde open ruimteverbinding Blak-Meergoor over Luisterborg naar het natuurgebied Witven-Vogelenzang-Ginnekenhoek en Nova en ter vrijwaring van het leefgebied van de kamsalamander. Op die manier vormen ze ook een zachte overgang als buffer naar intensiever landbouwgebruik in de omgeving. Ingesloten door enerzijds de Koloniedijk in het noorden en anderzijds de Vossenburgerstraat-Ossenweg in het zuiden vormen ze een logisch geheel met het centraal gelegen bosgebied en het agrarisch gebied dat na ontginning wordt gerealiseerd in het oostelijk deel van ontginningsgebied Blak-Meergoor. In de gewenste inrichting voor dit toekomstige agrarisch gebied wordt gewezen op het belang van kleine landschapselementen (dreven, bosjes, houtkanten, poelen). Een herbestemming naar agrarisch gebied met overdruk NVW ligt dan ook voor de hand.

Natuurgebieden

Gebied 2.19 vormt een complex van stortgebied en ontginningsgebieden met nabestemming groengebied (GP). In zijn huidige voorkomen is het gebied niet langer essentieel voor ontginning of opvulling zoals blijkt uit het onderzoek in het kader van de Multigroeve-MER van Wienerberger. Bovendien is het gebied volop in natuurontwikkeling met plaatselijk zeer hoge biologische waarde. In de Multigroeve-MER wordt uitgegaan van natte natuur en deels boscompensaties op akkers en met behoud van de permanente waterplassen. Op uitzondering van het noordwestelijk deel (**zie 2.02**) is er nauwelijks landbouwgebruik in het gebied (graslanden). De grenzen ten aanzien van het woongebied en de oude site van de steenbakkerij zuidelijk van het gebied zijn verfijnd tot op perceelsniveau. In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Merksplas worden deze kleiputten van Sint-Jozef en aan de Hoge Heideweg geselecteerd als natuur- en boscomplex. Het gebied is als VEN noch als habitatrichtlijngebied aangeduid en kan derhalve bevestigd worden in zijn feitelijke voorkomen als natuurgebied.

Gebied 2.20 vormt een grotendeels bebost en deels als tuinzone gebruikt natuurgebied (GP) aan twee zijden omgeven door een verkaveling. Het gebied wordt aangevuld met een bebost deeltje in het zuidwesten dat momenteel als agrarisch gebied bestemd is (GP). Het gebied kan gelet op de aanwezige natuurwaarden (biologisch waardevol tot zeer waardevol) bevestigd worden als natuurgebied.

Gebieden 2.21 en 2.22 vormen bestaande beboste delen binnen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP). Deze gebieden worden aangeduid als biologisch waardevol en kunnen samen met **2.25, 2.26, 2.27 en 2.28** een versterking vormen van de noord-zuid georiënteerde natuurverbinding. Gezien deze gebieden als VEN noch als habitatrichtlijngebied zijn aangeduid, ligt een herbestemming naar natuurgebied voor de hand.

Gebied 2.23 betreft een bebouwd perceel in ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied (GP) met beperkt omgevend landbouwgebruik (grasland). Volgens het consensusvoorstel in de VLM-studie zou het gebied ontginningsgebied blijven maar met nabestemming natuurgebied. Gelet op het feit dat bebouwde percelen niet zullen worden ontgonnen en dit perceel gelegen is aan de rand van

het ontginningsgebied, wordt voorgesteld om dit gebied niet langer als ontginningsgebied te bestendigen maar te herbestemmen naar natuurgebied.

Gebied 2.24 omvat het stortgebied met nabestemming groengebied en aangrenzende natuurgebied (oostelijke flank) en beperkt ook buffergebied (zuidwestelijke rand) volgens het gewestplan. Het gebied wordt doorsneden door de Koloniedijk, de Vossenburgstraat en Vogelenzang. Het gebied Witven (noordelijk van de Koloniedijk) en het gebied Ginnekenshoek (zuidelijk van de Vossenbergstraat) zijn in gebruik als visvijver. Deze laatste is ook in beheer door ANB. Witven wordt niet opgenomen binnen voorliggend gewestelijk RUP hoewel het deel uitmaakt van dit natuurcomplex. Voor dit gedeelte maakt de gemeente een sectoraal gemeentelijk RUP zonevremde recreatie op. Het centrale deel, Vogelenzang, grotendeels bebost en in natuurontwikkeling, is ook in technisch beheer conform het bosdecreet.

In het oosten wordt afstemming bekomen met het agrarisch gebied door opname van een (zonevremd bedreigd) bebost perceel. Het gebied is in zijn geheel biologisch waardevol tot zeer waardevol maar werd niet aangeduid als VEN of habitatrictlijngebied.

Het gebied vormt in zijn geheel een belangrijke stapsteen in de open ruimteverbinding vanuit Blak over Luisterborg naar natuurgebied Nova-Oosteneinde. Op basis van deze elementen wordt voorgesteld om het gebied in zijn geheel te herbestemmen als natuurgebied.

Natuurgebieden met overdruk GEN

Gebieden 2.25, 2.26 en 2.27: Temidden van het agrarisch gebied **2.14** liggen verschillende snippers natuurgebied, beboste percelen, restanten van vennen met hoge tot zeer hoge biologische waarde die tevens zijn opgenomen binnen VEN-gebied. De gebieden met nummer **2.25 en 2.26** zijn reeds als natuurgebied bestemd in het gewestplan. Een derde gebied **2.27**, Scherpengeertmoerheide, is op het gewestplan bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het gebied kent geen landbouwgebruik maar vormt een restant van een oost-westgeoriënteerd vennengebied. Het wordt in zijn totaliteit aangeduid als biologisch zeer waardevol. Een herbestemming van deze gebieden als natuurgebied met overdruk GEN ligt dus voor de hand.

Gebied 2.28 vormt het huidige natuurcomplex aan de zuid- en westzijde van het ontginningsgebied Blak Meergoor. Het zal in de toekomst nog worden aangevuld met het westelijk deel van het ontginningsgebied waar een nabestemming natuurgebied is voorzien. Volgens het gewestplan is dit complex grotendeels bestemd als natuurgebied maar het wordt uitgebreid met beboste delen in agrarisch gebied (oostelijk van de Eikendreef) en uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied. Dit is met name ter hoogte van de noordgrens van het gebied waar het gebied wordt doorkruist door een pijpleidingenstraat. Afstandsregels tot deze pijpleiding verhinderen ter plaatse een optimale ontginning. Grote delen van dit gebied zijn aangeduid als VEN en Habitatrictlijngebied en scoren hoog in hun biologische waarde. Een bevestiging van deze gebieden als natuurgebied met overdruk GEN ligt dan ook voor de hand.

Hetzelfde geldt voor de aangrenzende delen die aan het natuurgebied worden toegevoegd: bedreigd bos in agrarisch gebied oostelijk van de Eikendreef. Hoewel niet aangeduid als VEN of habitatrictlijngebied, is de biologische waarde hoog tot zeer hoog. Deze gebieden worden herbestemd tot natuurgebied met overdruk GEN aangezien ze één geheel vormen met het bestaande natuurcomplex.

Binnen dit complex sluit ook een alsnog volledig bebost deel aan van het verblijfsrecreatiegebied oostelijk van het Breebos Recreatiecentrum. Het gebied, bekend onder de naam Klebbergen, wordt zowel westelijk, oostelijk en zuidelijk begrensd door biologisch waardevolle tot zeer waardevolle

natuurgebieden. In het operationeel uitvoeringsprogramma wordt voor het gebied voorzien in het 'behoud en versterking van samenhangende boscomplexen en van parkstructuren' (7.19: Klebbergen). Landschappelijk maakt het gebied Klebbergen ook deel uit van de westelijke boscorridor van Merksplas Kolonie. Het gebied is als VEN noch als habitatrichtlijngebied aangeduid. Nochtans bestaat het gebied naast bos uit substantiële oppervlaktes (Vlaams en Europees) beschermde heidehabitats zoals gedegradeerde heide met pijpestrootje (Cm), gedegradeerde heide met bosopslag (Cmb) en oligotroof ven (Ao). Volgens het natuurdecreet is het verboden deze vegetaties te wijzigen. Deze heidevegetaties zijn als habitat 4030, 'droge Europese heide' gekarteert en in oppervlakte bijna even groot als het areaal 4030 in het zuidelijker gelegen Habitatrichtlijngebied. Het zijn ook deze beschermde habitats die in het verleden geleid hebben tot het stopzetten van pogingen het gebied als recreatiegebied te ontwikkelen omwille van de verplichte hoge (natuur- en bos)compensatielast. In die optiek kan dit gebied herbestemd worden als natuurgebied met overdruk GEN in aansluiting met de overige delen van het natuurcomplex Blak. Deze bestemmingswijziging kan leiden tot te betalen planschade aan de eigenaar.

Zuidelijk van het ontginningsgebied aan de oostzijde van het natuurcomplex werd reeds een herbestemming doorgevoerd van ontginningsgebied naar natuurgebied door het RUP Klei van de Kempen (deel Boensberg). Strikt genomen moet dit deel niet hernomen worden in voorliggend plan. Bij de bestemmingswijziging destijds werd de potentiële waterwinning (zoals aangeduid op het oorspronkelijke gewestplan) gereduceerd tot een beperkte beschermingszone. In het afwegingskader van 2016 van beheerder Pidpa werd de potentialiteit voor een waterwinning heroverwogen en niet langer weerhouden voor drinkwaterwinning mede gelet op het feit dat het gebied inmiddels een belangrijk onderdeel is geworden van het habitatrichtlijngebied 'Kempische Kleiputten – Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen kamsalamanderhabitats'. Dit deel van het gebied wordt aldus hernomen als natuurgebied zonder aanduiding van waterwingebied.

Aan de zuidrand van dit gebied wordt de begrenzing gehanteerd van het gewestelijk RUP Afbakening Regionaal Stedelijk gebied Turnhout. Enige uitzondering hierop vormt de afstemming van voorliggend plan met het lopende voortraject ten aanzien van het gemeentelijk initiatief Westelijke omleiding Beerse (zie eerder).

Bosgebieden

Gebied 2.29 vormt het volgens het gewestplan bestaande bosgebied met uitbreiding van omliggende intussen beboste delen in agrarisch gebied. Het oorspronkelijke Luisterborgbos is biologisch zeer waardevol; de nieuwe delen biologisch waardevol. Dit domeinbos is volledig in eigendom of in beheer van ANB. Ook het gedeelte binnen ontginningsgebied en heden reeds bebost is in eigendom van ANB. Het gebied wordt bevestigd als bosgebied.

Gebied 2.30 vormt de aaneengesloten beboste delen in het gebied westelijk van de kolonie van Merksplas. Slechts een klein centraal deel is volgens het gewestplan ook als bosgebied bestemd; de overige delen als landschappelijk waardevol agrarisch gebied zoals het omgevende gebied in landbouwgebruik (**2.04, 2.11, 2.12 en 2.13**). Deze bosgebieden zijn als bedreigd zonevreemd bos aangeduid. Deze gebieden kunnen bevestigd worden als bosgebied. Ter hoogte van de Merksplassesteenweg (N131) worden enkele landschapstuinen van enkele villa's buiten het plangebied gelaten.

Ontginningsgebied

Voor het ontginningsgebied Blak Meergoor wordt het consensusvoorstel, inrichtingsschets 1 uit de VLM-studie gevolgd in functie van de wijziging van de nabestemming. Hierin wordt als eindinrichting

voorzien in een agrarisch gebied in het oosten, een natuurgebied met plas-dras op verlaagd niveau in het westen en zuiden en landduinen en recreatief gebruik in het noordwesten binnen het gebied.

Vertaald in een aanpassing van de nabestemming komt dit overeen met een bevestiging van het ontginningsgebied met als nabestemming agrarisch gebied met overdruk NVW voor het oostelijk deel (**gebieden 2.31 en 2.32**) en nabestemming natuur met overdruk GEN voor het westelijk deel van het gebied (**gebied 2.33**). De nabestemming natuurgebied wordt in oostelijke richting doorgetrokken om een rechtstreekse natuurverbinding te realiseren met het Luisterborgbos (gelegen buiten het ontginningsgebied). De percelen in ontginningsgebied waarmee deze verbinding wordt gerealiseerd zijn heden reeds bebost en in eigendom van ANB.

Voor het overige werd uitgegaan van de bestaande situatie en opties naar de gewenste situatie.

Voor het agrarisch gebied dat hier en in andere ontginningsgebieden wordt gerealiseerd na ontginning bleek uit het onderzoek in het kader van de Multigroeve MER het streven om dit nieuwe landbouwlandschap een ecologische en landschappelijke basiskwaliteit te geven met herstel van KLE's, dreven en andere landschapsstructurende elementen zoals poelen en andere natte ecotopen, ecologisch beheer van taluds. In die optiek kan ook hier gekozen worden voor een overdruk natuurverweving te voorzien op de agrarische nabestemming.

In de aanduiding op het grafische plan wordt abstractie gemaakt van de verschillende enclaves van bebouwde (geen landbouwbedrijfszetels) percelen binnen ontginningsgebied. Hiermee blijft de mogelijkheid bestaan dat ontginning kan plaatsvinden als opportuniteiten zouden ontstaan voor verwerving en verwijdering van de bebouwing door de betrokken ontginning. Zoniet, blijven de woningen bestaan zoals ook in het consensusvoorstel uit de VLM-studie voorzien is en zoals gebiedsgericht zal worden ingeschreven in het voorschrift voor de 'winning van oppervlaktedelfstoffen'. Voor de bebouwing aan de buitengrenzen van het ontginningsgebied (wel landbouwbedrijfszetels) werd wel uitgegaan van een herbestemming als agrarisch gebied (**zie 2.07, 2.08 en 2.09**).

Voor het natuurdeel wordt de klemtoon gelegd op natte en vochtige ecotopen door verontdieping van permanent waterdragende waterplassen met o.a. aanleg van geleidelijke oevers. In de zuidwestelijke zone aansluitend bij de duinenrug van Blakheide worden voedselarme en in de zuidoostelijke zone iets voedselrijkere ecosystemen nagestreefd. De nabestemming van dit gebied zal op termijn aansluiten bij het bestaande natuurcomplex; een overdruk GEN op de nabestemming natuurgebied ligt voor dit deel dan ook voor de hand.

6.2.3 Deelplan 3 centraal zuid: Kievitshede-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Dit deelplan omvat grosso modo het (deels) landschappelijk waardevol agrarisch gebied in de westelijke uitlopers van het regionaalstedelijk gebied Turnhout rondom de Laakbeekvallei en het natuurcomplex Kievitshede-Ekstergoor-Duivelskuil westelijker hiervan. Het gebied wordt in het noorden begrensd door het kanaal Dessel-Schoten.

Voor het agrarisch gebied rondom de Laakbeekvallei in het zuiden en zuidoosten van het deelplan wordt in de gewenste ruimtelijke structuur een concept voorgesteld waarin het 'behoud en versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw' voorop staat. Afhankelijk van het karakter van het gebied en de ligging van de landbouwbedrijfszetels dient hierin een differentiatie doorgevoerd in de keuze van de bestemmingen (agrarisch gebied met en zonder overdruk natuurverweving, herbestemming naar natuur, herbestemming naar gemengd open ruimtegebied).

Volgens de gewenste ruimtelijke structuur ligt een bevestiging van het natuurcomplex Kievitshede-Ekstergoor-Duivelskuil als natuurgebied met overdruk GEN voor de hand: grotendeels VEN,

grotendeels habitatrichtlijngebied, complexen van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen, landbouwgebruik beperkt tot blijvende graslanden. Hierbij wordt afstemmig bekomen met de grenzen van het regionaalstedelijk gebied, met bebouwde delen en met de biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen die momenteel in agrarisch gebied gelegen zijn.

Agrarische gebieden

Gebieden 3.01, 3.02 en 3.03 vormen intensief bewerkte landbouwgebieden (serre, sierteelt, boomkweek, groenten-, aardbeienteelt, maïsakkers) en met aanwezigheid van een aantal landbouwbedrijfszetels. De percellering is grootschaliger dan andere delen van dit agrarisch gebied. Deze gebieden kunnen derhalve worden bevestigd als agrarisch gebied. Binnen het gebied **3.01** situeert zich het perceel D1S dat is opgenomen in een gemeentelijk planningsproces voor zonevreemde recreatie (ruiterparcours); dit perceel, niet opgenomen binnen het plangebied, is niet in landbouwgebruik en wordt niet bevestigd als agrarisch gebied. In het gebied **3.03** wordt ook een gedeelte volgens het gewestplan bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut herbestemd naar agrarisch gebied. Het betrokken deel vormt een onderdeel van een grootschalig perceel in landbouwgebruik dat duidelijk meer aansluit bij het achterliggende agrarisch gebied dan met het schoolcomplex aan de Antwerpseweg dat buiten het plangebied gelaten wordt.

Gebied 3.04 vormt een bebouwde restzone agrarisch gebied thv de N12 aansluitend bij het westelijk hiervan gelegen woonlint. Dit gebied wordt bevestigd als agrarisch gebied.

Gebied 3.05 vormt een enclave agrarisch gebied tussen dens bebouwd woongebied (Den Hout Beerse), het bedrijf Metallo Chimique en de bebouwing langsheen de Nieuwe Dreef en de Oostmalseweg. Hiermee is het aan drie zijden door het regionaal stedelijk gebied Turnhout omgeven. Het gebied is grootschalig gepercelleerd en wordt noord-zuid doorsneden door een hoogspanningsleiding. Op de westrand langsheen de Nieuwe Dreef is er nauwelijks landbouwgebruik. Het gebied wordt bevestigd als agrarisch gebied.

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Het betreft gebieden in de Laakbeekvallei waar de grondgebonden landbouw nog aanwezig is maar met het gewenste behoud en versterking van (complexen) van ecologische en landschappelijke waarden (concept 18). Het landbouwgebied waarop dit concept van toepassing is, kan verder gedifferentieerd in functie van de aanwezigheid van KLE's, typische percellering, beekbegeleidende begroeiing.

Gebied 3.06 met de afbakening van dit gebied wordt de Laakbeekvallei westelijk van de Nieuwe Dreef verbonden met een centraal in het gebied gelegen overstromingsgevoelig gebied in het verlengde gelegen van de vennen vanuit natuurgebied. Dit gebied vormt een biologisch waardevol tot zeer waardevol complex en is deels bebost of in graslandgebruik. Dit gebied is uitgebreid met delen die niet in landbouwgebruik zijn, die gelegen zijn in de oeverzone van de Laakbeek en delen die biologisch zeer waardevol zijn. Een aantal van deze gebieden zijn aangeduid als ruimtelijk bedreigd bos. Het aanhouden van de overdruk natuurverweving voor dit gebied is belangrijk om verder verlies aan landschappelijke en ecologische waarden door intensifiëring en schaalvergroting van de landbouw tegen te gaan. Behoud van de landschappelijke waarde was via het gewestplan ten dele verzekerd door de overdruk landschappelijk waardevol agrarisch gebied. In het richtinggevend deel van het GRS Beerse wordt dit gebied in de zogenaamde 'passieve' open ruimtecridor opgenomen waar de ruimte voor natuur primeert en landbouw bijdraagt tot het behoud van de open ruimte. Binnen het gebied met overdruk worden geen (huiskavels van) landbouwbedrijven opgenomen. Dit gebied wordt herbestemd naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Gebied 3.07 vormt het oostelijk van de Nieuwe Dreef gelegen agrarisch gebied volgens het gewestplan. Het gebied is vrijwel volledig in landbouwgebruik (graslanden en maïsakkers) maar behoudt alsnog zijn kleinschalig karakter door typische langwerpige percellering haaks op de Laakbeek. Kenmerkend is verder de aanwezigheid van kleine landschapselementen die het verloop van Laakbeek en haar zijrivier de Balloop begeleiden. Het gebied is bouwvrij doch vrijwel volledig omsloten door woongebied dat deel uitmaakt van het regionaalstedelijk gebied. Het zuidoostelijk deel vertoont andere karakteristieken, is natter en slechts beperkt in landbouwgebruik (graslanden)(zie 3.08). Gelet op voorgaande kenmerken het het open landbouw karakter wordt geopteerd het **gebied 3.07** te bevestigen als agrarisch gebied maar met overdruk natuurverweving.

Natuurgebied

Gebied 3.08 vormt het meest zuidoostelijke en nattere deel van het agrarisch gebied oostelijk van de Nieuwe Dreef. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen. Grote delen hebben geen landbouwgebruik; het landbouwgebruik op de randen beperkt zich tot graslanden met soms een zeer grillige perceelstructuur. Het gebied is grotendeels in eigendom van Kempens Landschap maar wordt conform het bosdecreet technisch beheerd door ANB. Als dusdanig vormt het een soort randstedelijk groengebied zoals het Laakbeekbegeleidend graslandcomplex oostelijk hiervan (randstedelijk groengebied Molenvloet) en opgenomen binnen het regionaalstedelijk gebied Turnhout. Om deze redenen ligt een herbestemming als natuurgebied voor de hand.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 3.09 vormt het natuurcomplex Kievitsheide – Ekstergoor - Duivelskuilen en is volgens het GP grotendeels bestemd als natuurgebied, woonuitbreidingsgebied en bosgebied met resten van stortgebieden en uitgeklaide ontginningsgebieden. Dit gebied legt ook een nieuwe begrenzing vast tussen natuurgebied en industriegebied (deels binnen BPA Metallo-Chimique gelegen) noordoostelijk van het plan. Deze grens vormt plaatselijk tevens een nieuwe begrenzing van de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout dat hiermee afgestemd is op het gemeentelijk RUP voor de omleidingsweg (zie hoofdstuk 3.4.2, figuur 9). Het gebied werd uitgebreid met delen in agrarisch gebied die niet in landbouwgebruik zijn, volledig bebost zijn en biologisch waardevol tot zeer waardevol zijn en aansluiten bij het geheel. Hieronder zijn enkele gebieden die werden aangeduid als bedreigd zonevreed bos.

De omzetting van het niet gerealiseerde woonuitbreidingsgebied Ekstergoor naar natuurgebied is een expliciete vraag van de gemeente Beerse zoals reeds werd verankerd in een gemeenteraadsbesluit en zoals bleek uit de adviezen in het kader van het planningsproces voor afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur. Dit gebied is in natuurontwikkeling en vormt een essentiële schakel in de natuurverbinding tussen Ekstergoor en Kievittheide.

In het meest westelijk gedeelte wordt het ontginningsgebied nabij Sint-Jozef, reeds opgenomen in het gewestelijk RUP Klei van de Kempen, opnieuw opgenomen. Hiermee worden de ontbrekende delen, bestemd als stortgebied volgens het gewestplan ook opgenomen om te worden herbestemd en wordt ook afstemming bereikt met het aangrenzende woonlint langsheen de Vlimmersebaan, het industriegebied langsheen het kanaal en het BPA zonevreedde recreatie voor het voetbalterrein aldaar. Dit onderdeel van **gebied 3.09** is grotendeels domeinbos in eigendom van ANB of de gemeente Rijkevorsel.

In het huidige gewestplan maakt het kasteelpark Einde en omgeving (zuidwesten) deel uit van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied tussen de Diepteloop en de Laakbeek. Gezien de

aanwezigheid van enkele bedreigde zonevreemde bossen en natuurelementen met zeer hoge biologische waarde en zonder landbouwgebruik, kan dit gebied deel uitmaken van de projectie van een droge natuurverbinding (noord-zuid) zoals voorzien in het structuurplan van de ruilverkaveling Malle-Beerse. Het eigenlijke kasteelpark krijgt een gemengde functie (zie **3.11**); de overige delen in graslandgebruik kunnen de bestemming natuurgebied met overdruk GEN krijgen in aansluiting bij het bestaand natuurreserveat De Duivelskuil.

Voor de overige delen van dit **gebied 3.09** wordt gezien de bestaande en intussen gerealiseerde hoge natuurwaarden, de overdruk VEN en deels habitatrichtlijn en een beperkt landbouwgebruik (blijvend grasland) geopteerd voor de bestemming natuurgebied met overdruk GEN. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de gewenste ruimtelijke structuur voor versterking van dit gebied volgens concept 15.

Gemengd open ruimtegebied

Gebied 3.10 (Ekstergoor) vormt volgens het gewestplan een (geïsoleerd) agrarisch gebied ter hoogte van de voormalige vliegtuigloods en hoeve Ekstergoor; kleinere delen zijn volgens het gewestplan bestemd als industriegebied en bosgebied. Het gebied vormt een open landschap met weilanden rondom een voormalige hoeve die door de eigenaar, ANB, voor het beheer van het nabijgelegen natuurcomplex in langdurige concessie werd gegeven aan Natuurpunt. Natuurpunt gaat op de site haar professionele ploeg natuurarbeiders huisvesten en de gebouwen gebruiken voor vooral opslag van rollend materieel, beheerresten en beheermateriaal. Op termijn wordt dit Groen Huis uitgebouwd tot een natuureducatief centrum en poort voor ontsluiting van het natuurcomplex Ekstergoor – Hoge Bergen. Een bijkomende socio-economische functie wordt mogelijk in de bestaande hoevegebouwen. In de voorschriften wordt verder voorzien in een mogelijkheid tot uitbreiding van het bestaand bebouwde en verharde oppervlakte. Vanwege de huidige agrarische bestemming volgens het gewestplan, de opties voor een gemengde toekomstige invulling, de ligging buiten habitatrichtlijngebied en Ven-gebied wordt geopteerd om dit gebied te bestemmen als ‘gemengd open ruimtegebied’ met bijkomende marges voor bebouwing en verharding. De oostelijke begrenzing van het gebied is afgestemd met de ligging van het tracé voor de nieuwe omleidingsweg rond Beerse. Hiermee worden ook de resten van als industrie bestemd gebied en dit deel van het geldende BPA Metallo-Chimique opgeheven en herbestemd naar gemengd open ruimtegebied.

Gebied 3.11 (Einde) vormt een gebied volgens het gewestplan deels als landschappelijk waardevol agrarisch gebied en deels als natuurgebied bestemd. Het gebied kan als eenheid worden beschouwd waarin zowel landbouw (graslanden), natuur en eventueel een multifunctionele inrichting (kasteel met vijver zonder erfgoedwaarden) een plaats kunnen krijgen. Dit gebied is van cruciaal belang voor de in de ruilverkaveling Malle-Beerse voorziene natuurverbinding tussen Abtsheide-Ekstergoor (deel van de Open Kempen) en Epelaar en De Diepte (deel van het gebied Kleine Nete). De bestemmingswijziging versterkt ook de beekbegeleidende natuurverbinding van de Diepteloop – Visbeek – Kindernauwbeek - Bosbeek. Als differentiatie en ter versterking van de realisatie van de zuidelijke natuurverbinding wordt dit gebied herbestemd als gemengd open ruimtegebied en het omgevende gebied als natuurgebied.

Bosgebied

Gebied 3.12 vormt een bosrestand in eigendom van de gemeente Beerse en in beheer door ANB niet direct aansluitend bij het groter geheel van natuurcomplex maar dienstig als bufferzone tussen woongebied en open ruimte.

Gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater

Gebied 3.13 betreft een zuidelijke uitbreiding van de afvalwaterzuiveringsinfrastructuur zonder noemenswaardige landschappelijke of ecologische waarde. Dit gebied wordt als dusdanig gelijkaardig als het naastgelgen RWZI bestemd als gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater.

6.2.4 Deelplan 4 oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoeve

In algemene zin is het gebied te verdelen in:

- *een noordwestelijk deel agrarisch gebied (GP):* een open landschap met beperkte aanwezigheid van kleine landschapselementen en aangrenzend aan de nieuwe ontginningsgebieden Meienboshoeve (RUP Klei van de Kempen);
- *een oostelijk deel landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP):* een meer gesloten landbouwgebied met veel KLE's, dreefstructuren, houtkanten en verspreide bosjes;
- *een zuidwestelijk deel grotendeels bestemd als natuurgebied en stortgebied (GP):* natuurcomplex ontstaan door voormalige ontginningsactiviteit.

Op de overgang tussen het oostelijk agrarisch gebied en het natuurgebied rest nog een deel van het bestaande in exploitatie zijnde ontginningsgebied.

In de gewenste ruimtelijke structuur is die driedigheid eveneens duidelijk: samenhangend agrarisch gebied in het noordwesten (concept 10), mozaïklandschap in het oostelijk deel (concept 18/36) en een hoogwaardig natuurcomplex in het zuidwesten (concept 15). In de verdere differentiatie van deze gebieden komt het er vooral op aan keuzes te maken in de overgangen tussen deze grote blokken op basis van biologische waarde, huidig voorkomen, potenties voor toekomstig gebruik en functie.

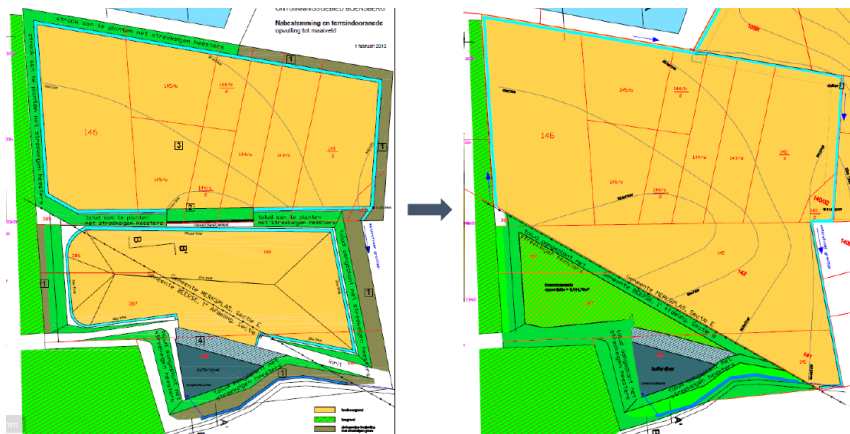
Ter aanvulling van deze algemene inleiding is het nuttig in te gaan op de wijzigingen ten aanzien van het ontginningsgebied.

Ten eerste is gezocht naar afstemming met de naastliggende landbouwbedrijfszetels die gedeeltelijk in ontginningsgebied gelegen zijn volgens het gewestplan. De grens is ter plaatse aangepast.

Ten tweede wordt een gedeelte van het ontginningsgebied (met nabestemming agrarisch gebied) bevestigd waarbij wel wordt afgezien van de realisatie van bufferstroken rondom. Voorzien wordt in een heropvulling tot op maaiveld zodat het gebied na ontginning aansluit bij het oostelijk hiervan gelegen agrarisch gebied waar ook de landbouwbedrijfszetels gelegen zijn.

Ten derde wordt een gedeelte van het ontginningsgebied geschrapt vanwege niet langer in exploitatie. Dit gebied is intussen ingericht als agrarisch gebied op verlaagd niveau waarvan het noordelijk deel verder zal worden opgevuld tot op maaiveld zodat het kan aansluiten op het omliggende agrarisch gebied. Het zuidelijk deel behoudt zijn huidige inrichting maar wordt herbestemd als natuurgebied; in dit gebied kunnen ook de boscompensaties plaatsvinden noodzakelijk door het wegvallen van de voorziene bufferstroken. De gemeentegrens vormt hiermee een harde grens tussen natuur en landbouw die ook in de inrichting hard wordt gemaakt.

Op bijgaande kaart is het concept hiervoor weergegeven.

Hierna wordt per gebied verder ingegaan op de differentiatie in verschillende bestemmingen.

Agrarische gebieden

Gebieden 4.01 en 4.02 vormen de resterende landbouwgebieden tussen N124 (Steenweg op Turnhout/Merksplas) en de bestaande en nieuwe ontginningsgebieden rond Meienboshoeve. Deze gebieden kennen een gemengd landbouwgebruik van graslanden en akkerbouw maar ook serreteelt en sierplantenteelt. In het gebied liggen verschillende landbouwbedrijfszetsels. De enkele woningen die hier gelegen zijn, behouden hun mogelijkheden als zonevreemde woningen conform de regelgeving voorzien in de VCRO. Binnen het gebied ligt één gerealiseerde verkaveling voor twee woningen. De overige percelen zijn onbebouwd. Deze ‘restzone’ en het gebied worden in hun geheel als agrarisch gebied bevestigd. De gebieden hebben op zich een lage biologische en landschappelijke waarde. Tot het **gebied 4.02** behoort ook het noordelijk deel van voormalig ontginningsgebied op verlaagd niveau dat na opvulling tot op maaiveld deel zal uitmaken van het agrarisch gebied.

Gebied 4.03 vormt een ontgonnen deel agrarisch gebied op verlaagd niveau omgeven door het nieuwe ontginningsgebied Meienboshoeve Oost en in het zuiden begrensd door een voormalige ontginning (in natuurontwikkeling) in agrarisch gebied. De bevestiging van agrarisch gebied in deze omgeving past in de vastlegging van een harde noordgrens van het natuurcomplex. Dit gebied zal in de toekomst, samen met het nog te ontginnen gebied Meienbos, deel uitmaken van het agrarisch gebied.

Gebieden 4.04, 4.05 en 4.06 vormen de uitgesneden huiskavels uit agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (**gebied 4.08**). Deze uitsnijdingen vormen ruimtelijk logische grenzen rondom de desbetreffende bedrijven.

Gebied 4.07 vormt de landbouwkavel in gebruik door het landbouwbedrijf gelegen aan Steenbakkersdam op de noordoever van het kanaal. Dit bedrijf maakt gebruik van een samenhangend geheel grasland volgens het gewestplan momenteel gelegen in natuurgebied. De nabijheid van dit perceel, de lage tot onbestaande natuurwaarden en de logische samenhangende vorm ervan verantwoorden een bevestiging van het landbouwgebruik als agrarisch gebied. Het omgevende natuurgebied met zeer hoge natuurwaarden blijft bevestigd als natuurgebied met overdruk GEN en sluit aan bij het groter samenhangend natuurcomplex Boensberg-Oosteneinde (zie **4.10**) en de spie ontginningsgebied met nabestemming natuur (buiten plangebied).

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Gebied 4.08 landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan gevat tussen tussen R13 (ring rond Turnhout), het kanaal en de N124 (Steenweg op Turnhout/Merksplas). Het gebied wordt

ondanks intensief landbouwgebruik gekenmerkt door het veelvuldig voorkomen van biologisch zeer waardevolle bosjes, houtkanten, dreefstructuren en de noordwest-zuidoost georiënteerde beekbegeleidende begroeiing van de Achterstokloop. In uitvoering van de gewenste structuur en aansluitend bij het randstedelijk groengebied de Wieltjes (overzijde R13 en binnen het RSG Turnhout) wordt dit gebied herbestemd als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving op uitzondering van de uitgesneden huiskavels (**zie 4.04-4.06**) en de bij het grotere natuurgebied aansluitende bosjes. Ook de aanwezige bossen krijgen een aparte bestemming als bosgebied (**zie 4.11**).

Natuurgebied

Gebied 4.09 vormt een decentraal laaggelegen beekbegeleidend (Achterstokloop) en biologisch zeer waardevol bebost gebied van zekere omvang grenzend aan de ring rond Turnhout en het kanaal en aansluitend bij het omgevende natuurgebieden. Ter versterking van de oostelijke relatie met de gemengde open ruimtegebieden binnen het stedelijk gebied en het stadsbos RSG Turnhout zuidelijk van het kanaal ('groene sikkel'), wordt dit gebied herbestemd als natuurgebied. Het gebied werd ook aangeduid als bedreigd zonevreemd bos.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 4.10 vormt het natuurcomplex Boensberg-Oosteneinde met uitlopers langsheen het kanaal in oostelijke richting en momenteel reeds bestemd als natuurgebied volgens het gewestplan en het gewestelijk RUP Klei van de Kempen. Aan de oostzijde wordt een logische begrenzing gezocht met het agrarische gebied. Op de noordwestgrens wordt geopteerd om een deel van het gewestelijk RUP Milieubedrijf Beerse-Merksplas (voormalig stort) op te nemen binnen het natuurcomplex en te herbestemmen als natuurgebied met overdruk GEN. Een andere zone waarop specifieke installaties staan in functie van afvalverwerking, wordt buiten het plangebied gehouden. Zuidelijk van de verlaten groeve Oosteneind (grotendeels in agrarisch gebied gelegen) bevinden zich enkele blackpoints Beersewaard en Stonnemar met vermoedelijk vervuiling met industrieel afval met mogelijke uitloging in het grondwater en naar de naastliggende plas. Uit studies van Ovam is bekend dat het grondwater lokaal verontreinigd is door de stortplaatsen. Ovam heeft al aangegeven tot ambtshalve sanering te zullen overgaan van deze blackpoints waardoor een nabestemming als agrarisch gebied derhalve niet voor de hand ligt.

Bosgebied

De verschillende bosjes met een omvang van omtrent 5 ha die binnen het agrarisch gebied gelegen zijn (**4.11**) worden bevestigd als bosgebied. Deze bosjes zijn grotendeels van biologisch zeer hoge waarde en vormen de kapstok waaraan de aanwezige KLE's binnen dit agrarisch gebied zijn gekoppeld. Ze werden allen aangeduid als bedreigd zonevreemd bos; een herbestemming als bosgebied ligt dan ook voor de hand.

Ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied

Gebied 4.12 vormt het restant van het ontginningsgebied waarvan een groot gedeelte reeds werd herbestemd als natuurgebied met overdruk GEN in het RUP Klei van de Kempen. Het oostelijk deel is nog deels in exploitatie. Ook daar werd contour van de GP-bestemming ontginningsgebied bijgesteld in het RUP Klei van de Kempen door schrapping van ontginningsgebied voor percelen waarop landbouwbedrijfszetels en hun huiskavel gelegen zijn (zuidelijke begrenzing). Een optie om een verdere bijstelling van de noord- (bestaande ontgonnen delen) en oostgrens (afstemming op bestaande landbouwbedrijven en bewoning) is hier opgenomen voor het resterende deel van het ontginningsgebied. Voorliggend RUP voorziet ook in een uitbreiding van ontginningsgebied

aansluitend op de reeds ontgonnen delen (nu naastliggende plas) maar met het doel de nabestemming agrarisch gebied te realiseren. Boscompensaties voor het verlies aan bos door deze uitbreiding zijn voorzien op deze grens tussen natuurgebied en agrarisch gebied en binnen natuurgebied met overdruk GEN (4.10). Het gebied dat voor deze uitbreiding in aanmerking komt is momenteel niet in agrarisch gebruik maar dringt wel deels in het samenhangend landbouwgebied.

7 Specifieke beoordelingen en toetsen

7.1 Onderzoek tot milieueffectrapportage

In uitvoering van artikel 4.2.5. van het decreet van 27 april 2007 houdende de wijziging van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) is een onderzoek tot milieueffectrapportage uitgevoerd.

Uit de beschrijving van het voorgenomen plan en de inschatting van de mogelijke milieueffecten wordt afgeleid dat het ruimtelijk uitvoeringsplan geen aanzienlijke negatieve milieueffecten zal genereren. Bijgevolg moet het plan niet onderworpen worden aan een plan-MER in de zin van het plan-MER-decreet van 27 april 2007.

In het onderstaande onderzoek wordt ook aangetoond dat het voorgenomen plan geen betekenisvolle aantasting kan veroorzaken van de kenmerken van speciale beschermingszones en dus geen passende beoordeling in de zin van artikel 36 van het natuurdecreet vereist.

Het onderzoek tot milieueffectrapportage omvat volgende onderdelen die integraal in deze toelichtingsnota zijn opgenomen:

- Omschrijving van het doel en de reikwijdte van het plan;
- Beschrijving en inschatting van de mogelijke milieueffecten van het voorgenomen plan;
- Samenvattende beschrijving met ook een inschatting van de mogelijke cumulatieve effecten;

Dit onderzoek tot milieueffectrapportage maakt deel uit van de toelichtingsnota van het voorontwerp en werd voor advies voorgelegd aan de besturen en instanties zoals bepaald in artikel 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2007 betreffende de milieueffectrapportage van plannen en programma's als onderdeel van het voorontwerp-GRUP.

Conform de bepalingen van artikel 4.2.6 van het DABM werd het 'onderzoek tot milieueffectrapportage' en de uitgebrachte adviezen vervolgens overgemaakt aan de dienst MER van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie met het oog op de goedkeuring van de bevindingen en de conclusie van dit onderzoek.

De resultaten van het onderzoek tot milieueffectrapportage zijn in deze toelichtingsnota opgenomen. Ze kunnen ook geraadpleegd worden op www.mervlaanderen.be.

7.1.1 Omschrijving van het doel en de reikwijdte van het plan

De reikwijdte van het voorgenomen plan strekt zich uit tot de nodige bestemmingswijzigingen om de in hoofdstuk 6 beschreven visie uitvoerbaar te maken. In hoofdlijnen zal het voorgenomen plan:

- (landschappelijk waardevolle) agrarisch gebieden zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg hernemen of omzetten naar:
 - (A) agrarisch gebied met overdruk natuurverweving;
 - (B) natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur);
 - (C) bosgebied;
 - (D) gemengd openruimtegebied;
 - (E) gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater;
 - (F) gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied;

- natuurgebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg hernemen of omzetten naar:
 - (G) agrarisch gebied met overdruk natuurverweving;
 - (H) natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
 - (I) gemengd openruimtegebied;
- bosgebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg hernemen of omzetten naar:
 - (J) natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur);
 - (K) gemengd openruimtegebied;
- (L) buffergebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg omzetten naar natuurgebied;
- (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg hernemen of omzetten naar:
 - (M) agrarisch gebied, in functie van het behoud voor de land- en tuinbouw (o.m. landbouwbedrijfszetels) en het vrijwaren van bestaande bebouwde percelen;
 - (N) natuurgebied;
 - (O) natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
 - (P) gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied met overdruk natuurverweving;
 - (Q) gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
- (R) ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg hernemen als gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
- uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg omzetten naar:
 - (S) agrarisch gebied;
 - (T) natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
 - (U) gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied en overdruk grote eenheid natuur;
- (V) gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg, omzetten naar agrarisch gebied;
- (W) gebied voor milieubelastende industrieën zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg, omzetten naar open ruimtegebied en naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur);
- (X) (dag)recreatiegebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg en omzetten naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
- (Y) woonuitbreidingsgebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg, omzetten naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;
- (Z) stortgebied met nabestemming groengebied zoals aangeduid op de geldende plannen van aanleg, omzetten naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur);

De detailleringgraad van het voorgenomen plan sluit zo nauw mogelijk aan bij de algemeen geformuleerde doelstellingen van het plan.

7.1.2 Aftoetsen van de plan-MER-plicht van rechtswege

Plannen die volgens het plan-MER-decreet van 27 april 2007 van rechtswege onderworpen moeten worden aan een planmilieueffectenrapportage zijn:

- plannen waarvoor een passende beoordeling vereist is ten aanzien van speciale beschermingszones (art. 36ter natuurdecreet) en die niet het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau of geen kleine wijziging inhouden.
- plannen die tegelijkertijd (1) een kader vormen voor de toekenning van vergunningen voor project-merplichtige activiteiten (volgens bijlage I, II en III BVR 10.12.2004), (2) niet het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau of geen kleine wijziging inhouden en (3) betrekking hebben op landbouw, bosbouw, (...) en ruimtelijke ordening.

Het voorgenomen plan is in hoofdzaak gericht op het behoud van de onbebouwde open ruimte voor de essentiële functies landbouw, natuur en bos en een herschikking van de grenzen voor nabestemming van het grootschalig ontginningsgebied Blak-Meergoor.

Voor wat het habitatrictlijngebied 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats' betreft, wordt verwezen naar § 8.2 van deze toelichtingsnota. Gelet op de doelstelling van het plan, kan gesteld worden dat geplande bestemmingswijzigingen worden doorgevoerd om een aangepast beheer in de zin van de speciale beschermingszone mogelijk te maken en dat er dus bijgevolg geen betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats van deze speciale beschermingszone kan zijn en geen passende beoordeling vereist is.

Voor een aantal planonderdelen kan gesteld worden dat het om een 'kleine wijziging' gaat in de zin van art. 4.2.3 § 2 van het plan-MER-decreet.:

- De agrarische gebieden die in het ruimtelijk uitvoeringsplan opgenomen worden, hebben thans deze bestemming reeds in de bestaande plannen van aanleg. Voor deze gebieden wijzigt de bestemming niet en zijn er bijgevolg geen aanzienlijke milieueffecten te verwachten ten opzichte van het niet uitvoeren van het plan (het zgn. 0-alternatief).
- De differentiatie van de agrarische gebieden, namelijk de aanduiding van het natuurverwevingsgebied bovenop het agrarisch gebied of landschappelijk waardevol agrarisch gebied, de wijziging naar natuurgebied met overdruk GEN, naar bosgebied en naar gemengd openruimtegebied kan tevens gezien worden als een kleine wijziging. Ook de wijziging van landschappelijk waardevol agrarisch gebied naar agrarisch gebied kan als kleine wijziging worden gezien.
- Voor de gebieden die thans reeds een bestemming natuur-, bos- of buffergebied hebben op de plannen van aanleg, wordt in principe deze groene bestemming grotendeels hernomen in het ruimtelijk uitvoeringsplan. In enkele gevallen is dit niet het geval waar op basis van de bestaande feitelijke situatie een bestemmingswijziging naar een vorm van respectievelijk agrarisch gebied of gemengd open ruimtegebied kan worden verantwoord.
- Voor de gebieden die thans reeds een bestemming (uitbreiding van) ontginningsgebied hebben, wijzigt voor bepaalde delen enkel de nabestemming en dit op basis van de ruimtelijke inrichtingsvisie voor het gehele ontginningsgebied. Ontginnen blijft mogelijk; de inrichting na ontginning is beter afgestemd op de gewenste ruimtelijke structuur voor het gehele gebied en zijn omgeving.

- De bovengrondse en ondergrondse leidingen zijn reeds als dusdanig voorzien op het gewestplan of latere ruimtelijke uitvoeringsplannen en worden hernomen. De aanduidingen in het ruimtelijk uitvoeringsplan houden dus geen planwijziging in.

:

- Het omzetten van agrarisch gebied naar gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater staat in functie van de bevestiging van een gerealiseerd bufferbekken bij een bestaande rioolwaterzuiveringsinstallatie. Het gaat om een wijziging van omtrent 1,5 ha met een natuurlijke (bouwvrije) inrichting die goed aansluit bij het voorziene omliggende natuurgebied.
- Het omzetten van agrarisch gebied naar gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied staat in functie van een herschikking van de begrenzing van een bestaande ontginningsgebieden. Tegenover deze wijziging staat de wijziging van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied en met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar agrarisch gebied in functie van het behoud voor de land- en tuinbouw (o.m. landbouwbedrijfszetels) en het vrijwaren van bestaande bebouwde percelen. Het gaat met name om huiskavels van landbouwbedrijven op de rand van ontginningsgebieden in deelplannen 2 en 4. Om diezelfde reden wordt ook een zeer klein gebiedje gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (deel van de Kolonie van Merksplas) naar agrarisch gebied omgezet.
- De omzetting van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied en met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar natuurgebied en natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur situeert zich ook de sfeer van beperkte grensaanpassingen. Deze wijzigingen staan in eerste instantie in functie van het behoud en de versteking van de bestaande natuurwaarden en de samenhang met grotere gehelen aan de rand van het ontginningsgebied alsook van het uitsluiten van een bebouwd perceel aan de rand van het ontginningsgebied maar temidden van het natuurcomplex Blak uit de ontginning.
- De omzetting van gebied voor milieubelastende industrieën, van (dag)recreatiegebied, van woonuitbreidingsgebied en van stortgebied met nabestemming groengebied naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur) in functie van het behoud van bestaande en intussen ontwikkelde natuurwaarden en in functie van herschikking van de begrenzing met harde functies.

Voor deze planonderdelen die beschouwd worden als een kleine wijziging wordt hieronder een 'onderzoek tot milieueffectrapportage' doorgevoerd om de mogelijke milieueffecten op planniveau na te gaan.

7.1.3 Overwogen, maar verworpen alternatieven

Er zijn geen relevante te onderzoeken alternatieven op planniveau.

De keuze voor de bestemmingen vloeit voort uit de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos, die in belangrijke mate bepaald is door de bestaande fysische structuur van het gebied, het actuele landgebruik en de juridische en beleidsmatige kaders vanuit het milieu- en natuurbeleid. Het opstellen van deze ruimtelijke visie vormde het voorwerp van een uitgebreid overlegproces met gemeenten, provincies, diensten van het Vlaams Gewest en natuur-, bos- en landbouworganisaties.

Bijkomende element was de vertaling van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie nabestemming ontginningsgebied Blak-Meergoor, opgesteld door VLM in opdracht van de dienst Natuurlijke Rijkdommen van de Vlaamse Overheid. Deze visie leidde tot een consensusvoorstel voor herschikking van de nabestemming en een visie voor inrichting van het gebied na ontginning.

Voor de motivatie van de verschillende bestemmingswijzigingen wordt verwezen naar § 7.2. De in het grafisch plan voorgestelde begrenzing van de verschillende landbouw-, natuur- en bosbestemmingen

vloei voort uit het terreinonderzoek op perceelsniveau en de evaluatie van het huidige en mogelijke toekomstige landgebruik op het betreffende perceel in relatie tot het fysische systeem en de geformuleerde ruimtelijke visie. Mogelijke andere configuraties worden beschouwd als ‘varianten’ binnen hetzelfde planalternatief waarbij de begrenzing van de bestemmingen op individueel perceelsniveau kan variëren.

7.1.4 Relevante en te onderzoeken milieueffecten

Per type van bestemmingswijziging wordt de relevantie van de verschillende milieudisciplines nagegaan.

- Indien een bestemmingswijziging ‘in theorie’ aanleiding zou kunnen geven tot een verandering die mogelijk tot negatieve effecten zou kunnen leiden voor een bepaald milieuaspect, wordt deze milieudiscipline ‘in concreto’ verder onderzocht in het onderzoek tot milieueffectrapportage.
- De milieudisciplines waarvoor gesteld kan worden dat ze niet relevant zijn omdat de voorgestelde bestemmingswijziging geen veranderingen met zich meebrengt die een significant negatief effect zouden kunnen hebben, zullen niet verder aan bod komen in het onderzoek tot milieueffectrapportage

Bestemmingswijziging	Bodem	Grond- en oppervlaktewater	Geluid en trillingen	Lucht	Fauna en flora	Landschap, onroerend erfgoed en archeologie	Mens en ruimte (incl. hinder en mobiliteit)
A. Van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied	0	0	0	0	0	0	X
B. Van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur)	0	0	0	0	0	X	X
C. Van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar bosgebied	0	0	0	0	0	0	X
D. Van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar gemengd openruimtegebied	X	X	X	0	0	X	X
E. Van agrarisch gebied naar gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater	X	X	X	X	X	X	X
F. Van agrarisch gebied naar gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied	X	X	X	X	X	X	X
G. Van natuurgebied naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving	X	X	0	0	X	X	X
H. Van natuurgebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur.	0	0	0	0	0	0	X
I. Van natuurgebied naar gemengd openruimtegebied	X	X	X	0	X	X	0
J. Van bosgebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	X	X
K. Van bosgebied naar gemengd openruimtegebied	X	X	X	0	X	X	X

L. Van buffergebied naar natuurgebied	0	0	0	0	0	X	X
M. Van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied naar agrarisch gebied	0	0	0	0	0	X	X
N. Van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied naar natuurgebied	0	0	0	0	0	X	X
O. Van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	0	X
P. Van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied naar gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied	0	0	0	0	0	0	X
Q. Van (uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied naar gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	0	X
R. Van ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied naar gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	0	X
S. Van uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar agrarisch gebied	X	X	0	0	0	X	X
T. Van uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	X	X
U. Van uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur	0	0	0	0	0	0	X
V. Van gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar agrarisch gebied	0	0	0	0	0	0	X
W. Van gebied voor milieubelastende industrieën naar gemengd open ruimtegebied en naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;	0	0	0	0	0	X	X
X. Van (dag)recreatiegebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;	0	0	0	0	0	X	X
Y. Van woonuitbreidingsgebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur;	0	0	0	0	0	X	X
Z. Van stortgebied naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur);	0	0	0	0	0	X	X

X = de bestemmingswijziging kan aanleiding geven tot veranderingen in het gebied die mogelijk negatieve effecten kunnen veroorzaken

0 = de bestemmingswijziging geeft geen aanleiding tot veranderingen in het gebied die negatieve effecten kunnen veroorzaken

Methodiek milieubeoordeling

Om aan te tonen dat voor het voorgenomen plan verder geen significante negatieve milieueffecten heeft voor de in § 8.1.4 weerhouden relevante milieudisciplines en derhalve geen plan-MER behoeft

in de zin van artikel 4.2.3 § 3 van het plan-MER-decreet, zal per type bestemmingswijziging volgende methodiek worden gehanteerd:

- 1° In welke mate verschilt het voorgenomen plan van het huidig geldend plan ?
- 2° Hoe gaat het voorgenomen plan om met de bestaande (referentie-)toestand ?
- 3° Kan het voorgenomen plan aanleiding geven tot significante milieueffecten voor de relevante mer-disciplines ?
- 4° Conclusie.

Beschrijving en inschatting van de mogelijke milieueffecten van het voorgenomen plan per bestemmingswijziging

A. Bestemmingswijziging van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar agrarisch gebied met overdruk natuurverwevingsgebied.

A.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als 'agrarisch gebied met overdruk natuurverweving'. Dit impliceert een verbod op het oprichten van nieuwe landbouwbedrijfszetels of andere gebouwen. De huidige bestemming op het gewestplan houdt geen bouwverbod in en laat in principe inplanting van landbouwbedrijfsgebouwen in het agrarisch gebied toe. De overdruk 'natuurverweving' geeft aan dat handelingen in functie van het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden expliciet toegelaten zijn en dat handelingen in functie de grondbestemmingen slechts toegelaten zijn voor zover de aanwezige natuurwaarden in stand worden gehouden (standstill-beginsel). Vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...) zijn er geen specifieke bijkomende verbods- of gebodsbepalingen van toepassing.

A.2. Binnen de referentietoestand 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' is bijkomende bebouwing in functie van de beroepslandbouw mogelijk. Door de bestemmingswijziging wordt bijkomende bebouwing in het gebied uitgesloten in die delen van het agrarisch gebied die nog een aaneengesloten, onbebouwd openruimtegeheel vormen. De bebouwingsmogelijkheden worden beperkt om de landschaps-ecologische kwaliteit van deze gebieden te vrijwaren en te versterken. Bestaande landbouwbedrijfsgebouwen en -zetels worden niet opgenomen in het natuurverwevingsgebied: rond de bestaande landbouwzetels wordt een voldoende ruime uitbreidingsperimeter gelaten rekening houdend met de gebiedsspecifieke omgevingskenmerken (landschappelijke en ecologische waarde...), de bouwfysische geschiktheid en de landbouweconomische haalbaarheid. De doelstelling van deze wijzigingen is dus om de bestaande ruimtelijke kenmerken te bestendigen en te versterken zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied in het gedrang te brengen.

A.3. Het vrijwaren van het onbebouwd karakter en de landschapsecologische waarden in de 'agrarische gebieden met overdruk natuurverweving' heeft geen negatieve effecten voor de discipline 'mens en ruimte'. Gezien er bij de afbakening van deze bouwvrije zones voldoende ruime uitbreidingsmogelijkheden voor land- en tuinbouwgebouwen gelaten zijn buiten de bouwvrije zone en er geen bestaande landbouwbedrijfszetels in de bouwvrije zones worden opgenomen, kan gesteld worden dat er geen negatieve effecten kunnen zijn op de ruimtelijk-functionele samenhang van de agrarische structuur. Omdat versnippering, verharding of barrièrewerking door bebouwing vermeden wordt, blijven deze landbouwgronden beschikbaar voor de grondgebonden beroepslandbouw, wat een positief effect is. Het vermijden van bijkomende bebouwing in overstromingsgevoelige zones en het vrijwaren van het waterbergend vermogen van de beekvalleien draagt bij tot het vermijden van

schade door overstromingen, wat eveneens een positief effect is. Wat betreft bestaande zonevreemde woningen en andere constructies wijzigt het plan de geldende decretale mogelijkheden inzake verbouwen, uitbreiden of herbouwen niet, zodat er op dat vlak geen effect is.

A.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

B. Bestemmingswijziging van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur).

B.1. Een aantal zones worden herbestemd van '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' naar 'natuurgebied'. De bestemmingswijziging impliceert dat het oprichten van gebouwen en constructies, behoudens van vergunning vrijgestelde handelingen, niet meer toegelaten is en dat het bewerken van cultuurgronden of ander grondgebonden landbouwgebruik mogelijk blijft binnen de randvoorwaarden inzake bemesting, vegetatiewijzigingen, gebruik van bestrijdingsmiddelen etc. zoals die vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...) van toepassing zijn binnen natuurgebied. De bestemmingswijziging impliceert dat de mogelijkheden inzake natuurontwikkeling verruimd worden ten opzichte van hetgeen in agrarisch gebied mogelijk is. De overdruk GEN heeft geen wezenlijke impact op de beoordeling van de milieueffecten. De overdruk GEN geeft de gebieden het juridische statuut als grote eenheid natuur.

B.2. Binnen de referentietoestand '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' is het optrekken van bebouwing in functie van de beroepslandbouw mogelijk. Een herbestemming naar 'natuurgebied' sluit de bouw van nieuwe landbouwbedrijfsgebouwen uit. Binnen de zones die herbestemd worden van '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' naar 'natuurgebied' zijn géén bestaande landbouwbedrijfsgebouwen opgenomen; de meeste percelen zijn niet in landbouwgebruik. Binnen de referentietoestand is het te verwachten dat de percelen die op dit ogenblik actief in landbouwgebruik zijn, in landbouwgebruik kunnen blijven. De bestemmingswijziging naar natuurgebied impliceert niet dat de betrokken percelen ook effectief als dusdanig zullen worden ingericht: zolang de eigenaar/gebruiker het huidige agrarische gebruik verder zet, blijft het huidige landgebruik ongewijzigd. Het is pas op het ogenblik dat de eigenaar/gebruiker zélf beslist om tot natuurinrichting over te gaan, dat de bestemming effectief gerealiseerd wordt. Wanneer de betrokken percelen als natuurgebied zijn ingericht, zorgt de bestemming 'natuurgebied' dat deze bestaande feitelijke toestand bestendig blijft.

B.3. De bestemmingswijzigingen van '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' naar 'natuurgebied' creëren een planologisch kader voor de uitbreiding en verbinding van de bestaande natuurcomplexen waar ze aan grenzen. Het bebossen van de nog niet beboste percelen draagt bij tot de uitbreiding en verwezenlijking van de instandhoudingsdoelstellingen binnen de aangeduide Speciale Beschermingszone in de onmiddellijke omgeving. De bestemmingswijzigingen van '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' naar 'natuurgebied' gebeuren aansluitend bij bestaande boskernen. Voor de cultuurgronden die een bestemmingswijziging naar bosgebied krijgen, gelden er ruime overgangs- en ontheffingsbepalingen vanuit het mestdecreet, zodat het actuele landbouwgebruik zonder beperkingen bestendig kan worden tot op het ogenblik dat eigenaar(s) en/of gebruiker(s) beslissen om tot bebossing over te gaan. De invloed van het planvoorstel op het ruimtelijk functioneren van de agrarische structuur is bijgevolg niet significant negatief. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat het plan geen significant negatieve milieueffecten heeft voor de discipline 'mens-ruimtelijke ordening'. Ten aanzien van de erfgoedwaarden, met name archeologie, blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze

herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline ‘landschap, onroerend erfgoed en archeologie’.

B.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

C. Bestemmingswijziging van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar bosgebied.

C.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als ‘(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied’ worden herbestemd naar ‘bosgebied’. Er wordt daarbij niet voorzien in een overdruk GEN of GENO. Door deze bestemmingswijziging wordt het bebossen van deze gebieden expliciet mogelijk gemaakt, voor zover het niet over bestaande beboste delen gaat. De mogelijkheden voor bebossing worden dus verruimd ten aanzien van de mogelijkheden voor bebossing die er in het ‘(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied’ zijn, zoals geregeld via de bepalingen van het Veldwetboek. Het oprichten van gebouwen en constructies voor de landbouw is niet meer mogelijk in ‘bosgebied’. Het bewerken van cultuurgronden of ander grondgebonden landbouwgebruik blijft mogelijk binnen ‘bosgebied’ binnen de geldende sectorale regelgeving (o.a. mestdecreet, natuurdecreet).

C.2. Binnen de referentietoestand ‘(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied’ is bijkomende bebouwing in functie van de beroepslandbouw mogelijk. Een herbestemming naar ‘bosgebied’ sluit de bouw van nieuwe landbouwbedrijfsgebouwen uit. Binnen de zones die herbestemd worden van ‘agrarisch gebied’ naar ‘bosgebied’ zijn géén bestaande landbouwbedrijfsgebouwen opgenomen. Binnen de referentietoestand is het te verwachten dat de percelen die op dit ogenblik actief in landbouwgebruik zijn, in landbouwgebruik blijven. De bestemmingswijziging naar bosgebied impliceert niet dat de betrokken percelen ook effectief bebost zullen worden: zolang de eigenaar/gebruiker het huidige agrarische gebruik verder zet, blijft het huidige landgebruik ongewijzigd. Het is pas op het ogenblik dat de eigenaar/gebruiker zélf beslist om tot bebossing over te gaan of te laten overgaan, dat de bestemming effectief gerealiseerd wordt. Indien de betrokken percelen reeds bebost zijn, zorgt de bestemming ‘bosgebied’ dat deze bestaande feitelijke toestand bestendig blijft.

C.3. De bestemmingswijziging van ‘(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied’ naar ‘bosgebied’ creëert een planologisch kader voor het behoud van een aantal bestaande beboste kernen/percelen en het voor het versterken van de mozaïeklandschappen Oosteneinde en westelijk van Merksplas Kolonie. Hiermee wordt ook de fysische structuur van kleine landschapselementen deels verankerd. De bestemmingswijzigingen van ‘(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied’ naar ‘bosgebied’ gebeuren onmiddellijk aansluitend bij de bestaande bosjes en zijn van een dermate beperkte oppervlakte dat de ruimtelijk-functionele samenhang van het agrarische gebied niet wordt aangetast of versnipperd. In voorliggend gewestelijk RUP ondergaan geen cultuurgronden een bestemmingswijziging naar bosgebied. De invloed van het planvoorstel op het ruimtelijk functioneren van de agrarische structuur is bijgevolg zeer beperkt tot onbestaande. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat het plan geen significant negatieve milieueffecten heeft voor de discipline ‘mens-ruimtelijke ordening’.

C.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

D. Bestemmingswijziging van (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied naar gemengd openruimtegebied.

D.1. Een aantal percelen die op het gewestplan bestemd zijn als '(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied' worden herbestemd naar 'gemengd openruimtegebied'. Binnen het 'gemengd openruimtegebied' zijn natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg en landbouw nevensgeschikte functies; de aangeduide gebieden zijn samenhangende gebieden rondom een hoeve of kasteelpark met elk van deze functies (Ekstergoor en Einde). Het oprichten van nieuwe landbouwbedrijfszetels of serres is niet toegelaten. Ten aanzien van deze gebieden worden wel mogelijkheden ingeschreven die het functioneren van de infrastructuur in zijn omgeving mogelijk houden. Hiervoor worden beperkte groeimogelijkheden ingeschreven bij de bestaande bebouwing. De huidige vergunningsmogelijkheden voor de bestaande woonhuizen worden niet gewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

D.2. Binnen de referentietoestand 'agrarisch gebied' is bijkomende bebouwing in functie van de beroepslandbouw mogelijk. Door de bestemmingswijziging naar 'gemengd openruimtegebied' worden de mogelijkheden tot het oprichten van gebouwen voor de beroepslandbouw behouden in functie van het functioneren van het gebied. De zones die herbestemd worden van 'agrarisch gebied' naar 'gemengd openruimtegebied' zijn samenhangende gebieden, bebost of in graslandgebruik rondom een hoeve of kasteelpark. De in het gebied aanwezige functies en activiteiten kunnen bestendigd worden.

D.3. De bestemmingswijzigingen van 'agrarisch gebied' naar 'gemengd openruimtegebied' heeft geen relevante impact op de bestaande landbouw- en woonfuncties die in het gebied aanwezig zijn en principieel verder kunnen blijven functioneren. Er wordt een beperking opgelegd voor de oprichting van nieuwe landbouwzetels. Daarnaast worden de hergebruiksmogelijkheden voor bestaande bebouwing op deze sites in beperkte mate verruimd, zodat gesteld kan worden er geen significant negatieve effecten zijn voor de discipline 'mens-ruimtelijke ordening'.

Het oprichten van nieuwe landbouwbedrijfszetels of glastuinbouw is uitgesloten in het gemengd openruimtegebied. Bijkomende bebouwing is enkel mogelijk in functie van een aanwezige landbouwfunctie. Er zijn geen actueel actieve landbouwbedrijven opgenomen in de bestemmingswijziging. Er worden in deze gebieden in principe geen nieuwe installaties verwacht die geluid of emissies van verontreinigende stoffen in de lucht veroorzaken. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat bij deze herbestemming geen negatieve effecten voor de disciplines 'geluid' en 'lucht' verwacht worden.

Gezien het oprichten van nieuwe gebouwen en constructies beperkt is, worden er geen aanzienlijke bijkomende mobiliteitsgenererende bedrijfsactiviteiten verwacht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat bij deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'mobiliteit' verwacht moeten worden.

Gezien het oprichten van nieuwe bebouwing, behoudens eventuele uitbreiding van bestaande bebouwing binnen de voorwaarden die worden opgelegd in de stedenbouwkundige voorschriften, uitgesloten is in het 'gemengd openruimtegebied', is er geen significante stijging van de bodemafdicthting door bijkomende bebouwing te verwachten. Van het normaal landbouwkundig gebruik van weilanden of omzetting naar akkers wordt geen significante negatieve effecten verwacht. Het gebied is niet erosiegevoelig, zodat er geen bodemerosie verwacht wordt. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'bodem' heeft.

Het herbestemmen van 'agrarisch gebied' naar 'gemengd openruimtegebied' impliceert op zich geen wijzigingen op het waterregime, aan het oppervlaktewater of aan het grondwater. Alle omgevingsvergunningsaanvragen dienen te voldoen aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake de buffering, infiltratie en hergebruik van hemelwater. Het vergunningverlenend bestuursorgaan zal elke beslissing onderwerpen aan een watertoets. Indien nodig zullen op dat niveau

bijkomende remediërende of compenserende maatregelen opgelegd kunnen worden. Omdat nieuwe landbouwbedrijfszetels en serres uitgesloten worden in het 'gemengd openruimtegebied', wordt bijkomende bebouwing en verharding beperkt tot eventuele uitbreidingen van het reeds aanwezige bestaande landbouwbedrijf. Het geldend juridisch kader vanuit de milieuregelgeving waarbinnen land- en tuinbouwactiviteiten impact kunnen hebben op de waterkwaliteit (bemesting, gebruik pesticiden...) wijzigt niet door de bestemmingswijziging. Om die redenen kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'water' heeft.

De bijkomende bebouwing en verharding noodzakelijk voor het functioneren van de aanwezige functies worden aan regels onderworpen (waaronder de verplichte aansluiting bij de bestaande bebouwing) die de impact voor het landschap tot een minimum beperken. Ten aanzien van de erfgoedwaarden, met name archeologie, blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

D.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

E. Bestemmingswijziging van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater'.

E.1. Eén groot perceel en één aansluitend kleiner perceel die volgens het gewestplan bestemd zijn als agrarisch gebied worden herbestemd naar 'gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater'. Hier wordt het expliciet mogelijk om aansluitend op de bestaande RWZI, aan de zuidzijde van de Laakbeek, bijkomende infrastructuur aan te leggen. De mogelijkheden zijn beperkt aangezien deze percelen reeds zijn ingericht als bufferbekken bij het bestaande RWZI. Het oprichten van constructies voor de landbouw is niet mogelijk op deze percelen.

E.2. Binnen de referentietoestand 'agrarisch gebied' zijn bijkomende bebouwing en handelingen in functie van de beroepslandbouw mogelijk. Dit is echter momenteel al niet meer mogelijk door het bestaande bufferbekken bij het naastliggende RWZI. De bestemmingswijziging heeft tot gevolg dat de aard van de mogelijk op te trekken gebouwen en constructies verschillend is, maar het gebied blijft in principe bebouwbaar. Een herbestemming naar gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater sluit de bouw van nieuwe landbouwbedrijfsgebouwen uit, maar laat het oprichten van een waterzuiveringsinstallatie toe voor zover dit na realisatie van dit bufferbekken nog mogelijk wordt geacht. Binnen de zones die herbestemd worden van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater' zijn echter géén bestaande landbouwbedrijfsgebouwen opgenomen. Door de bestemmingswijziging zijn agrarische handelingen (telen, ...) niet verboden maar niet langer mogelijk gelet op de bestaande inrichting als bufferbekken.

E.3. Door de bestemmingswijziging is het oprichten van agrarische gebouwen niet langer mogelijk. Nu het bufferbekken bij de bestaande installatie reeds gerealiseerd is, is ook het landbouwgebruik onmogelijk. Ten aanzien van de discipline 'mens-ruimtelijke ordening' zijn vanwege deze inname van agrarisch gebied potentiële effecten te verwachten. Deze percelen worden zuidelijk volledig omgeven door beekbegeleidende natte graslanden of gebieden die niet in landbouwgebruik zijn. Oostelijk wordt het perceel begrensd door een woonstraat, de Nieuwe Dreef. De landbouwpercelen in kwestie behoren aldus niet tot een grote aaneengesloten agrarische structuur. In alle redelijkheid kan geoordeeld worden dat het onttrekken van deze percelen aan het landbouwgebruik niet tot significant effecten kan leiden. De bestemmingswijziging heeft daarnaast gevolgen voor het ruimtelijk voorkomen van de potentieel op te richten gebouwen, gezien er niet langer agrarische gebouwen (zoals

boederijen, stallen, schuren, serres) kunnen opgetrokken worden, maar er enkel nog constructies voor de waterzuivering mogelijk zijn. De inplanting van een waterzuiveringsinstallatie voldoet aan de vastgestelde behoefte om in dit gebied te voorzien in waterzuivering (huishoudelijk afvalwater), gelet op het bestaande bufferbekken. De inplanting heeft positieve effecten voor de discipline mensruimtelijke ordening. Voor deze wijziging wordt aldus geen wezenlijke milieupact verwacht binnen deze discipline.

Het herbestemmen van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor zuiveringsinstallatie voor afvalwater' impliceert gezien het gerealiseerde spaarbekken geen ingrijpende wijzingen op het waterregime, aan het oppervlaktewater of aan het grondwater. Anderzijds buffert dit bekken overtollig afvalwater in functie van het correct functioneren van het naastliggende RWZI. Eventuele toekomstige omgevingsvergunningaanvragen dienen te voldoen aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake de buffering, infiltratie en hergebruik van hemelwater. De bestemmingswijziging heeft tot doel de waterkwaliteit in de ruime omgeving te verbeteren en zo de abiotische en biotische kwaliteiten op lange termijn positief te beïnvloeden. Om die redenen kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming positieve effecten genereert voor de discipline 'water'.

De bestemmingswijziging heeft mogelijke effecten tot gevolg voor de disciplines 'licht' en 'geluid', gezien de gewijzigde mogelijkheden op de percelen. De mogelijke geluidseffecten van dergelijke waterzuiveringsinstallaties zijn echter niet significant negatief. De verlichting voor dergelijke installaties staat uitsluitend in het teken van de goede werking van de installaties en zal enkel gebruikt worden indien er een interventie nodig is. Ze zal dus niet permanent in werking staan. Aangezien het, in het geval van de betrokken percelen, heden reeds om een ingericht bufferbekken gaat, is verlichting en geluidsproductie nog veel minder aan de orde dan in de bestaande installatie noordelijk aansluitend op de betrokken percelen. Voor deze herbestemming wordt aldus geen significante milieupact verwacht voor deze disciplines.

De bestemmingswijziging heeft mogelijke effecten tot gevolg voor de discipline 'mobiliteit', gezien de gewijzigde mogelijkheden op de percelen. Voor de discipline 'mobiliteit' zal de verkeersgeneratie als gevolg van de exploitatie zich beperken tot een drietal transporten per week, enkel gedurende de kantooruren. Er is een goede ontsluiting voorhanden via de Nieuwe Dreef. Deze transporten hebben echter in eerste instantie betrekking op de installaties en niet op het spaarbekken. Ook voor deze discipline worden er geen wijzigingen van de milieueffecten verwacht.

Wat betreft de discipline 'geur' kan een wijziging optreden door de exploitatie van de waterzuiveringsinstallatie. Betrokken percelen betreffen echter het spaarbekken en niet op de installatie zelf (11 700 IE). Gezien dit gegeven en de samenstelling van het influent (geen industrieel afvalwater), wordt verwacht dat de effecten niet van significante aard zullen zijn.

De bestemmingswijziging kan in principe effecten tot gevolg hebben voor de discipline 'bodem'. Gezien de percelen reeds ingericht zijn als spaarbekken bij een bestaande waterzuiveringsinstallatie, wordt hoogstens een beperkt negatief effect verwacht. Gezien de beperkte oppervlakte van de percelen en gezien bebouwing en verharding in principe ook voorheen toegelaten was, valt te verwachten dat dit effect niet significant negatief is.

E.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

F. Bestemmingswijziging van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied.'

F.1. Een aantal percelen die op het gewestplan bestemd zijn als 'agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied'. Deze bestemmingswijziging impliceert dat het gebied kan

ontgonnen worden maar nadien moet hersteld worden als agrarisch gebied. In de voorschriften is opgenomen dat enkel klei als hoofdgrondstof kan worden ontgonnen. De diepte van de ontginning is hierdoor beperkt en vereenvoudigt het herstel als agrarisch gebied. Tijdelijk zal het effect dus groot zijn. De oprichting van gebouwen is in afwachting van de ontginning niet mogelijk. Het bewerken van cultuurgronden of ander grondgebonden landbouwgebruik blijft mogelijk in afwachting van de ontginning.

F.2. Binnen de referentietoestand is 1,4 ha van het gebied waop deze herbestemming van toepassing is, bebost en niet in landbouwgebruik. Het resterende 0,3 ha is in graslandgebruik en ligt hier middenin, niet aansluitend bij bestaande wegen. Het totale gebied waarop de bestemmingswijziging van toepassing is een kleine 1,7 ha. Bebouwing in functie van agrarisch gebied is dan ook nu reeds niet vanzelfsprekend temeer daar de gronden door hun ligging in de onmiddellijke nabijheid van een voormalige diepe ontginning niet gunstig is voor de landbouw en niet gelegen zijn aan een uitgeruste weg. Aangezien deze percelen bebost zijn en niet in landbouwgebruik, wijzigen de stedenbouwkundige mogelijkheden niet ten gronde. Het gaat bovendien om een relatief klein gebied dat in dezelfde omgeving in samenhang moet worden bekeken met wijzigingen van 'ontginningsgebied' naar 'agrarisch gebied'; in feite gaat het om een verfijning van grenzen in functie van nabijgelegen huiskavels van landbouwbedrijven.

F.3. Door de bestemmingswijziging van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied' is het oprichten van agrarische gebouwen niet langer mogelijk. Maar in de feiten zijn betrokken percelen reeds voor 4/5e bebost en niet in landbouwgebruik. Het enige perceel in landbouwgebruik ligt bovendien omgeven door de beboste delen en sluit niet aan bij een bestaande uitgeruste weg; ten aanzien van de discipline 'mensruimtelijke ordening' zal het effect dan ook geen wezenlijke milieupact hebben binnen deze discipline.

Het herbestemmen van 'agrarisch gebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied' impliceert ingrijpende wijzigingen op het waterregime, aan het oppervlaktewater en aan het grondwater. Betrokken gronden zijn grotendeels ingenomen door bos en sluiten aan bij een voormalige diepe (zand)winning en bestaand ontginningsgebied. Om die redenen en omdat het gebied nauwelijks in gebruik is als agrarisch gebied is de milieupact vanuit de discipline water verwaarloosbaar.

De bestemmingswijziging heeft mogelijke effecten tot gevolg voor de disciplines 'licht' en 'geluid', gezien de gewijzigde mogelijkheden op de percelen. De mogelijke geluidseffecten zijn echter van tijdelijke aard en zijn beperkt tot de terreinen waar effectief aan winning wordt gedaan. De winning van delfstoffen gebeurt om die redenen ook overdag waardoor er nauwelijks impact is van licht op de omgeving. Bij het aanleggen van een terrein in functie van winning van delfstoffen worden de dekgronden als aarden wallen gestockeerd op de grenzen van het te ontginnen gebied. Bovendien gebeurt de winning van delfstoffen onder maaiveld. De impact van de geluidsproductie op de omgeving zal om die redenen dan ook beperkt zijn. Voor deze bestemmingswijziging wordt aldus geen significante milieupact verwacht voor deze disciplines.

De bestemmingswijziging heeft mogelijke effecten tot gevolg voor de discipline 'mobiliteit', gezien de gewijzigde mogelijkheden op de percelen. Voor de discipline 'mobiliteit' zal de verkeersgeneratie als gevolg van de exploitatie zich deels verplaatsen; de ontginning gebeurt in campagnes waarbij er tijdelijk meer transporten zullen zijn dan in andere perioden. De ligging aansluitend bij bestaand ontginningsgebied en het niet ontginnen van andere delen van het ontginningsgebied zullen in saldo ongeveer gelijklopen. Ten aanzien van de ontwikkeling als agrarisch gebied zal de toename beperkt

zijn. Ook voor deze discipline kan er gesteld worden dat er geen significante wijzigingen van de milieueffecten verwacht worden.

De bestemmingswijziging kan mogelijke effecten tot gevolg hebben voor de discipline 'bodem'. In de referentietoestand is het gebied nauwelijks in landbouwgebruik (enkel een klein deel grasland). Deze delen werden gekozen ter compensatie van bestaand ontginningsgebied dat deel uitmaakt van de huiskavels van verschillende bestaande landbouwbedrijven op de rand van het gebied. Gedurende de ontginning zal de impact groot zijn maar die is van tijdelijke aard. Voorzien wordt in een volledige heropvulling (tot op maaiveld) in functie van teruggave aan de landbouw.

F.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

G. Bestemmingswijziging van natuurgebied naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

G.1. Twee percelen met een totale oppervlakte van 0,7 ha die op het gewestplan bestemd zijn als 'natuurgebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'agrarisch gebied met overdruk natuurverweving'. De bestemming en de stedenbouwkundige mogelijkheden wijzigen niet ten gronde omdat er voor de beide percelen een verkavelingsvergunning geldig is en geldig blijft ook na de bestemmingswijziging.

Een ander gebied betreft een huiskavel bij een bestaand landbouwbedrijf waarvan de totale oppervlakte omtrent 11 ha is. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ingericht worden als natuurgebied.

G.2. Door de wijziging van 'natuurgebied' naar 'agrarisch gebied met overdruk natuurverweving' wijzigt deze referentietoestand ten gronde niet, gezien de grondbestemming dezelfde blijft.

Binnen de referentietoestand vormt het grotere gebied een deel van de huiskavel van en wordt het bewerkt door het aldaar gelegen landbouwbedrijf. Deze oppervlakte sluit ook aan bij het nabijgelegen ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied. De ontginning heeft nog niet plaatsgevonden; het huidige gebruik is landbouw. De doelstelling van deze wijzigingen is dus om de bestaande ruimtelijke kenmerken te bestendigen en te versterken zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied in het gedrang te brengen.

G.3. Het gebiedje dat in voorliggend plan wijzigt van 'natuurgebied' naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving' wijzigen in de feiten niet. Het gebied aan straatzijde is omgeven door intensief landbouwgebruik; het beboste gedeelte rondom de woningen kan behouden blijven en deel uitmaken van de kleine landschapselementen die eigen zijn aan het omgevende agrarisch gebied met natuurverweving. In de feiten wijzigt er voor het gebied niets gelet op de geldigheid van een verkavelingsvergunning en dus creëert deze bestemmingswijziging geen negatieve effecten ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand.

Voor het grotere gebied wordt de ordening van het grotere geheel natuurgebied niet in gedrang gebracht. De natuurwaarden zijn in tegenstelling tot de omliggende voormalige ontginningsplassen zeer laag of onbestaande. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat de voorgestelde wijzigingen geen effecten heeft voor de verschillende disciplines.

G.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

H. Bestemmingswijziging van ‘natuurgebied’ naar ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’.

H.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als natuurgebied worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als natuurgebied met een overdruk grote eenheid natuur. De bestemming en de stedenbouwkundige mogelijkheden wijzigen ten gronde niet. De overdruk GEN geeft de gebieden het juridische statuut als grote eenheid natuur. Met deze overdruk legt het natuurdecreet wel een aantal verbodsbepalingen op in de gebieden met een overdruk GEN of GENO waarvoor het Agentschap voor Natuur en Bos eventueel een individuele ontheffing kan verlenen.

H.2. Binnen de referentietoestand zijn de meeste gebieden die in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een overdruk grote eenheid natuur krijgen heden reeds gebieden met een zeer hoge biologische waarde die meestal ook reeds werden aangeduid als habitatrictlijngebied. Voor deze gebieden gelden strikte gebruiksbeperkingen. In die optiek is deze wijziging ingegeven door het statuut van Speciale Beschermingszone (SBZ-H) met daaraan gekoppeld de instandhoudingsdoelstellingen (IHD). Deze wijzigingen houden dus in dat de bestaande ruimtelijke kenmerken worden bestendig en versterkt.

H.3. Gezien deze bijkomende overdruk geen wijzigingen in de referentietoestand aanbrengt, geeft de bestemmingswijziging geen aanleiding tot significante negatieve milieueffecten. Ten aanzien van de enkele zonevreemde landbouwgebruikspercelen zal deze wijziging geen invloed hebben en kan de landbouwbedrijfsvoering binnen de randvoorwaarden die er gelden vanuit de stedenbouwkundige voorschriften of vanuit het natuur- en mestdecreet verder gezet worden. Via stimulerende maatregelen of een eigen aankoopbeleid of inrichtingsprojecten kan de overheid wel initiatieven nemen om de realisatie van de bestemming trachten te realiseren. Gezien de bestemmingswijziging geen wijzigingen in de referentietoestand aanbrengt, geeft de bestemmingswijziging geen aanleiding tot significante negatieve milieueffecten.

H.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

I. Bestemmingswijziging van ‘natuurgebied’ naar ‘gemengd openruimtegebied’.

I.1. Een in oppervlakte beperkt deel van enkele percelen die op het gewestplan bestemd zijn als ‘natuurgebied’ worden herbestemd naar ‘gemengd openruimtegebied’. In het natuurgebied staat het behoud en herstel van het natuurlijk milieu voorop. Voor bestaande vergunde gebouwen zijn de decretale rechten voor zonevreemde constructies binnen ruimtelijk kwetsbaar gebied van kracht, met bijkomend de bepalingen van het uitvoeringsbesluit voor de zonevreemde functiewijzigingen. De bestemmingswijziging naar ‘gemengd openruimtegebied’ houdt een verruiming van de stedenbouwkundige mogelijkheden in. De verruimingsmogelijkheden voor bebouwing in het gemengd openruimtegebied is gebonden aan regels en niet toepasbaar op het gedeelte waarop deze bestemmingswijziging betrekking heeft.

I.2. Binnen de referentietoestand ‘natuurgebied’ is geen bijkomende bebouwing mogelijk. Dit is ook niet relevant omdat er geen gebouwen gelegen zijn binnen deze delen van percelen en ook niet omdat er geen verruiming van bebouwing mogelijk is op deze gronden. De wijziging naar ‘gemengd open ruimtegebied’ verruimt de mogelijkheden. In de referentietoestand voor het gebied Einde is het gedeelte waarop de bestemmingswijziging van toepassing is deels bebost, deels in graslandgebruik. Het oprichten van nieuwe gebouwen is hierop niet mogelijk.

I.3. Deze herbestemming slaat op een deel rondom het kasteeltje 'Pinti' en nabijgelegen hoeve ter hoogte van 'Einde'. Geen van beide gebouwen is gelegen binnen het natuurgebied dat wordt herbestemd naar gemengd openruimtegebied. Het oprichten van nieuwe bebouwing in het gemengd openruimtegebied buiten de nabije bebouwde perimeter is onmogelijk. Door de verruimde stedenbouwkundige mogelijkheden voor de bestaande vergunde gebouwen kunnen potentiële milieueffecten optreden voor de disciplines 'geluid', 'mobiliteit', 'fauna, flora' en 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'. Gezien het kasteeltje en de hoevegebouwen momenteel reeds gelegen zijn binnen agrarisch gebied en op heden reeds functioneren binnen het ruimer geheel van het aan te duiden gemengd open ruimtegebied impliceert de bestemmingswijziging geen impact op de referentietoestand. In die zin zijn de stedenbouwkundige mogelijkheden binnen de nieuwe bestemming niet wezenlijk ruimer en worden er als gevolg van deze wijziging geen milieueffecten verwacht voor deze disciplines.

Gezien het oprichten van nieuwe constructies, behoudens de eventuele beperkte uitbreidingen van of in de directe nabijheid van bestaande gebouwen, uitgesloten is in het 'gemengd openruimtegebied', is er geen significante stijging van de bodemafdichting door bijkomende bebouwing te verwachten. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'bodem' heeft.

Gezien de inhoud van de bestemmingswijziging van 'natuurgebied' naar 'gemengd openruimtegebied', zijn op zich geen wijzigingen op het waterregime, aan het oppervlaktewater of het aan grondwater te verwachten. Om die redenen kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'water' heeft.

I.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

J. Bestemmingswijziging van bosgebied naar natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur.

J.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als 'bosgebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. In het algemeen staan bosgebieden en natuurgebieden de bescherming van het natuurlijk milieu voorop, terwijl de bestemming bosgebied specifiek gericht is op het behoud en de bescherming van bosfauna en -flora. De overdruk GEN heeft geen wezenlijke impact op de beoordeling van de milieueffecten. De overdrukken GEN geven de gebieden het juridische statuut als grote eenheid natuur of grote eenheid natuur in ontwikkeling. De bestemming en de stedenbouwkundige mogelijkheden wijzigen dus ten gronde niet: de mogelijkheden voor aanwezige (zonevreemde) bebouwing zijn voor natuurgebied, bosgebied en natuurgebied met overdruk 'grote eenheid natuur' dezelfde. In de VCRO is in die zin de term 'ruimtelijk kwetsbaar gebied' bepalend. Voor deze gebieden gelden dezelfde restricties.

J.2. Binnen de referentietoestand 'bosgebied' zijn enkel stedenbouwkundige handelingen mogelijk voor het behoud, bescherming en herstel van het beboste gebied, en de eventuele exploitatie van het bos. Het is mogelijk om er jagers- en vissershutten op te richten indien deze niet voor verblijf (van mensen) bestemd zijn. De wijziging is ingegeven door de status van Speciale Beschermingszone (SBZ-H) met daaraan gekoppeld de instandhoudingsdoelstellingen (IHD). Het gebied staat in functie van alle handelingen voor de instandhouding, ontwikkeling en bescherming van het natuurlijk milieu. Het blijft mogelijk om bos aan te planten binnen het natuurgebied. De aanleg van kleinschalige infrastructuur die niet voor verblijf bestemd is (schuilplaatsten, sanitaire voorzieningen, recreatief medegebruik), is

mogelijk indien deze een beperkte impact heeft op het natuurlijk milieu en de landschapswaarde van het natuurgebied.

J.3. Gezien de bestemmingswijziging geen wijzigingen in de referentietoestand aanbrengt, geeft de bestemmingswijziging geen aanleiding tot negatieve milieueffecten. Ten aanzien van de erfgoedwaarden, met name archeologie, blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

J.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

K. Bestemmingswijziging van bosgebied naar gemengd openruimtegebied.

K.1. Een aantal (delen van) percelen die op het gewestplan bestemd zijn als 'bosgebied' worden herbestemd naar 'gemengd openruimtegebied'. In het bosgebied staat het behoud en herstel van het natuurlijk milieu (bossen) voorop. Voor het enige bestaande vergunde gebouw (de overige gebouwen zijn volgens het gewestplan in agrarisch gebied gelegen) zijn de decretale rechten voor zonevreemde constructies binnen ruimtelijk kwetsbaar gebied van kracht, met bijkomend de bepalingen van het uitvoeringsbesluit voor de zonevreemde functiewijzigingen. De bestemmingswijziging naar 'gemengd openruimtegebied' houdt een verruiming van de stedenbouwkundige mogelijkheden in. In het gemengd openruimtegebied is het niet mogelijk om nieuwe constructies te bouwen, enkel om de bestaande vergund geachte constructies uit te breiden. Daarnaast voorzien de stedenbouwkundige voorschriften van het gemengd openruimte gebied ook dat in de bestaande gebouwen functiewijzigingen naar wonen, nuts- en gemeenschapsvoorzieningen, socio-culturele voorzieningen, toeristisch-recreatieve voorzieningen of horeca toegelaten zijn voor zover dit de bestaande natuur-, landschaps- en erfgoedwaarden niet in het gedrang brengt.

K.2. Binnen de referentietoestand 'bosgebied' is er evenmin bijkomende bebouwing mogelijk behoudens kleine infrastructuur en constructies die niet voor verblijf bestemd is. De wijziging naar 'gemengd open ruimtegebied' verruimt de mogelijkheden. In de referentietoestand voor het gebied Ekstergoor is het gedeelte waarop de bestemmingswijziging van toepassing is, deels bebouwd (bestaande loods), deels in graslandgebruik. Een verruiming van de mogelijkheden voor uitbating van de bestaande hoeve in het gebied kadert binnen de verbrede recreatieve en beheeractiviteiten van de beheerder van het nabijgelegen natuurcomplex Eksterheide - Abtsheide. Het oprichten van nieuwe gebouwen is beperkt mogelijk, alsook een beperkte uitbreiding van de bestaande vergunde bebouwing voor het 'goed functioneren' van de mogelijke functies.

K.3. Deze herbestemming slaat op een deel van de hoeve Ekstergoor. In het gemengd openruimtegebied is het oprichten van nieuwe bebouwing buiten de nabije bebouwde perimeter onmogelijk. Door de verruimde stedenbouwkundige mogelijkheden voor de bestaande vergunde gebouwen kunnen potentiële milieueffecten optreden voor de disciplines 'geluid', 'mobiliteit', 'fauna, flora' en 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'. Gezien de hoeve en bijgebouwen momenteel grotendeels gelegen zijn binnen agrarisch gebied (op uitzondering van een grote loods) en op heden functioneert in het beheer van het nabijgelegen natuurcomplex Abtsheide, impliceert de bestemmingswijziging geen impact op de referentietoestand. In die zin zijn de stedenbouwkundige mogelijkheden binnen de nieuwe bestemming niet wezenlijk ruimer en worden er als gevolg van deze wijziging geen milieueffecten verwacht voor deze disciplines.

Gezien het oprichten van nieuwe constructies, behoudens de eventuele beperkte uitbreidingen van en in de onmiddellijke nabijheid van bestaande gebouwen, uitgesloten is in het 'gemengd openruimtegebied', is er geen significante stijging van de bodemafdichting door bijkomende bebouwing te verwachten. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'bodem' heeft.

Gezien de inhoud van de bestemmingswijziging van 'bosgebied' naar 'gemengd openruimtegebied', zijn op zich geen wijzingen op het waterregime, aan het oppervlaktewater of het aan grondwater te verwachten. De eventuele omgevingsvergunningaanvragen voor een beperkte uitbreiding van de gebouwen dient te voldoen aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake de buffering, infiltratie en hergebruik van hemelwater. Het vergunningverlenend bestuursorgaan zal deze beslissing onderwerpen aan een watertoets. Indien nodig zullen op dat niveau bijkomende remediërende of compenserende maatregelen opgelegd kunnen worden. Om die redenen kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten voor de discipline 'water' heeft.

K.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

L. Bestemmingswijziging van 'buffergebied' naar 'natuurgebied'.

L.1. Een perceel met beperkte oppervlakte dat op het gewestplan bestemd is als 'buffergebied' wordt in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied'. Buffergebieden worden in hun staat bewaard of als groene ruimte ingericht om te dienen als overganggebied tussen gebieden die onverenigbaar zijn of van elkaar gescheiden moeten worden. In het natuurgebied staat het behoud en herstel van het natuurlijk milieu voorop.

L.2. Binnen de referentietoestand zijn enkel stedenbouwkundige handelingen mogelijk voor het behoud of de inrichting van het gebied als groengebied in functie van het creëren van een overgang tussen onverenigbare functies. De wijziging is ingegeven door het verlies van de functie van een buffergebied tussen de woonfunctie en het achterliggend voormalige stortgebied.

L.3. Het buffergebied vervult niet langer de functie waarvoor het destijds op het gewestplan is opgenomen. Door de inrichting van het stortgebied als natuurgebied kan de overgangszone die bedoeld was als scheidend naar het woongebied, en die werd ingericht als groene ruimte mee worden opgenomen bij het natuurgebied. Omdat hierdoor meer de nadruk zal komen te liggen op een integratie van beide delen van het gebied (voormalige buffergebied met voormalige stort) en de inrichting als natuurgebied in de nabijheid van de naastliggende landelijk woongebied zal eerder een positieve invloed merkbaar zijn. Om die redenen kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming positieve effecten heeft voor de discipline 'mens'. Ten aanzien van de erfgoedwaarden, met name archeologie, blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

L.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

M. Bestemmingswijziging van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'agrarisch gebied'.

M.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd

naar 'agrarisch gebied'. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ontgonnen worden maar kan ingericht worden als agrarisch gebied. Deze herbestemming impliceert dan ook dat het tijdelijk onttrekken van het gebied aan de bewerking van cultuurgronden en zelfs het onbebouwbaar karakter van het gebied in afwachting van de realisatie van de nabestemming niet langer noodzakelijk is. Afhankelijk van de goede ruimtelijke ordening kunnen gebouwen worden opgericht in agrarisch gebied in functie van de landbouwbedrijfsvoering.

M.2. Binnen de referentietoestand 'uitbreiding van ontginningsgebied' gaat het om een deel van een perceel dat nooit werd ontgonnen en intussen is ingenomen door een serre van een nabijgelegen landbouwbedrijf. Het deeltje van het perceel dat binnen de 'uitbreiding van ontginningsgebied' gelegen is maakt deel uit van een groter geheel in agrarisch gebied en sluit aan bij een leefbaar landbouwbedrijf. De wijziging houdt in dat de bestaande ruimtelijke kenmerken worden bestendig en versterkt zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied in het gedrang te brengen.

M.3. De bestemmingswijziging betreft slechts een klein deel van een aan de rand van het ontginningsgebied gelegen perceel. De economische uitbating van het zuidelijk hiervan gelegen ontginningsgebied komt hiermee niet in het gedrang. Er kan worden gesteld dat door deze herbestemming tot 'agrarisch gebied' geen significante effecten zijn op de ruimtelijk-functionele samenhang van het ontginningsgebied. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat de voorgestelde wijziging geen effecten heeft voor de verschillende disciplines.

M.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

N. Bestemmingswijziging van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'natuurgebied'.

N.1. Een paar percelen die op het gewestplan bestemd zijn als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied'. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ontgonnen worden maar kan ingericht worden als natuurgebied en dat de inrichting in functie zal staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur.

N.2. Binnen de referentietoestand '(uitbreiding van) ontginningsgebied' gaat het om enerzijds een bebouwd (niet ontgonnen) perceel aan de rand van een uitgekleide ontginning (waterplas) (Blak-Meergoor) en anderzijds om een kleinschalige waterplas ontstaan door een beperkte ontginning en omgevende natuurontwikkeling in de overgang tussen het ingesloten landbouwgebied aan de rand van de woonkern van Sint-Lenaarts en het natuurcomplex De Leeuwerik. Beide te herbestemmen delen zijn beperkt in oppervlakte.

N.3. Voor het ontginningsgebied ter hoogte van Sint-Lenaarts bevestigt de bestemmingswijziging de referentietoestand. Voor het ontginningsgebied ter hoogte van Blak-Meergoor impliceert de referentietoestand (bebouwd perceel) en de ligging aan de rand van het ontginningsgebied en een uitgekleide grote waterplas dat ontginning ook hier niet langer aan de orde is. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'natuurgebied' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Met name ten aanzien van de eventuele aantasting van archeologische waarden door

ontginning, wordt dit door deze herbestemming naar natuurgebied grotendeels vermeden. Voor andere mogelijke werken voor inrichting als natuurgebied en met eventuele invloed op erfgoedwaarden en dan met name op archeologie blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

N.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

O. Bestemmingswijziging van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'.

O.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ontgonnen worden maar kan ingericht worden als natuurgebied en dat de inrichting in functie zal staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur.

O.2. Binnen de referentietoestand '(uitbreiding van) ontginningsgebied' gaat het om de nog niet ontgonnen beboste delen op de westelijk grens van het ontginningsgebied. Deze domeinbossen beantwoorden reeds aan de situatie die wordt nagestreefd na ontginning van het gebied, met name een hoogwaardige droge natuur. Bovendien worden deze domeinbossen doorkruist door een pijpleiding waarvoor afstandsregels bestaan ten aanzien van ontginning.

O.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door het niet realiseren van de ontginningsbestemming is dat hierdoor de samenhang van het ontginningsgebied als geheel wordt aangetast. Het ontginningsgebied is echter voldoende groot in omvang en gebeurt in fasen waardoor het verlies van enkele delen op de westgrens de samenhang van het ontginningsgebied of een optimale ontginning niet in de weg staan. Bovendien vormt de pijpleiding in de referentietoestand, gelet op de te vrijwaren afstand tot de ontginning, op die manier ook een fysieke grens voor het ontginningsgebied; het overschrijden van deze grens verbetert een optimale ontginning zeker niet. Voor dit gebied wordt een droge natuur voorzien in de VLM-studie omtrent de nabestemming van het ontginningsgebied; dit soort natuur is moeilijk te realiseren indien eerst tot onder maaiveld de klei wordt uitgehaald en de realisatie een volledige opvulling vereist. Anderzijds betekent het niet ontginnen van de te herbestemmen delen dat de bestaande referentietoestand, gekenmerkt door hoge natuurwaarden van bestaande domeinbossen die beantwoorden aan de eindvisie die vooropgesteld werd in de VLM-studie, kan behouden blijven en worden versterkt. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'natuurgebied met overdruk GEN' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines.

O.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

P. Bestemmingswijziging van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied met overdruk natuurverweving'.

P.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied met overdruk natuurverweving'. Voor beide bestemmingen geldt voorafgaand aan de ontginning een verbod op het oprichten van landbouwbedrijfszetels en andere gebouwen om de ontginning niet te hypothekeren. Voor de nieuwe bestemming geldt dit verbod ook na ontginning wat niet het geval is voor de nabestemming van de gewestplanbestemming. De overdruk 'natuurverweving' geeft aan dat handelingen in functie van het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden expliciet toegelaten zijn en dat handelingen in functie de grondbestemmingen slechts toegelaten zijn voor zover de aanwezige natuurwaarden in stand worden gehouden (standstill-beginsel). Vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...) zijn er geen specifieke bijkomende verbods- of gebodsbepalingen van toepassing.

P.2. Binnen de referentietoestand houdt de bestemming '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' een onbebouwd gebied in. Immers voorafgaand aan de ontginning is bebouwing niet mogelijk geweest en de restanten van vroegere bebouwing (van vóór het gewestplan) zijn beperkt en deels aan de rand van het plangebied gelegen. In de referentietoestand is het gebied reeds ontgonnen of deels in ontginning; deze delen zijn onbebouwd. Door de bestemmingswijziging wordt het gebied met nabestemming 'agrarisch gebied' bovendien beperkt. Door de bestemmingswijziging wordt bijkomende bebouwing (oprichting van landbouwbedrijfszetels) in het gebied ook uitgesloten na ontginning. Voor de bestaande bebouwing (alle niet-landbouwbedrijven) is voortgaande op de inrichtingsvisie die voor het gebied ontwikkeld is en waarbij gesteld wordt dat bebouwde percelen in principe niet zullen worden ontgonnen, een gebiedsgerichte bepaling opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften. De inplanting van nieuwe landbouwbedrijven en andere gebouwen is door de overdruk natuurverweving niet mogelijk. Dit komt tegemoet aan de visie om de landschaps-ecologische kwaliteit van deze gebieden te vrijwaren en te versterken. De wijziging houdt dus in dat de bestaande ruimtelijke kenmerken worden bestendig en versterkt zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied na de ontginning in het gedrang te brengen.

P.3. Ten aanzien van de ontginning wijzigt er in principe niets; de ontginning kan in het gebied plaatsvinden met een gewijzigde nabestemming, Het vrijwaren van het vrijwel onbebouwd karakter en de landschapsecologische waarden in de 'agrarische gebieden met overdruk natuurverweving' heeft geen negatieve effecten voor de discipline 'mens en ruimte'. Gezien er bij de afbakening van deze bouwvrije zones uitbreidingsmogelijkheden voor land- en tuinbouwgebouwen gelaten zijn buiten het ontginningsgebied en er geen bestaande landbouwbedrijfszetels in de bouwvrije zones worden opgenomen, kan gesteld worden dat er geen negatieve effecten kunnen zijn op de ruimtelijk-functionele samenhang van de agrarische structuur. Omdat versnippering, verharding of barrièrewerking door bebouwing vermeden wordt, blijven deze landbouwgronden na ontginning beschikbaar voor de grondgebonden beroepslandbouw, wat een positief effect is. Wat betreft bestaande zonevreemde woningen en andere constructies wijzigt het plan de geldende decretale mogelijkheden inzake verbouwen, uitbreiden of herbouwen niet, zodat er geen effect is.

P.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

Q. Bestemmingswijziging van '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur' .

Q.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als 'gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. De mogelijkheid om ter plaatse de aanwezige klei als delfstof te ontginnen, blijft ongewijzigd. Voorafgaand aan deze ontginning is een bouwverbod van kracht om te vermijden dat hierdoor de ontginning wordt gehypothekeerd. De bestemmingswijziging is beperkt tot een wijziging van de nabestemming. Nadat het terrein is ontgonnen laat de huidige bestemming op het gewestplan de inplanting van landbouwbedrijfsgebouwen in het agrarisch gebied toe. Met de bestemmingswijziging is het oprichten van gebouwen en constructies, behoudens van vergunning vrijgestelde handelingen, niet meer toegelaten. Het bewerken van cultuurgronden of ander grondgebonden landbouwgebruik blijft mogelijk binnen de randvoorwaarden inzake bemesting, vegetatiewijzigingen, gebruik van bestrijdingsmiddelen etc. zoals die van toepassing zijn binnen natuurgebied vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...). De overdruk 'grote eenheid natuur' geeft aan dat handelingen in functie van het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden expliciet toegelaten zijn en dat handelingen in functie de grondbestemmingen slechts toegelaten zijn voor zover de aanwezige natuurwaarden in stand worden gehouden (standstill-beginsel). Vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...) zijn er geen specifieke bijkomende verbods- of gebodsbepalingen van toepassing.

Q.2. Binnen de referentietoestand houdt de bestemming '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied' een onbebouwd gebied in. Immers voorafgaand aan de ontginning is bebouwing niet mogelijk geweest en restanten van vroegere bebouwing (van vóór het gewestplan) zijn er niet binnen het gebied van deze bestemmingswijziging. Het gebied zal na ontginning, voortgaande op de inrichtingsvisie voor het gebied, ingericht worden als 'natte natuur'. Deze wijziging van nabestemming houdt dus in om de bestaande ruimtelijke kenmerken te bestendigen en te versterken.

Q.3. Ten aanzien van de ontginning wijzigt er in principe dus niets; de ontginning kan in het gebied plaatsvinden met een gewijzigde nabestemming. Het vrijwaren van het onbebouwd karakter van dit gebied en het creëren van een natuurverbinding tussen de natuurcomplexen aan weerszijden van het ontginningsgebied motiveert de bestemmingswijziging zonder hierbij de ontginningsmogelijkheden van het gehele ontginningsgebied aan te tasten. Ook de invloed van het planvoorstel op het ruimtelijk functioneren van de agrarische structuur (als nabestemming) is bijgevolg niet significant negatief. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat het plan geen significant negatieve milieueffecten heeft voor de discipline 'mens-ruimtelijke ordening'.

Q.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

R. Bestemmingswijziging van 'ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied' naar 'gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'.

R.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als 'ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als 'gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. De mogelijkheden om ter plaatse de aanwezige klei als delfstof te ontginnen, blijft ongewijzigd. De bestemmingen en de stedenbouwkundige mogelijkheden van zowel de basisbestemming als de nabestemming, wijzigen ten gronde niet. De overdruk GEN geeft de gebieden

het juridische statuut als grote eenheid natuur van zodra het gebied na ontginning wordt ingericht als natuurgebied. Met deze overdruk legt het natuurdecreet wel een aantal verbodsbepalingen op in de gebieden met een overdruk GEN of GENO waarvoor het Agentschap voor Natuur en Bos eventueel een individuele ontheffing kan verlenen.

R.2. Binnen de referentietoestand zijn de meeste gebieden die in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een overdruk grote eenheid natuur krijgen delen die in het huidige gewestplan reeds voorzien waren om na ontginning te worden ingericht als natuurgebieden. Deze delen zullen ook na ontginning, voortgaande op de inrichtingsvisie voor het gebied, ingericht worden als 'natte natuur' en kaderend binnen het groter geheel van inrichting als natuurcomplex. In die optiek is deze wijziging ingegeven door het statuut en het belang van de omgevende en te realiseren natuur na ontginning.

R.3. Ten aanzien van de ontginning wijzigt er in principe dus niets; de ontginning kan in het gebied plaatsvinden met een aanvulling op de natuur(na)bestemming. Gezien deze bijkomende overdruk geen wijzigingen in de referentietoestand aanbrengt, geeft de bestemmingswijziging geen aanleiding tot significante negatieve milieueffecten. Gezien de bestemmingswijziging geen wijzigingen in de referentietoestand aanbrengt, geeft de bestemmingswijziging geen aanleiding tot significante negatieve milieueffecten voor de discipline 'mens-ruimtelijke ordening'.

R.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

S. Bestemmingswijziging van 'uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' naar 'agrarisch gebied'.

S.1. Een zeer klein gebiedje dat op het gewestplan bestemd is als '(uitbreiding van) ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' wordt in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'agrarisch gebied'. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ontgonnen worden maar kan ingericht worden als agrarisch gebied. Deze herbestemming impliceert dan ook dat het gebied niet langer tijdelijk onttrokken wordt aan een eindbestemming die het in zijn huidige vorm al kan krijgen.

S.2. Binnen de referentietoestand 'uitbreiding van ontginningsgebied' gaat het om een deel van een perceel dat nooit werd ontgonnen en intussen is ingenomen door een serre van een nabijgelegen landbouwbedrijf. Het deeltje van het perceel dat binnen de 'uitbreiding van ontginningsgebied' gelegen is maakt deel uit van een groter geheel met als bestemming 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' dat de gehele landloperskolonie van Merksplas omvat. Deze wijziging houdt dus in dat de bestaande ruimtelijke kenmerken worden bestendigd en versterkt zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied in het gedrang te brengen.

S.3. De bestemmingswijziging betreft slechts een klein deel van een aan de rand van het ontginningsgebied gelegen perceel. De economische uitbating van het zuidelijk hiervan gelegen ontginningsgebied komt hiermee niet in het gedrang. Er kan worden gesteld dat door deze herbestemming tot 'agrarisch gebied' er geen significante effecten zijn op de ruimtelijk-functionele samenhang van het ontginningsgebied maar dat er een verfijning van de begrenzing tussen beide bestemming wordt bekomen. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat de voorgestelde wijziging geen effecten heeft voor de verschillende disciplines.

S.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

T. Bestemmingswijziging van 'uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'

T.1. Een aantal gebieden op het gewestplan bestemd zijn als 'uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ontgonnen worden maar kan ingericht worden als natuurgebied en dat de inrichting in functie zal staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur.

T.2. Binnen de referentietoestand 'uitbreiding van ontginningsgebied' gaat het om de nog niet ontgonnen beboste delen op de westelijk grens van het ontginningsgebied. Deze domeinbossen beantwoorden reeds aan de situatie die wordt nagestreefd na ontginning van het gebied, met name een hoogwaardige droge natuur. Bovendien worden deze domeinbossen doorkruist door een pijpleiding waarvoor afstandsregels bestaan ten aanzien van ontginning. In de referentietoestand maakte de 'uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nutsvoorzieningen' deel uit van een groter geheel met als bestemming 'gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen' dat de gehele landloperskolonie van Merksplas omvat. Deze wijziging houdt dus in dat de bestaande ruimtelijke kenmerken met ecologische waarden worden bestendigd.

T.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door het niet realiseren van de ontginningsbestemming is dat hierdoor de samenhang van het ontginningsgebied als geheel wordt aangetast. Het ontginningsgebied is echter voldoende groot in omvang en gebeurt in fasen waardoor het verlies van enkele delen op de westgrens de samenhang van het ontginningsgebied of een optimale ontginning niet in de weg staan. Bovendien vormt de pijpleiding in de referentietoestand, gelet op de te vrijwaren afstand tot de ontginning, op die manier ook een fysieke grens voor het ontginningsgebied; het overschrijden van deze grens verbetert een optimale ontginning zeker niet. Voor dit gebied wordt een droge natuur voorzien in de inrichtingsvisie over de nabestemming van het ontginningsgebied; dit soort natuur is moeilijk te realiseren indien eerst tot onder maaiveld de klei wordt uitgehaald en de realisatie een volledige opvulling vereist. Anderzijds betekent het niet ontginnen van de te herbestemmen delen dat de bestaande referentietoestand, gekenmerkt door hoge natuurwaarden van bestaande domeinbossen die beantwoorden aan de eindvisie die vooropgesteld werd in de VLM-studie, kan behouden blijven en worden versterkt. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van 'uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' naar 'natuurgebied met overdruk GEN' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Ten aanzien van de eventuele aantasting van archeologische waarden door ontginning, wordt dit door deze herbestemming naar natuurgebied grotendeels vermeden. Voor andere mogelijke werken voor inrichting als natuurgebied en met eventuele invloed op erfgoedwaarden en dan met name op archeologische waarden, blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

T.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

U. Bestemmingswijziging van ‘uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen’ naar ‘gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’

U.1. Een aantal gebieden die op het gewestplan bestemd zijn als ‘uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen’ worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan bestemd als ‘gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’. De mogelijkheid om ter plaatse de aanwezige klei als delfstof te ontginnen, blijft ongewijzigd. Voorafgaand aan deze ontginning is een bouwverbod van kracht om te vermijden dat hierdoor de ontginning wordt gehypothekeerd. De bestemmingswijziging impliceert strikt genomen enkel een wijziging van de nabestemming. Nadat het terrein is ontgonnen laat de huidige bestemming op het gewestplan de inplanting van openbare nutsfuncties toe. Met de bestemmingswijziging is het oprichten van gebouwen en constructies, behoudens van vergunning vrijgestelde handelingen, niet meer toegelaten. De overdruk ‘grote eenheid natuur’ geeft aan dat handelingen in functie van het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden expliciet toegelaten zijn en dat handelingen in functie de grondbestemmingen slechts toegelaten zijn voor zover de aanwezige natuurwaarden in stand worden gehouden (standstill-beginsel). Vanuit de sectorale regelgeving (mestdecreet, natuurdecreet...) zijn er geen specifieke bijkomende verbods- of gebodsbepalingen van toepassing. Voor de nieuwe bestemming geldt dit verbod ook na ontginning wat niet het geval is voor de nabestemming van de gewestplanbestemming.

U.2. Binnen de referentietoestand ‘uitbreiding van ontginningsgebied’ gaat het om delen die momenteel in ontginning zijn en derhalve dus ook onbebouwd. In de referentietoestand maakte de ‘uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nutsvoorzieningen’ deel uit van een groter geheel met als bestemming ‘gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen’ dat de gehele landloperskolonie van Merksplas omvat. Gelet op het feit dat voorafgaand aan de ontginning bebouwing niet mogelijk was in het gebied en restanten van vroegere bebouwing (van vóór het gewestplan) niet binnen het gebied van deze bestemmingswijziging zijn gelegen, impliceert dat de restricties inzake bouwverbod die na ontginning ontstaan door deze bestemmingswijziging hier dan ook zonder voorwerp zijn; het gebied zal na ontginning, voortgaande op de inrichtingsvisie voor het gebied, ingericht worden als ‘natte natuur’. Bebouwbaarheid is op dat moment dan ook niet meer aangewezen. De doelstelling van deze wijziging van nabestemming is dus om de op dat moment na ontginning ontstane ruimtelijke kenmerken te bestendigen en te versterken.

U.3. Ten aanzien van de ontginning wijzigt er in principe dus niets; de ontginning kan in het gebied plaatsvinden met een gewijzigde nabestemming. Het vrijwaren van het onbebouwd karakter van dit gebied en het creëren van een natuurverbinding tussen de natuurcomplexen aan weerszijden van het ontginningsgebied motiveert de bestemmingswijziging zonder hierbij de ontginningsmogelijkheden van het gehele ontginningsgebied aan te tasten. Ook de invloed van het planvoorstel op het ruimtelijk functioneren van de openbare nutsfunctie van de noordelijk hiervan gelegen Kolonie van Merksplas (als nabestemming) is bijgevolg niet significant negatief. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat het plan geen significant negatieve milieueffecten heeft voor de discipline ‘mens-ruimtelijke ordening’.

U.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

V. Bestemmingswijziging van ‘gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen’ naar ‘agrarisch gebied’

V.1. Een zeer klein gebiedje dat op het gewestplan bestemd is als ‘gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen’ wordt in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar ‘agrarisch gebied’. Deze herbestemming impliceert dat het gebied niet langer kan ingericht worden voor openbare nutsfuncties.

V.2. Binnen de referentietoestand maakt dit gebiedje deel uit van het groter geheel van ‘gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsfuncties’ rondom de Landloperskolonie van Merksplas. Het deeltje waarop deze bestemmingswijziging van toepassing is maakt deel uit van een perceel dat intussen is ingenomen door een serre van een nabijgelegen landbouwbedrijf. De doelstelling van deze wijzigingen is dus om de bestaande ruimtelijke kenmerken te bestendigen en te versterken zonder het economisch gebruik van het landbouwgebied in het gedrang te brengen.

V.3. De ordening van het gehele gebied ‘gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsfuncties’ wordt niet in het gedrang gebracht. Er kan worden gesteld dat door deze herbestemming tot ‘agrarisch gebied’ er geen significante effecten zijn op de ruimtelijk-functionele samenhang van het overige deel van de openbare nutsfunctie rondom Merksplas Kolonie maar dat er een verfijning van de begrenzing tussen beide bestemming wordt bekomen. Op basis van deze elementen kan gesteld worden dat de voorgestelde wijziging geen effecten heeft voor de verschillende disciplines.

V.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

W. Bestemmingswijziging van ‘gebied voor milieubelastende industrieën’ naar ‘gemengd open ruimtegebied’ en naar ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’

W.1. Een aantal gebieden aan de noordzijde in deelplan 1 en aan de zuidzijde van het kanaal in deelplan 3 die op het gewestplan bestemd zijn als ‘gebied voor milieubelastende industrieën’ worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd respectievelijk naar ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur’ en ‘gemengd open ruimtegebied’. Deze herbestemming impliceert dat op deze gronden niet langer bedrijfsgebouwen kunnen worden opgericht in functie van industriële ontwikkeling. In de nieuwe bestemming geldt een strikt bouwverbod en kan het gebied worden ingericht als natuurgebied en gemengd open ruimtegebied; de inrichting zal er in functie staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur. Voor het gedeelte dat als het gemengd open ruimtegebied wordt bestemd geldt een bouwverbod en zal het gebied een gemengd gebruik kennen van natuur en landbouw.

W.2. Binnen de referentietoestand ‘gebied voor milieubelastende industrieën’ gaat het om de nog niet ontwikkelde of door voormalige steenbakkerijen verlaten beboste delen van het industriegebied. Deze delen zijn zeer grillig van vorm en dringen op meerdere plaatsen binnen in het omliggende biologisch zeer waardevol natuurcomplex met overdruk habitatrichtlijngebied. De oude resterende gebouwen van voormalige industrie die gelinkt was aan de ontginning van klei en de nieuwe bedrijfsgebouwen worden uit het plangebied gelaten.

W.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door deze bestemmingswijziging is dat hierdoor bestaand bedrijventerrein niet kan worden gerealiseerd. De grillige vorm van de bestemming industriegebied, de gebrekkige landschappelijke inpassing, de slechte ontsluiting ervan en hiermee ook de beperkte dynamiek van deze zones heeft ervoor gezorgd dat nog heelwat restzones niet of inefficiënt benut zijn op de (delen van) percelen die als industriegebied zijn aangeduid. De bestemmingswijziging impliceert een verfijning van de grenzen ten aanzien van het omliggende natuurcomplex De Leeuwerik met name ten aanzien van de delen die in hun huidige vorm reeds het karakter hebben van hoogwaardige natuur. Door het wegnemen van deze grillige vorm komt aldus de samenhang van de verschillende bedrijfsterreinen niet in het gedrang. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van 'gebied voor milieubelastende industrieën' naar 'natuurgebied met overdruk GEN' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Met name ten aanzien van de eventuele aantasting van archeologische waarden door realisatie van industriegebied, wordt dit door deze herbestemming naar natuurgebied grotendeels vermeden. Voor andere mogelijke werken voor inrichting als natuurgebied en met eventuele invloed op erfgoedwaarden en dan met name op archeologische waarden blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'. Ten aanzien van het gebied waar industrie wordt omgezet naar een gemengd open ruimtegebied geldt in principe hetzelfde als hiervoor omschreven. Hierbij komt bovendien een afstemming van de plangrens met de nieuw aan te leggen omleidingsweg als nieuwe fysieke grens tussen natuurgebied en gemengd open ruimtegebied enerzijds en het industriegebied, een grens die tevens ter plaatse een nieuwe grens vormt voor afbakening van het regionaalstedelijk gebied rond Turnhout.

W.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

X. Bestemmingswijziging van '(dag)recreatiegebied' naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'

X.1. Enkele gebieden die op het gewestplan respectievelijk bestemd zijn als 'dagrecreatiegebied' en 'recreatiegebied' worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. Deze herbestemming impliceert dat op deze gronden niet langer recreatieve infrastructuur kan worden opgericht. Dat kan gaan van kleine sport- of speelinfrastructuur met een dagrecreatief karakter voor de kleine zone tot vakantiehuisjes en bijbehorende aanverwante infrastructuur voor de grotere recreatieve zone waarop de bestemmingswijziging betrekking heeft. In de nieuwe bestemming geldt een strikt bouwverbod en kan het gebied worden ingericht als natuurgebied; de inrichting zal er in functie staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur.

X.2. In de referentietoestand zijn deze als 'recreatiegebied' bestemde delen bebost en hebben ze het uiterlijk en de natuurwaarden van een volwaardig natuurgebied. Voor de grote recreatiezone Klebbergen zijn naast bos ook substantiële oppervlaktes Vlaams en Europees beschermde habitats aanwezig waarvoor een wijziging van de vegetatie volgens het natuurdecreet verboden is. Deze beschermde habitats hebben in het verleden reeds geleid tot het stopzetten van pogingen het gebied als recreatiegebied te ontwikkelen omwille van de verplichte hoge (natuur- en bos)compensatielast.

X.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door deze bestemmingswijziging is dat hierdoor bestaand recreatiegebied niet kan worden gerealiseerd. De bijna onmogelijkheid om

bestaande habitats te compenseren, het bestaan van een nabijgelegen uitgebouwd recreatiepark Breebos en de ligging van bestaande natuur in een cruciaal gebied voor realisatie van een noord-zuid natuurverbinding verantwoordt deze bestemmingswijziging die ook vanuit de gewenste ruimtelijke visie op gemeentelijk (GRS) en Vlaams niveau (AGNAS) wordt onderschreven. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van 'recreatiegebied' naar 'natuurgebied met overdruk GEN' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Met name ten aanzien van de eventuele aantasting van archeologische waarden door realisatie als recreatiegebied, wordt dit door deze herbestemming naar natuurgebied grotendeels vermeden. Voor andere mogelijke werken voor inrichting als natuurgebied en met eventuele invloed op erfgoedwaarden en dan met name op archeologische waarden blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

X.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

Y. Bestemmingswijziging van 'woonuitbreidingsgebied' naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'

Y.1. Een belangrijke oppervlakte die op het gewestplan bestemd is als 'woonuitbreidingsgebied' wordt in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar 'natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur'. Deze herbestemming impliceert dat de verkaveling en ontwikkeling van woongebied niet langer mogelijk is. In de nieuwe bestemming geldt een strikt bouwverbod en kan het gebied worden ingericht als natuurgebied; de inrichting zal er in functie staan van het behoud en de versterking van de bestaande aanwezige natuur.

Y.2. In de referentietoestand is dit als 'woonuitbreidingsgebied' bestemde deel bebost en heeft het het uiterlijk en de natuurwaarden van een volwaardig natuurgebied. De start- en landingsbaan van een voormalig vliegveld is intussen opgebroken en ingericht als een open strook voor de ontwikkeling van natuurwaarden.

Y.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door deze bestemmingswijziging is dat hierdoor bestaande oppervlakten niet langer als woongebied kunnen worden gerealiseerd. De beleidskeuze het gebied niet te ontwikkelen als woongebied kadert binnen globale afweging van alle woongebieden binnen het grondgebied van de gemeente. Bovendien is het gebied een cruciale schakel binnen de natuurverbinding tussen de natuurcomplexen Ekstergoor en Kievitsheide. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van 'woonuitbreidingsgebied' naar 'natuurgebied met overdruk GEN' in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline 'mens en ruimte' ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Met name ten aanzien van de eventuele aantasting van archeologische waarden door realisatie van het woonuitbreidingsgebied, wordt dit door deze herbestemming naar natuurgebied grotendeels vermeden. Voor andere mogelijke werken voor inrichting als natuurgebied en met eventuele invloed op erfgoedwaarden en dan met name op archeologische waarden blijft de bestaande regelgeving van kracht. Om die reden kan redelijkerwijs gesteld worden dat deze herbestemming geen negatieve effecten heeft voor de discipline 'landschap, onroerend erfgoed en archeologie'.

Y.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

Z. Bestemmingswijziging van ‘stortgebied met nabestemming groengebied’ naar ‘natuurgebied (met overdruk grote eenheid natuur)’

Z.1. Een aantal gebieden verspreid over het ganse plangebied die op het gewestplan bestemd zijn als ‘stortgebied’ worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan herbestemd naar ‘natuurgebied met’ of ‘zonder overdruk grote eenheid natuur’. Deze gebieden werden destijds bestemd voor het storten van huisafval en niet-giftige stoffen. Het storten van huisafval is sinds lange tijd niet meer toegelaten. De storten hebben zich na sluiting en afwerking ontwikkeld als groengebied.

Z.2. In de referentietoestand zijn deze als ‘stortgebied’ bestemde gebieden bebost of hebben ze met de jaren het uiterlijk en de hoge biologische waarde van een volwaardig natuurgebied verkregen. In een aantal gevallen is het verschil met de omliggende natuurgebieden nauwelijks te onderscheiden temeer daar ze soms als enclaves temidden van natuurgebied nog enkel juridisch bestemd zijn als stortgebied. Veel storten in deze regio zijn aangeduid op het gewestplan nadat ter plekke klei werd ontgonnen voor de steenbakkerijsector. Waar opvulling nooit of slechts gedeeltelijk heeft plaatsgevonden zijn vijvers achtergebleven die soms ook een recreatief gebruik kennen als visvijver.

Z.3. Enige eventuele negatieve effecten die kunnen optreden door deze bestemmingswijziging is dat hierdoor bestaand stortgebied niet langer kan worden gerealiseerd. Zoals gesteld is het storten van huisafval al jaren verboden; de bestaande storten in Vlaanderen zijn allemaal streng gereguleerd en toegespitst op materiaal waarvoor heden geen andere oplossing voorhanden is (inert materiaal, asbest, ...). In feite komen deze gebieden hiervoor niet in aanmerking temeer daar het veelal om oude en afgewerkte storten gaat of om gebieden die gelegen zijn als een (kleine) enclave in hoogwaardige natuurcomplexen. Om die redenen kan gesteld worden dat de bestemmingswijzigingen van ‘stortgebied’ naar natuurgebied al of niet met overdruk GEN in voorliggend plan geen significante negatieve effecten heeft voor de discipline ‘mens en ruimte’ ten opzichte van de bestaande juridische en de bestaande feitelijke toestand maar in tegendeel gunstige effecten ten aanzien van alle andere disciplines. Een herbestemming naar natuurgebied van een gebied dat eerder reeds vergraven en terug opgevuld is als stort vormt de bestemmingswijziging naar natuurgebied geen effect voor de discipline ‘landschap, onroerend erfgoed en archeologie’. De bestaande regelgeving blijft bovendien van kracht.

Z.4. Deze herbestemming leidt niet tot significante negatieve effecten.

7.1.5 Samenvattende beschrijving

Geen van de voorgestelde wijzigingen levert significant negatieve milieueffecten op en leidt niet tot (gewest)grensoverschrijdende effecten. Bijgevolg levert ook het samengaan van al deze planonderdelen geen cumulatieve effecten op.

Het samengaan van de verschillende planonderdelen levert geen conflicten op en kan eveneens geen aanleiding geven tot een betekenisvolle aantasting van een soort of habitat.

Alle planonderdelen zijn gericht op het behouden en versterken van de bestaande ruimtelijke kenmerken en kwaliteiten. Het samengaan van de verschillende planonderdelen veroorzaakt geen ruimtelijke conflicten of bijkomende milieueffecten.

Het voorgenomen plan betreft wijzigingen van het bestaand kader voor vergunningen. Door het samengaan van de verschillende planonderdelen zijn geen significant negatieve milieueffecten te verwachten, aangezien de wijzigingen in belangrijke mate ingegeven zijn door de bestaande ruimtelijk-

fysieke kenmerken van het gebied of de verbetering van abiotische en biotische kenmerken. Bijgevolg vereist de milieubeoordeling geen milderende maatregelen op voor het voorgenomen plan. Globaal kan gesteld worden dat het plan positieve milieueffecten oplevert.

7.2 Passende beoordeling ten aanzien van als SBZ te beschouwen gebieden

Het decreet Natuurbehoud bepaalt dat ieder plan dat - afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's - een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling.

Het gaat om gebieden die door de Vlaamse Regering zijn voorgesteld of aangewezen zijn als Speciale Beschermingszone in toepassing van de Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG van 02.05.1979) en de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van 21.05.1992).

Uit de onderstaande evaluatie van de mogelijke betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats (voortoets) wordt geconcludeerd dat het plan géén betekenisvolle aantasting kan veroorzaken aan de speciale beschermingszone binnen huidig plangebied en bijgevolg niet onderworpen moet worden aan een passende beoordeling.

7.2.1 Kenmerken speciale beschermingszones

Voor de beschrijving van de kenmerken van de vogel- en habitatrichtlijnen relevant voor het plangebied wordt verwezen naar 4.3.

7.3 Veiligheidsrapportage

Er is in het gebied geen Seveso-inrichting aanwezig of mogelijk en er zijn ook geen Seveso-inrichtingen in de omgeving die een invloed kunnen hebben op de binnen het plangebied aanwezige of geplande aandachtsgebieden, in het bijzonder 'waardevolle of bijzonder kwetsbare natuurgebieden'. Gezien het plan gericht is op het behoud van de bestaande openruimtegebieden voor landbouw, natuur en bos wordt er vanuit gegaan dat er geen veiligheidsrapportage opgemaakt moet worden.

7.4 Watertoets

Artikel 8 § 1 van het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003 stelt dat de watertoets moet toegepast worden op alle overheidsbeslissingen op het gebied van vergunningen, plannen of programma's.

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is gericht op het behoud van de onbebouwde open ruimte voor landbouw, natuur en bos.

De overstromingsgevoelige valleien zijn in belangrijke mate bestemd als natuurgebied of bouwvrij agrarisch gebied, hetgeen het bouwvrij karakter van deze gebieden garandeert. Deze keuze van de bestemmingen is maximaal afgestemd op het fysisch systeem en het daartoe behorende watersysteem en de aanwezige ecologische kwaliteiten en potenties.

Gelet op de specifieke stedenbouwkundige voorschriften die m.b.t. de waterbergingsfunctie van het gebied opgenomen zijn en die het behoud van het waterbergend vermogen garanderen, kan gesteld worden dat het plan in overeenstemming is met de doelstellingen vanuit het integraal waterbeleid.

Het plan impliceert geen ingrijpende wijzingen op het waterregime, het oppervlaktewater of het grondwater. Ten opzichte van het huidige planologische kader worden nergens in het plangebied bijkomende bouw mogelijkheden gecreëerd. De bestaande bebouwing kan behouden blijven en behoudt de basisrechten voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening.

De individuele omgevingsvergunningsaanvragen dienen te voldoen aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake de buffering, infiltratie en hergebruik van hemelwater. Het vergunningverlenend bestuursorgaan zal elke beslissing onderwerpen aan een watertoets. Indien nodig zullen op dat niveau bijkomende remediërende of compenserende maatregelen opgelegd kunnen worden.

Om die reden kan geconcludeerd worden dat het plan geen betekenisvolle negatieve impact zal hebben op het watersysteem. Blijft uiteraard dat aanvragen voor omgevingsvergunningen onderworpen blijven aan de bepalingen van de watertoets en dat indien nodig op dat niveau bijkomende remediërende of compenserende maatregelen opgelegd kunnen worden.

8 Ruimtebegroting

De invloed van de bestemmingswijzigingen in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op de ruimtebegroting uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is weergegeven in volgende tabel. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 2.026 ha.

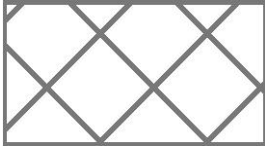
Bestemmingscategorie	Voor	Na	Vershil
reservaat en natuur	565 ha	1009 ha	+444 ha
overig groen	16 ha	34 ha	+18 ha
bos	216 ha	74 ha	-142 ha
landbouw	850 ha	694 ha	-156 ha
<i>waarvan in overdruk NVW</i>		390 ha	
recreatie	18	0 ha	-18 ha
wonen (WUG)	37 ha	0 ha	-37 ha
industrie	5 ha	0 ha	-5 ha
overige bestemmingen	323 ha	219 ha	-104 ha
<i> waarvan ontginningsgebied</i>	<i>264 ha</i>	<i>218 ha</i>	<i>-46 ha</i>
<i> waarvan openbaar nutsgebied</i>	<i>2 ha</i>	<i>1 ha</i>	<i>-1 ha</i>
<i> waarvan stortgebied</i>	<i>57 ha</i>	<i>0 ha</i>	<i>- 57 ha</i>
TOTALE oppervlakte RUP	2030 ha	2030 ha	/
GEN in overdruk	374 ha	900 ha	+526 ha
GENO in overdruk	86 ha	0 ha	-86 ha
Totaal GEN/GENO in overdruk	460 ha	900 ha	+440 ha

9 Stedenbouwkundige voorschriften

9.1 Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
AG <i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie landbouw</i> Artikel 1. Agrarisch gebied Artikel 1.1. Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven, zijn toegelaten. Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken. Artikel 1.2. In het gebied zijn ook aan de landbouw verwante bedrijven toegelaten voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Die bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten.	Toelichting bij de bepalingen over de landbouwactiviteiten <i>In het landbouwgebied bestemd voor de beroepslandbouw kunnen enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en andere constructies in functie van de beroepslandbouw toegelaten worden. Onder beroepslandbouw worden enkel agrarische bedrijven in hoofd- of nevenberoep begrepen.</i> <i>“Agrarische bedrijven in hoofd- en nevenberoep zijn bedrijven die dierlijke of plantaardige producten voortbrengen voor de markt. De bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Op het bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn verkoop van hoeveproducten, bewerken van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoeerisme.” (RSV p. 397)</i> <i>Bij beroepslandbouw zijn ook toegelaten zorgboerderijen en landbouweducatie voor zover dat een integrerend deel uitmaakt van een landbouwbedrijf, waterverzamelbekken op niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige werken om erosie te vermijden of te bestrijden...</i> <i>Bij toegelaten verblijfsgelegenheid gaat het geenszins om grootschalige toeristische logies. Het voorzien in verblijfsgelegenheid moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoevetoeerisme, het ter beschikking stellen van slaapruidten en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien van sanitair voor hoevekampen.</i> <i>Het oprichten van gebouwen (stallen, loodsen...) en constructies in functie van residentiële of recreatieve vormen van landbouw ('hobbylandbouw') kan niet toegelaten worden, behoudens eventueel van vergunning vrijgestelde handelingen (schuilhokken...).</i> <i>Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar in het agrarisch gebied voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.</i> <i>Ten aanzien van de in het gebied aanwezige kleine landschapselementen gelden de algemene beschermingsmaatregelen vanuit het natuurdecreet. In die zin is het wijzigen van kleine landschapselementen afhankelijk van het verkrijgen van een natuurvergunning.</i> <i>Bebossing in agrarisch gebied is vergunningsplichtig op grond van artikel 35 van het Veldwetboek. Vergunningsaanvragen voor permanente bebossing moeten met de nodige omzichtigheid beoordeeld worden aangezien met dit ruimtelijk uitvoeringsplan het gebied bestemd wordt voor de landbouw. Dit geldt in mindere mate voor tijdelijke bebossing.</i> Toelichting bij de bepalingen over de aan landbouw verwante bedrijven <i>Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw, kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen en bepaalde vormen van dienstverlening zijn enkel toegelaten als functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarisch gebied. Nieuwe inplantingen zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied.</i>

Artikel 1.4

Aanduiding in overdruk.

Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevenschikt zijn.

In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikels 1.1 tot 1.4 volgende bijkomende bepalingen:

- De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.
- Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.
- Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten

afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen.

Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek>).

Toelichting bij de bepalingen over de overdruk natuurverweving

In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functies landbouw en natuur. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare landbouwactiviteiten ruimtelijk ondersteund te worden.

Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON). Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat naast de maatregelen in het decreet natuurbehoud vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4 van hoofdstuk V, en hoofdstuk VI, er ten aanzien van de eigenaars en grondgebruikers slechts stimulerende maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van:

- een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;
- de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine landschapselementen, de fauna en de flora;
- het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies;
- het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen;
- de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik.

In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde handelingen.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in het bouwvrij agrarisch gebied.

Een aantal constructies zijn vrijgesteld van vergunning en derhalve toegelaten in het agrarisch gebied (art. 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010). Het gaat o.a. over constructies voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen (bv. plastic tunnels, roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade...); open afsluitingen, schuilhokken voor weidedieren...

Serres en stallen behoren tot de niet-toegelaten constructies.

Schuilhokken zijn eenvoudige en verwijderbare constructies met één zijde (deels) open. Een stalling daarentegen is, anders dan een schuilhok, een omsloten en overdekte ruimte, een houten of stenen gebouw dat dient tot verblijf van weidedieren en waarin één of meerdere van die dieren tijdelijk of permanent kunnen verblijven en/of gehuisvest worden.

N

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie natuur en reservaat.

Artikel 2. Natuurgebied

Artikel 2.1.

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en het bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden, zijn toegelaten.

Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreven wordt.

Artikel 2.2.

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor de volgende activiteiten zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuurtechnische milieubouw:

- Het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien;
- Het behoud en herstel van de structuurkenmerken van rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie;
- Het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden;
- Het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen;

De in artikel 2.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheersfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

Toelichting bij de bepalingen over natuur

In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur.

Onder bos wordt begrepen: ecologisch beheerd bos als vermeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet.

Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.

In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het natuurgebied in kwestie, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en in verhouding staat tot het natuurgebied.

Conform de bepalingen van artikel 4.4.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik vergunbaar voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het natuurgebied zijn bijvoorbeeld:

- voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken,...
- voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het natuurgebied voor recreatief medegebruik zoals toegangspoortjes, afsluisingen, knuppelpaden, vogelkijkhutten...

Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...).

Toelichting bij de bepalingen over het waterbeheer

In de rivier- en beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevensgeschikte functie. In de rivier- en beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaardenen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

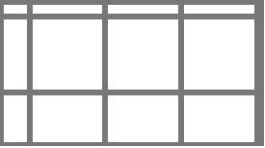

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als

Artikel 2.3 Overdruk. Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur. Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.	afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen. Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek). Toelichting bij de bepalingen over de overdruk grote eenheid natuur Dit gebied wordt aangeduid als een grote eenheid natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing op dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt ale een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor de bovenvermelde handelingen.
Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'bos'. Artikel 3. Bosgebied Artikel 3.1 Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten, voor zover ze de ruimtelijk-functionele samenhang en ruimtelijk-structurende waarde van de bestaande bossen niet wezenlijk in het gedrang brengen. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het bosgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het bosgebied niet overschreden wordt.	Toelichting bij de bepalingen over bos "Bos" moet in ruime zin geïnterpreteerd worden, zoals in het Bosdecreet. Open plekken in het bos vallen daar bijvoorbeeld ook onder. Realisatie van natuurtypes buiten de bosfeer is niet uitgesloten, maar mag het behoud of ontwikkeling van de bosstructuur niet wezenlijk in het gedrang brengen. Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als bosgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten voor zover ze rechtstreeks gerelateerd zijn aan de functies van het bos zoals gedefinieerd in het bosdecreet. Het gaat bijvoorbeeld om: - gebouwen die noodzakelijk voor het beheer van en het toezicht op de bossen, op voorwaarde dat ze niet kunnen worden gebruikt als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). - sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccomodatie; Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar in het bosgebied voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen. Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het bos zijn bijvoorbeeld: - voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken, inrichtingen voor speelbossen en speelweiden zoals klim- en speeltuigen... - voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het bos voor recreatief medegebruik zoals toegangspoortjes, afsluitingen, knuppelpaden, vogelkijkhutten, voorzieningen voor paalkampen...

Artikel 3.2.

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuurtechnische milieubouw.

De in artikel 3.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

De omvang van deze voorzieningen (bv. parkeerplaatsen) is in verhouding tot de omvang van het bos.

Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...).

Toelichting bij de bepalingen over waterbeheer.

In de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen.

Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek>).

GO

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'overig groen'.

Artikel 4. Gemengd openruimtegebied

Artikel 4.1

Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevensgeschikte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten, met uitzondering van het oprichten van gebouwen behoudens de overige bepalingen van dit artikel.

Artikel 4.2

Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden zijn, in uitzondering op het onbebouwde karakter van het gebied, de volgende handelingen toegelaten:

- het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie;
- het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw;
- Het inrichten van het gebied als toegangspoort tot de aangrenzende natuurgebieden of recreatiegebieden.

Toelichting bij de bepalingen over de gemengde open ruimte

Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als openruimtegebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.

Het openruimtegebied is in principe een bouwvrij gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt kunnen worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor openruimtegebieden met een aanzienlijke oppervlakte.

Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...).

Toelichting bij de bepalingen over recreatief medegebruik en nutsvoorzieningen

Tot kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve, recreatieve of agrarische functie van het gebied worden gerekend:

- *speeltuigen, speelbossen en speelweiden, een (overdekte) picknickplaats, zitbanken, vuilnisbakken, beperkte sanitaire voorziening...*
- *toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafsluitingen, informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten...*
- *paden voor niet-gemotoriseerd verkeer: wandelen, fietsen, paardrijden ... Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding.*
- *Kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw (schuilhokken, bergruimten van beperkte omvang, afsluitingen, plastic tunnels die tijdelijk geplaatst worden, constructies voor oogstbescherming, (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade, kleinschalige vaste constructies om zonne-energie te capteren (bv. in functie van een waterpomp)...). Serres zijn niet toegelaten.*
- *Kleinschalige infrastructuur voor het gebruik van vijvers voor hengelsport (bergruimte, schuilplaatsen, visplatformen, beperkte sanitaire voorziening, beperkte parkeervoorziening in waterdoorlatende verharding, afsluitingen...)*

Infrastructuur voor hoogdynamische dagrecreatie, verblijfsrecreatie of horeca is uitgesloten (sportvelden, golfterreinen, permanente kampeervoorzieningen...).

Onder de handelingen voor het inrichten van het gebied als 'toegangspoort' wordt begrepen: de aanleg van een terrein met parkeervoorzieningen en bijbehorende wegenis, fietsenstapplaatsen, infoborden... in een groene, parkachtige omgeving. De inrichting van deze 'toegangspoorten' sluit aan bij de kenmerken van de omgeving zodat een maximale integratie in het landschap wordt bekomen. Bijkomende bebouwing, behoudens de verder genoemde kleinschalige constructies, is in principe uitgesloten. De parkeervoorzieningen kunnen een meervoudig gebruik kennen: ze kunnen zowel dienstig zijn voor de bezoekers van de omliggende natuurgebieden als voor de bezoekers van de aangrenzende toeristisch-recreatieve voorzieningen (horeca, sport- en recreatiegebieden...).

Artikel 4.3

Aanduiding in overdruk

Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Binnen de met deze overdruk aangeduide bebouwde zone zijn handelingen gericht op het oprichten van bijkomende gebouwen en verhardingen toegelaten in functie van laagdynamische socio-culturele, natuur-educatieve of recreatieve activiteiten toegelaten op voorwaarde dat:

- de maximale totale oppervlakte van de bestaande en nieuw te bouwen gebouwen als footprint niet meer bedraagt dan 2.500 m²;
- de gebouwen begrepen worden als bouwvolumes en dat aldus overdekte terrassen en andere open overdekte constructies worden meegeteld als gebouwen;
- De maximale totale oppervlakte van de bestaande en nieuw aan te leggen verharding niet meer bedraagt dan 3.500 m²
- De verharding voor aanleg van de ontsluitingsweg niet wordt meegeteld in de verharde oppervlakte;
- de bijkomende bebouwing en verharding ingepast wordt in een visie op de natuurontwikkeling van het omliggende natuurgebied en hier in functie van staat;
- deze functie geen negatieve impact veroorzaakt op het functioneren van het natuurgebied;
- deze functie geen of slechts een zeer beperkt aantal bijkomende verkeersbewegingen genereert;
- er voorafgaand aan de uitbreiding van de bebouwde en verharde oppervlakte en de functie-invulling duidelijkheid moet zijn over de ontsluiting van het gebied.

Artikel 4.4

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuurtechnische milieubouw.

De in artikel 4.1 tot 4.3 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de uitbreidingsmogelijkheden van bebouwing binnen dit gebied.

De bestaande vergunde of vergund geachte bebouwing gelegen binnen deze contour blijft behouden maar kan verbouwd worden zonder wijziging van de bebouwde oppervlakte. Dit voorschrift maakt het mogelijk dat de bestaande bebouwing kan worden uitgebreid en dat er bijkomende bebouwing mogelijk wordt en onder welke voorwaarden dit kan. Hierbij wordt een beperking opgelegd totale oppervlakte van gebouwen (max. 2.500 m²) en verharding (max. 3.500 m²). Hierbij wordt verordenend vastgelegd wat begrepen wordt onder 'gebouwen', zijnde de footprint van bouwvolumes die overdekt zijn, ook al zijn ze niet volledig dicht. Voor verharding wordt verduidelijkt dat de ontsluitingsweg die de bebouwingscontour binnendringt niet wordt verrekend in de totale oppervlakte verharding.

Verder wordt verduidelijkt dat de functie-invulling geen negatieve impact mag veroorzaken op het functioneren van het omliggende natuurgebied en dat de functie-invulling geen of slechts een beperkt aantal verkeersbewegingen genereert. In die optiek moet de ontsluiting van het gebied uitgeklaard zijn alvorens verbouwingswerken of uitbreiding van bebouwing of verharding toegelaten kan worden.

Toelichting bij de bepalingen over het waterbeheer

In de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaardenen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

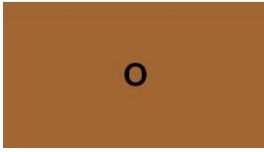
In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen.

Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie ontginning en waterwinning, subcategorie voor de winning van oppervlakedelfstoffen.

Artikel 5. Gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied

Artikel 5.1

Het gebied is bestemd voor de ontginning van klei. De ontginning van zand kan enkel als bijproduct bij de kleiwinning.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn om klei te winnen en mechanisch te behandelen, zijn toegelaten voor zover het tijdelijke infrastructuur betreft, wat moet blijken uit de fasering van de ontginning en de eindafwerking met het oog op de nabestemming.

Verwerking is uitgesloten. Het bouwen van gebouwen en het plaatsen van installaties voor de verwerking van oppervlakedelfstoffen is niet toegestaan.

Als het noodzakelijk is voor de ontginning van klei of de kwalitatieve inrichting met het oog op de nabestemming van het gebied, is het herstel, de heraanleg of de verplaatsing van bestaande ondergrondse transportleidingen ook toegelaten.

De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van de ontginning op het gebied en de omgeving moet zo beperkt mogelijk gehouden worden.

Voor de in het gebied gelegen bestaande bebouwde percelen wordt in het kader van de aanvraag voor een omgevingsvergunning afgewogen of deze percelen al dan niet in aanmerking komen voor de winning van klei door afbraak van deze woningen. Indien gekozen wordt om de bebouwing te behouden, zullen maatregelen worden ingeschreven om deze landschappelijk in te passen in de toekomstige inrichting van het gebied.

De ontginning van klei is alleen toegelaten na voorlegging van een inrichtingsstudie bij de vergunningsaanvraag. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op de beoordeling van de vergunningsaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied. De inrichtingsstudie zal ten minste het volgende aantonen: de diepte van de ontginning, de fasering van de ontginning, rekening houdend met de artikelen over de fasering, de gebiedsspecifieke functie van de buffer per ontginningsfase en de opvulling met het oog op de realisatie van de nabestemming. De fasering van de ontginning gebeurt met het oog op het beperken van de activiteiten in de tijd en het beperken van de impact op de omgeving en het zo snel mogelijk realiseren van de nabestemming agrarisch gebied.

Artikel 5.2. Nabestemming agrarisch gebied

Overdruk.

Vanaf de inwerkingtreding van de nabestemming behoort dit gebied tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.

Na ontginning is het gebied bestemd voor de beroepslandbouw.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten.

Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheden, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken.

Toelichting bij de bepalingen over winning van oppervlakedelfstoffen.

Het gebied is bestemd voor de winning van oppervlakedelfstoffen, waarbij:

- *het gebied als tijdelijke hoofdfunctie de ontginning van primaire delfstoffen, in het bijzonder klei en als bijproduct zand, krijgt, overeenkomstig de wetgeving inzake de ontginning van delfstoffen; de zandwinning kan nooit de hoofdwinning worden en dient hier begrepen te worden als van betrekkelijk mindere betekenis of blang dan de kleiwinning;*
- *het gebied onmiddellijk voor ontginning kan worden aangesneden;*
- *tijdelijke infrastructuur voor de ontginningsactiviteit en de mechanische behandeling van de ontgonnen delfstoffen is toegelaten. Die constructies moeten na de ontginning worden verwijderd.*
- *verwerking is uitgesloten;*

Onder mechanische behandeling wordt onder meer begrepen: zeven, mengen, breken. Hierbij wordt de ruwe delfstof bewerkt tot een vorm die transporteerbaar is naar de verwerkers.

Onder verwerking wordt begrepen een grondstof of halffabricaat gebruiken om een eindproduct te vervaardigen. In casu betekent dit het vormen, drogen en bakken van (bak)steenproducten.

Een buffer behoort tot het gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen en vormt een overgang tussen het gebied en de aangrenzende bestemmingen. Naargelang van de aard van de aangrenzende bestemming en de functie die het zal vervullen, zal de buffer gebiedsspecifiek moeten worden ingevuld. Dit betekent dat de buffer in open landschap een afschermende, landschappelijke functie heeft en dat de buffer ten aanzien van woongebied een functie zal hebben ter mildering van de milieuhinder (geluid, stofhinder, zichthinder).

In het landbouwgebied bestemd voor de beroepslandbouw kunnen enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en andere constructies in functie van de beroepslandbouw toegelaten worden. Onder beroepslandbouw worden enkel agrarische bedrijven in hoofd- of nevenberoep begrepen.

In het gebied zijn ook aan de landbouw verwante bedrijven toegelaten voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Die bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergisting.	<i>Agrarische bedrijven in hoofd- en nevenberoep zijn bedrijven die dierlijke of plantaardige producten voortbrengen voor de markt. De bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Op het bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn de verkoop van hoeveproducten, de bewerking van eigen producten, eigen mestverwerking, hoefvetoerisme. (RSV p. 397)</i> <i>Onder de noemer beroepslandbouw zijn ook toegelaten: zorgboerderijen en landbouweducatie, voor zover die een integrerend deel uitmaken van een landbouwbedrijf, een waterverzamelbekken op het niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige werken om erosie te vermijden of te bestrijden ...</i> <i>Bij toegelaten verblijfsgelegenheden gaat het geenszins om grootschalige toeristische logiezen. Het voorzien in verblijfsgelegenheden moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoefvetoerisme, het ter beschikking stellen van slaapruiden en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien in sanitair voor hoevekampen.</i> <i>Het oprichten van gebouwen (stallen, loodsen...) en constructies in functie van residentiële of recreatieve vormen van landbouw ('hobbylandbouw') kan niet toegelaten worden, behoudens eventueel van vergunning vrijgestelde handelingen (schuilhokken...).</i> <i>Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar in het agrarisch gebied voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.</i> <i>Ten aanzien van de in het gebied aanwezige kleine landschapselementen gelden de algemene beschermingsmaatregelen vanuit het natuurdecreet. In die zin is het wijzigen van kleine landschapselementen afhankelijk van het verkrijgen van een natuurvergunning.</i> <i>Bebossing in agrarisch gebied is vergunningsplichtig op grond van artikel 35 van het Veldwetboek. Vergunningsaanvragen voor permanente bebossing moeten met de nodige omzichtigheid beoordeeld worden aangezien met dit ruimtelijk uitvoeringsplan het gebied bestemd wordt voor de landbouw. Dit geldt in mindere mate voor tijdelijke bebossing.</i> <i>Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...).</i> <i>Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw, kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen en bepaalde vormen van dienstverlening zijn enkel toegelaten als functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarisch gebied. Nieuwe inplantingen zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied.</i> <i>Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor of de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de omgeving. Ze zijn klein van omvang en sluiten wat schaal betreft aan bij de omgeving. Voorbeelden zijn een lokaal conditioneringsbedrijf voor verse producten, lokale loonwerkers, kleinschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke lokale toeleverende en verwerkende uitbreiden en zich inplanten op lokale bedrijventerreinen. (RSV p. 397) In het agrarisch gebied kunnen ze enkel toegelaten worden als functiewijziging in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies.</i> <i>Regionale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de regio. Voorbeelden zijn veevoeder- en meststoffenfabrieken, slachthuizen, vleeswarenfabrieken, conservenbedrijven, groothandelsmarkten, grootschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke regionale toeleverende en verwerkende bedrijven uitbreiden en nieuwe bedrijven zich</i>

Artikel 5.3. natuurverweving in overdruk over de nabestemming agrarisch gebied <i>Aanduiding in overdruk</i> Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur. Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn. In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van het artikel 5.2 volgende bijkomende bepalingen: - De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden. - Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten. - Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten.	<i>inplanten op gemengde regionale bedrijventerreinen, op bedrijventerreinen voor agro-industrie en op bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven. (RSV p. 398) Deze bedrijven zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied, ook niet als functiewijziging in bestaande gebouwen.</i> <i>Tuinaanlegbedrijven zijn enkel toegelaten als functiewijziging in bestaande gebouwen. De oppervlakte ingenomen voor opslag van materialen of het conditioneren van planten bedraagt maximum een halve hectare.</i> <i>Tuincentra zijn kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen kunnen verdelen. Ze onderscheiden zich van de toeleverende en verwerkende bedrijven doordat ze niet exclusief op de beroepslandbouw gericht zijn (RSV p. 398). De bedrijven zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied, ook niet als functiewijziging.</i> <i>Als mestbehandeling en mestvergisting worden het proces beschouwd waarbij minstens 60 % van het gewicht van de te verwerken producten bestaat uit stromen direct afkomstig uit land- en tuinbouw en maximaal 40 % uit andere organische en biologische stromen. (omzendbrief RO 2006/01 van 19 mei 2006)</i> <i>Agrarische (bedrijfs)gebouwen die uit de agrarische bedrijfsvoering worden uitgestoten, kunnen een functie krijgen (1) als aan de landbouw dienstverlenende bedrijven met een beperkte ruimtelijke dynamiek; (2) voor laagdynamische aan het buitengebied gekoppelde recreatieve functies; (3) als bestemming van het wonen, los van de agrarische structuur mits het beantwoordt aan de grenzen gesteld aan zonevreemde woningen. (RSV p. 399). In praktijk is dit geregeld via de mogelijkheden voor zonevreemde constructies in de Codex RO en de mogelijkheden voor functiewijzigingen in het betreffende uitvoeringsbesluit.</i> Toelichting bij de bepalingen over de overdruk natuurverweving <i>In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functies landbouw en natuur. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare landbouwactiviteiten ruimtelijk ondersteund te worden.</i> <i>Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON). Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat naast de maatregelen in het decreet natuurbehoud vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4 van hoofdstuk V, en hoofdstuk VI, er ten aanzien van de eigenaars en grondgebruikers slechts stimulerende maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van:</i> - <i>een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;</i> - <i>de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine landschapselementen, de fauna en de flora;</i> - <i>het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies;</i> - <i>het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen;</i> - <i>de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik.</i> <i>In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde handelingen.</i> <i>Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in het bouwvrij agrarisch gebied.</i> <i>Een aantal constructies zijn vrijgesteld van vergunning en derhalve toegelaten in het agrarisch gebied (art. 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010). Het gaat o.a. over constructies voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen (bv. plastic tunnels, roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade...); open afsluitingen, schuilhokken voor weidedieren...</i>

	Serres en stallen behoren tot de niet-toegelaten constructies. Schuilhokken zijn eenvoudige en verwijderbare constructies met één zijde (deels) open. Een stalling daarentegen is, anders dan een schuilhok, een omsloten en overdekte ruimte, een houten of stenen gebouw dat dient tot verblijf van weidedieren en waarin één of meerdere van die dieren tijdelijk of permanent kunnen verblijven en/of gehuisvest worden.
Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie ontginning en waterwinning, subcategorie gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen. Artikel 6. gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming natuurgebied Artikel 6.1 Het gebied is bestemd voor de ontginning van klei. De ontginning van zand kan enkel als bijproduct bij de kleiwinning. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn om klei te winnen en mechanisch te behandelen, zijn toegelaten voor zover het tijdelijke infrastructuur betreft, wat moet blijken uit de fasering van de ontginning en de eindafwerking met het oog op de nabestemming. Verwerking is uitgesloten. Het bouwen van gebouwen en het plaatsen van installaties voor de verwerking van oppervlakedelfstoffen is niet toegestaan. Als het noodzakelijk is voor de ontginning van klei of de kwalitatieve inrichting met het oog op de nabestemming van het gebied, is het herstel, de heraanleg of de verplaatsing van bestaande ondergrondse transportleidingen ook toegelaten. De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van de ontginning op het gebied en de omgeving moet zo beperkt mogelijk gehouden worden. De ontginning van klei is alleen toegelaten na voorlegging van een inrichtingsstudie bij de vergunningsaanvraag. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op de beoordeling van de vergunningsaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied. De inrichtingsstudie zal ten minste het volgende aantonen: de diepte van de ontginning, de fasering van de ontginning, rekening houdend met de artikelen over de fasering, de gebiedsspecifieke functie van de buffer per ontginningsfase en de opvulling met het oog op de realisatie van de nabestemming. De fasering van de ontginning gebeurt met het oog op het beperken van de activiteiten in de tijd en het beperken van de impact op de omgeving en het zo snel mogelijk realiseren van de nabestemming natuurgebied. Artikel 6.2 Nabestemming natuurgebied Overdruk <i>Vanaf de inwerkingtreding van de nabestemming behoort dit gebied tot de bestemmingscategorie natuur en reservaat</i> Na ontginning is het gebied bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreden wordt.	Toelichting bij de bepalingen over winning van oppervlakedelfstoffen Het gebied is bestemd voor de winning van oppervlakedelfstoffen, waarbij: - het gebied als tijdelijke hoofdfunctie de ontginning van primaire delfstoffen, in het bijzonder klei en als bijproduct zand, krijgt, overeenkomstig de wetgeving inzake de ontginning van delfstoffen; de zandwinning kan nooit de hoofdwinning worden en dient hier begrepen te worden als van betrekkelijk mindere betekenis of blang dan de kleiwinning; - het gebied onmiddellijk voor ontginning kan worden aangesneden; - tijdelijke infrastructuur voor de ontginningsactiviteit en de mechanische behandeling van de ontgonnen delfstoffen is toegelaten. Die constructies moeten na de ontginning worden verwijderd. - verwerking is uitgesloten; Onder mechanische behandeling wordt onder meer begrepen: zeven, mengen, breken. Hierbij wordt de ruwe delfstof bewerkt tot een vorm die transporteerbaar is naar de verwerkers. Onder verwerking wordt begrepen een grondstof of halffabricaat gebruiken om een eindproduct te vervaardigen. In casu betekent dit het vormen, drogen en bakken van (bak)steenproducten. Een buffer behoort tot het gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen en vormt een overgang tussen het gebied en de aangrenzende bestemmingen. Naargelang van de aard van de aangrenzende bestemming en de functie die het zal vervullen, zal de buffer gebiedsspecifiek moeten worden ingevuld. Dit betekent dat de buffer in open landschap een afscherpende, landschappelijke functie heeft en dat de buffer ten aanzien van woongebied een functie zal hebben ter mildering van de milieuhinder (geluid, stofhinder, zichthinder). In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur. Onder bos wordt begrepen: ecologisch beheerd bos als vermeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet. Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het natuurgebied in kwestie, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat

Artikel 6.3 grote eenheid natuur in overdruk over de nabestemming natuurgebied Aanduiding in overdruk. Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur. Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.	om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en in verhouding staat tot het natuurgebied. Conform de bepalingen van artikel 4.4.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik vergunbaar voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen. Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het natuurgebied zijn bijvoorbeeld: - voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken,... - voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het natuurgebied voor recreatief medegebruik zoals toegangspoortjes, afsluiningen, knuppelpaden, vogelkijkhutten... Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...). Toelichting bij de bepalingen over de overdruk grote eenheid natuur Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde handelingen.
Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie gemeenschaps- en nutsvoorzieningen. Artikel 7. Gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater Het gebied is bestemd voor infrastructuur van openbaar nut voor de zuivering van afvalwater. Alle handelingen voor de aanleg, het functioneren of de aanpassing van de infrastructuur voor de zuivering van afvalwater, zijn toegelaten. Daarnaast is het aanleggen van nieuwe nutsleidingen toegelaten.	De zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater omvat de installaties voor de zuivering van afvalwater, zoals collectoren, pompstations, rioleringen en de waterzuiveringsinstallaties, met inbegrip van de dienstgebouwen. De infrastructuur voor louter particulier gebruik valt daar niet onder omdat die niet onder de noemer van openbaar nut valt. De buffer moet gebiedsspecifiek bekeken worden.
Overdruk - symbolisch Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur. Artikel 8. Hoogspanningsleiding	

In het gebied, aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en de wijziging van een hoogspanningsleiding en haar aanhorigheden. Bij de beoordeling van de aanvragen voor omgevingsvergunningen voor een hoogspanningsleiding en aanhorigheden wordt rekening gehouden met de in grondkleur aangegeven bestemming. De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de bestaande hoogspanningsleiding niet in het gedang worden gebracht.	Deze aanduiding betreft de bestaande en nieuwe (bovengrondse) hoogspanningsleidingen en aanhorigheden. Aanhorigheden van een hoogspanningsleiding zijn de constructies of gebouwen die nodig zijn om de leiding te kunnen exploiteren. De aanhorigheden kunnen bovengronds of ondergronds zijn.
<i>Overdruk - symbolisch</i> <i>Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 9. Leidingstraat In het gebied aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van ondergrondse transportleidingen en hun aanhorigheden. Nieuwe leidingen worden gerealiseerd met het oog op het optimale ruimtegebruik van de leidingstraat. Bij de beoordeling van de aanvragen voor omgevingsvergunningen voor een transportleiding en aanhorigheden wordt rekening gehouden met de in grondkleur aangegeven bestemming. De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de leidingen en hun aanhorigheden niet in het gedrang worden gebracht. <i>Overdruk - symbolisch</i> <i>Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 10. Afbakeningslijn regionaalstedelijk gebied Turnhout De gebieden binnen de afbakeningslijn behoren tot het regionaalstedelijk gebied Turnhout. Met uitzondering van de deelgebieden waarvoor in dit plan voorschriften werden vastgelegd, blijven de op het ogenblik van de vaststelling van dit plan bestaande bestemmings- en inrichtingsvoorschriften onverminderd van toepassing. Bij de vaststelling van nieuwe ruimtelijke uitvoeringsplannen en bij overheidsprojecten binnen de grenslijn gelden de relevante bepalingen van de ruimtelijke structuurplannen, conform de decretale bepalingen in verband met de verbindende waarde van deze ruimtelijke structuurplannen.	<i>Een leidingstraat wordt symbolisch aangegeven, wat betekent dat de grenzen van de leidingstraat niet vastliggen.</i> <i>Aanhorigheden van een leidingstraat zijn de constructies of gebouwen die nodig of nuttig zijn om de leidingen te kunnen exploiteren. De aanhorigheden kunnen bovengronds of ondergronds aangebracht zijn.</i> <i>De ordening van het voorliggend plan en de voorziene westelijke omleidingsweg die vanaf de Nieuwe Dreef westelijk van het aldaar gelegen bedrijf omhoog en het kanaal oversteekt interfereren met de bestaande afbakeningslijn van het regionaalstedelijk gebied Turnhout. Deze omleidingsweg alsook de buffering en afstemming met het naastliggende bedrijf zal worden opgenomen in een gemeentelijk RUP. De ordening van het bedrijfsterrein is momenteel reeds vervat in een gemeentelijk plan (BPA).</i> <i>Voorliggend RUP legt de afbakeningslijn van het Regionaalstedelijk gebied gelijk met het tracé van de omleidingsweg die hier een duidelijke fysieke begrenzing zal vormen. Het gaat slechts over een beperkt gedeelte van deze grens; voor het overige wordt aansluiting gezocht bij de bestaande afbakeningslijn. De nieuwe omleidingsweg zal een aantal bedrijven ontsluiten die gelegen zijn binnen het regionaalstedelijk gebied.</i> <i>Dit voorschrift wijzigt de bevoegdheidsverdeling tussen de drie planningsniveaus niet. De vervanging van de plannen van aanleg gebeurt conform de taakverdeling zoals die decretaal en in de structuurplannen is vastgelegd.</i> <i>Het aanduiden van de afbakeningslijn houdt geen beperkingen in voor het nemen van initiatieven door de gemeenten of de provincie voor het realiseren van hun eigen beleidsvisies met name ten aanzien van de omleidingsweg en de afstemming met het naastliggende bedrijf. Zo kunnen opties voor de lokale ontwikkeling van bedrijfsactiviteiten, stedelijke activiteiten en dergelijke die in overeenstemming zijn met de beleidsvisies zowel binnen als ook buiten de afbakeningslijn worden gesitueerd.</i> <i>Ook op gewestelijk niveau blijft de mogelijkheid bestaan om initiatieven te nemen voor stedelijke activiteiten die bij de totstandkoming van voorliggend plan (nog) niet gekend zijn.</i>

10 Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van het gewestplan:

- het gewestplan nr. 16 Turnhout (KB 30.09.1977) (alle deelplannen);

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van gewestelijke RUP's:

- het Gewestelijk RUP 'Kindernouw- en Visbeekvallei' GEN (BVR 20.02.2004) (deelplan 3)
- het Gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006) (deelplannen 3 en 4)
- het Gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) (alle deelplannen)
- het Gewestelijk RUP 'Historisch Gegroeid Bedrijf: Milieubedrijf Beerse-Merksplas' (BVR 14.09.2012) (deelplan 2)
- het Gewestelijk RUP 'Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout' (BVR 04.06.2004) (deelplannen 3 en 4);

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van gemeentelijke BPA's en RUP's:

- het BPA 'Groenstraat' (Brecht) (MB 30.06.1994) (deelplan 1)
- het BPA 'Metallo Chimique' (Beerse) (MB 09.01.2004) (deelplan 3)

De bepalingen van toepassing voor een gedeelte van deelplan 4 door het gemeentelijk RUP Glastuinbouw (Merksplas, besluit deputatie 30.01.2014) worden niet opgeheven.

De aanwezige verkavelingen worden niet opgeheven.